

BIBELSTUDIUM

for sabbatsskolen

2. kvartal

Løftet: Guds evige pagt

Forfatter

Gerhard F. Hasel

BIBELSTUDIUM FOR SABBATSSKOLEN

Udgiver: Adventistkirken, sabbatsskoleafdelingen

Hovedforfatter: Gerhard F. Hasel

Oversættelse: Marit Birch Petersen

Korrektur: Elsebeth Daugaard

Grafisk opsætning: Bente Skov Schledermann

Tryk: Toptryk Grafisk

© 2021 General Conference of Seventh-day Adventists®. Alle rettigheder forbeholdes. Ingen del af *Bibelstudium for sabbatsskolen* må redigeres, ændres, omformes, tilpasses, oversættes, gengives eller udgives af nogen enkeltperson eller organisation uden forudgående skriftlig godkendelse fra The General Conference of Seventh-day Adventists®. Divisionskontorerne under The General Conference of Seventh-day Adventists® har ret til at sørge for oversættelse af *Bibelstudium for sabbatsskolen* efter særlige retningslinjer. Ophavsretten til sådanne oversættelser og deres udgivelse forbliver hos Generalkonferensen. *Seventh-day Adventist*, *Adventist* og flamme-logoet er registrerede varemærker tilhørende The General Conference of Seventh-day Adventists® og må ikke benyttes uden forudgående godkendelse af Generalkonferensen. Redaktion: 12501 Old Columbia Pike, Silver Spring, MD 20904, www.absg.adventist.org

	INDLEDNING TIL 2. KVARTAL	4
3. april	1. Hvad var det, der skete?	6
10. april	2. Pagtens ABC	14
17. april	3. En evig pagt	22
24. april	4. Løftets børn	30
1. maj	5. Abrahams afkom	38
8. maj	6. Pagten ved Sinaj	46
15. maj	7. Pagtens lov	54
22. maj	8. Pagtens tegn	62
29. maj	9. Den nye pagt	70
5. juni	10. Den nye pagts helligdom	78
12. juni	11. Lad kærligheden sejre	86
19. juni	12. Pagtstro	94
26. juni	13. Livet i den nye pagt	102

Pagten

I 1588 så en ung engelsk kvinde, som var gravid i syvende måned, ud over havet. Der fik hun øje på den spanske armada med dens 130 tungt bevæbnede skibe, der var på vej for at indvadere England. Hun blev så bange, at frygten satte fødslen igang.

Frygt er faktisk en meget passende beskrivelse af hendes barn, Thomas Hobbes, som blev en af Europas største politiske filosoffer. Hobbes levede i en tid, hvor England havde været hærget af borgerkrig og endeløs religiøs vold, og han skrev, at uden en stærk og altomfattende styreform ville menneskeheden befinde sig i en vedvarende tilstand af frygt – frygt for ustabilitet, frygt for at blive erobret og mest af alt frygt for døden. Folk levede i, hvad han omtalte som "alles kamp mod alle", og medmindre der skete noget helt radikalt, advarede han om, at menneskenes liv ikke ville være andet end "ensomt, fattigt, modbydeligt, brutalt og kort."

Hvad var løsningen? Hobbes sagde, at der kun fandtes en eneste løsning: folket var nødt til at inordne sig under en enkelt magt, som ville reducere deres vilje til en enkelt samlet vilje og have fuldstændig magt over dem. Denne magt, dette overherredømme, hvad enten det drejede sig om et enkelt menneske eller en forsamling, ville på trods af, at den udøvede absolut overherredømme over folket, gøre en ende på den forfærdelige tilværelse fuld af frygt og uvished. Med andre ord ville folket i stedet for alle deres rettigheder få fred og sikkerhed. Denne overførsel af magt fra folket til en enehersker er hvad Hobbes kalder "pagten".

Men ideen om en pagt opstod ikke med Hobbes. Tvært imod; flere tusinde år tidligere indgik Gud en pagt med Israel, hvis rødder faktisk gik langt tilbage i tiden. I modsætning til Hobbes' pagt, hvor det var folket selv, der tog initiativet og gennemførte den, var Guds pagt med Israel oprettet på initiativ af den almægtige Gud, himlens og jordens skaber. Hobbes' pagt var ene og alene motiveret af frygt; men Guds pagt er motiveret af kærlighed. Denne kærlighed er Guds kærlighed til den faldne menneskehed, og den førte ham til korset.

På grund af det, Kristus har gjort for os, elsker vi Gud, og ligesom i Hobbes' pagt, hvor undersåtterne skulle overgive sig til den øverste hersker, overgiver vi vores synd, vores frygt og vores forvrængede

opfattelse af rigtigt og forkert. Vi gør det ikke for at få noget til gengæld, men fordi vi allerede har fået det allerbedste, som vores Herre og Gud kan give: Jesus Kristus og den frelse, som kun kan opnås gennem ham.

Hvordan fungerer det? Det er lige så enkelt som en ombytning: Kristus tager al vores synd, og giver os sin retfærdighed, så vi gennem ham bliver regnet lige så retfærdige som Gud selv. På denne måde bliver synden ikke længere tilregnet os; den vil ikke længere adskille os fra ham. Mordere, ægteskabsbrydere, fordomsfulde, løgnere, tyve, og til og med dem, der misbruger børn, kan betragtes som lige så retfærdige som Gud selv. Denne fantastiske gave, at vi bliver regnet som retfærdige, fås gennem tro og tro alene. Deraf kommer udtrykket "retfærdiggørelse af tro".

Men det ender ikke der. Mordere, ægteskabsbrydere, de fordomsfulde, løgnere, tyve, og til og med dem der misbruger børn, kan gennem Jesus få et personligt forhold til Gud, fordi Jesu blod ikke alene bringer tilgivelse, men også renselse, helbredelse og genoprettelse. Gennem Kristus bliver vi født på ny, og gennem den erfaring skriver Gud sin lov på hjertets tavler. Mordere, ægteskabsbrydere, de fordomsfulde, løgnere, tyve og dem, der misbruger børn, gør ikke længere det, de plejede at gøre. På grund af og gennem denne indre lov bliver hele tilværelsen formet for den, der tror. Disse mennesker ønsker at gøre det, som Gud har lagt i deres hjerte, og det ønske bakkedes op af løftet om guddommelig hjælp. Det er kernen i, hvad det vil sige at leve i et pagtsforhold med Gud.

I dette kvartal skal vi se nøjere på, hvad Guds pagt er, hvad den tilbyder og også, hvad den kræver. Selv om lektierne benytter mange kilder, bygger de først og fremmest på afdøde Dr. Gerhard Hasel arbejde. Hans indsigt i Guds Ord, hvori pagtens løfter åbenbares, vil give opmuntring, håb og forståelse, så vi kan lære noget, som Hobbes måske aldrig opdagede: "Frygt findes ikke i kærligheden, men den fuldendte kærlighed fordrer frygten" (1 Joh 4,17-18).

Gerhard Hasel (PhD, Vanderbilt University) var professor i Det Gamle Testamente og Bibelsk teologi på SDA Theological Seminary på Andrews University. Fra 1981-88 var han leder af Seminary og i 27 år var han leder for ThD/PhD programmet der.

Hvad var det, der gik galt?

Ugens vers

"Gud sagde: 'Lad os skabe mennesker i vort billede, så de ligner os!' ... Gud skabte mennesket i sit billede; i Guds billede skabte han det, som mand og kvinde skabte han dem" (1 Mos 1,26-27).

Introduktion

Bibelens gengivelse af menneskenes skabelse er fyldt med håb, glæde og fuldkommenhed. Hver dag i skabelsesugen endte med den guddommelige udtalelse om, at alt var "godt". Det indebar i hvert fald ikke tyfoner, jordskælv, hungersnød eller sygdom.

Hvad var det, der skete?

Den sjette dag i skabelsesugen endte med den guddommelige bekræftelse af, "hvor godt det var". På den dag skabte Herren skabninger i sit eget billede, nemlig menneskene. Disse nye skabninger var selvfølgelig på enhver måde fuldkomne. Det var de nødt til at være. De var jo skabt i Guds billede. Det er derfor indlysende, at ingen af dem var mordere, tyve, løgnere, svindlere eller ondskabsfulde. Hvad var det, der skete?

Denne uges studie vil se på skabelsen, på, hvad Gud til at begynde med skabte og på, hvad der derefter skete med det fuldkomne skaberværk. Vi kommer også ind på kvartalets emne: Hvad gjorde Gud for at rette op på det hele igen?

Kort overblik over denne uges studie:

Hvad lærer Bibelen om alle tings oprindelse? Hvad slags forhold ønskede Gud at have med menneskene? Hvad var hensigten med træet til kundskab om godt og ondt? Hvilket håb blev givet til Adam og Eva umiddelbart efter syndefaldet?

Ugens tekster

- Sl 100,3
- ApG 17,26
- 1 Mos 2,7.18-25
- 1 Mos 1,28-29
- 1 Mos 3,15

Skildpadder hele vejen ned...

1 Mos 1,1

En videnskabsmand havde netop afsluttet sin foredrag om planeternes baner omkring solen og solens bane omkring solsystemets centrum, da en lille ældre dame i sorte tennissko rejste sig og sagde, at jorden var en flad skive, som lå på ryggen af en skildpadder. Videnskabsmanden spurgte spøgefuldt, hvad skildpadden sad på, og hun svarede, at den sad på ryggen af en anden skildpadder. "Men hvad sidder den skildpadder så på?" spurgte han. "På en anden skildpadder," svarede hun, og før han kunne sige mere, løftede hun sin pegefingertop foran hans ansigt og vrissede: "Spar dit næste spørgsmål, sønnike. Der er skildpadder hele vejen ned."

Det er måske en sød historie; men den handler i virkeligheden om det mest afgørende spørgsmål i menneskenes tilværelse, nemlig hvordan universet er. Hvordan er den verden, som vi bor i uden selv at have valgt det? Hvorfor er vi her? Hvordan kom vi hertil? Og hvor ender vi? Det er de mest grundlæggende spørgsmål, vi kan stille, og de har indflydelse på vores opfattelse af, hvordan vi vælger at leve og opføre os, mens vi er her.

Hvordan besvarer nedenstående tekster hver på sin måde nogle af de spørgsmål, vi stillede? Hvilket punkt, er de alle enige om?

1 Mos 1; Sl 100,3; Es 40,28; ApG 17,26; Ef 3,9; Hebr 1,2.10

Det interessante ved 1 Mos 1,1 er som for mange bibelske tekster, at Herren ikke forsøger at bevise, at han er Skaberens. Der bringes ingen omfattende argumenter – det er et faktum ganske enkelt. Enten accepterer vi det i tro, eller også gør vi ikke. Tro er faktisk den eneste måde, vi kan acceptere skabelsen på, simpelthen fordi ingen af os var til stede til at bevidne det. Det ville faktisk være en logisk umulighed for os at have været til stede ved vores egen skabelse. Selv en sekulær person, som har et andet syn på alle tings oprindelse, er nødt til at basere sit synspunkt på tro på samme måde som vi, der tror på skabelse, gør det. Ingen af os var til stede, da det skete.

Til eftertanke

Selv om Gud har bedt os om at tro på ham som skaber, beder han os ikke om at tro uden at give os gode grunde til det. Nedskriv nogle af dine begrundelser for, at en skaber placerede os i denne verden med en hensigt, i modsætning til at vores oprindelse bygger på en tilfældighed.

I Skaberens billede

1 Mos 1,27

1. **Bibelen siger, at Gud skabte menneskeheden, mand og kvinde, "i sit billede". Hvad betyder det, at Gud skabte os i sit eget billede? På hvilke måder er vi "i hans billede"?**
2. **Var der andet end menneskene, der ifølge denne skabelsesbetretning blev skabt "i Guds billede"? Hvilke lærdomme finder vi i forskellen mellem mennesker og resten af skaberværket?**
3. **Hvad ellers kan vi finde i gengivelsen af menneskenes skabelse, som adskiller mennesket fra alt andet, som Herren skabte? Se 1 Mos 2,7.18-25.**

Selv om vi må tale om Gud med menneskelige udtryk, må vi ikke glemme, at "Gud er ånd" (Joh 4,24) med guddommelige egenskaber. Vi kan kun sige, at vi på de fysiske, mentale og åndelige områder til en vis grad genspejler vores guddommelige Skaber. Men der er stadigvæk meget omkring hans karakter, der for os er et mysterium. Dog understreger Bibelen den åndelige og mentale side af vores sind. Vi kan udvikle og forbedre disse sider. Det enestående ved menneskesindet er, at det er muligt at have et personligt forhold til Gud, noget, som ikke ser ud til at være muligt for resten af Guds skaberværk på jorden.

Læg også mærke til den enestående beskrivelse af, hvordan Gud skabte kvinden. Både mand og kvinde deler det ufatteligt store privilegium at være skabt i Guds billede. I deres skabelse er der ingen antydning af, at den ene er mindre værd end den anden. Gud selv skabte dem ud af det samme materiale. Gud skabte fra begyndelsen begge som lige, og placerede dem sammen i et særligt forhold til ham. Begge havde samme mulighed for at udvikle deres gudgivne karakter på en måde, der ville ære ham.

"Gud gav selv Adam en livsledsager. Han skaffede ham en medhjælp, som passede til ham, - en, der var skikket til at være hans lige, og som kunne være et med ham i kærlighed og forståelse. Eva blev skabt af et ribben, der blev taget ud af Adams side. Derved blev det tilkendegivet, at hun ikke skulle herske over ham som hoved og heller ikke trædes under fod som en underordnet, men stå ved hans side som hans lige for at elskes og beskyttes af ham" (Ellen White, *Patriarker og profeter*, s. 18).

Gud og menneskeheden sammen

Læg mærke til Guds første ord til menneskene, i hvert fald som det gengives i Skriften. Han viser dem deres evne til at formere sig, til at reproducere flere af deres egen art. Han gør dem også opmærksom på jorden selv, på skaberværket, og giver dem opgaven at dyrke den, lægge den under sig og herske over den. Han viser dem også de planter, de kan spise. Kort fortalt handler Guds første ord til manden og kvinden ifølge Bibelen specifikt om deres samspil med og forhold til den fysiske verden.

1 Mos 1,28-29

Hvad viser denne tekst om, hvordan Gud ser på den materielle verden? Siger disse vers, at der er noget dårligt ved materielle ting og vores glæde over dem? Hvilke lærdomme kan vi drage fra disse tidlige scener i menneskehedens historie om, hvordan vi skal forholde os til skaberværket?

Med disse første ord til Adam og Eva tager Gud de første skridt hen imod et personligt forhold til menneskene. Han taler til dem, giver dem befalinger, fortæller dem, hvad de skal gøre. Der ligger også et underforstået ansvar i ordene. Gud har bedt dem om at være herskere over den fantastiske verden, han selv har skabt.

Vers 28 siger, at Gud velsignede Adam og Eva. Hvad betyder det? Hvilken form for relation antyder det mellem dem og deres Skaber?

Gud tiltalte Adam og Eva som intelligente væsener, der kunne svare på hans venlighed og indgå i samhørighed og fællesskab med ham. Og som skabnings-børn var Adam og Eva afhængige af deres Skaber-faders velsignelse og omsorg. Han sørgede for alt det, de havde brug for. De gjorde intet for at fortjene det, han gav dem. De var helt og aldeles modtagere af noget, de ikke gjorde sig fortjent til.

Til eftertanke

Når vi læser om mandens og kvindens skabelse, kan vi før synden se elementer af den type personligt forhold, som Gud ønsker, at vi nu efter synden skal have med ham. Hvilke paralleller kan du finde, som kan hjælpe os til at forstå, hvordan vi i vores syndige tilstand kan have et personligt forhold til ham?

Ved træet

"Men Gud Herren gav mennesket den befaling: 'Du må spise af alle træerne i haven. Men træet til kundskab om godt og ondt må du ikke spise af, for den dag du spiser af det, skal du dø!'" (1 Mos 2,16-17).

Denne prøve gav Adam og Eva en mulighed for at bruge deres frie vilje. Den udfordrede dem også til at reagere positivt eller negativt på deres forhold til Skaberen. Den viser også, at Gud havde skabt dem som frie moralske væsener. For hvis de ikke havde muligheden for at være ulydige, hvorfor skulle Gud så i det hele taget gøre sig umage med at advare dem imod det?

"Alt det i kapitlet, der går forud, har banet vejen for dette klimaks [1 Mos 2,16-17]. Racens fremtid centrerer om dette ene forbud. Mennesket skal ikke forvirres af mange forskellige udfordringer. Kun et guddommeligt påbud skal overholdes. Ved således at begrænse antallet af formaninger til en, giver Jahve dem beviser for sin barmhjertighed. Og for at vise, at dette ene bud ikke var urimeligt, stiller Herren det op imod en bredere tilladelse: 'Du må spise af alle træerne i haven'" (H.C. Leupold, *Exposition of Genesis*, vol. 1, s. 127).

Ved at kalde Adam og Eva til at adlyde sig, sagde Gud: Jeg er jeres skaber, og jeg har skabt jer i mit billede. Jeres liv opretholdes af mig; i mig lever, ånder og eksisterer I. Jeg har sørget for alt til jeres velvære og lykke: føde, et hjem, menneskeligt selskab, og jeg har sat jer som verdens herskere under mig. Hvis I vil bekræfte dette forhold til mig, fordi I elsker mig, så vil jeg være jeres Gud, og I skal være mine børn. I kan bekræfte dette forhold og den tillid, det medfører, ved ganske enkelt at adlyde dette ene påbud.

Til syvende og sidst kan vores forhold til Gud kun være effektivt og varigt, hvis vi frit vælger at acceptere hans vilje. At afvise hans vilje er i virkeligheden at kræve uafhængighed af ham. Det viser, at vi mener, at vi ikke har brug for ham. Det er et valg, som resulterer i kundskab om ondt, og det onde fører til fremmedgørelse, ensomhed, frustrationer og død.

Den prøve, som Gud gav Adam og Eva, handlede om loyalitet og tro. Ville de være loyale mod deres Skaber, som havde givet dem alt det, de havde brug for, i en verden fuld af glæder, eller ville de gå deres egen vej, uafhængige af hans vilje? Ville de have nok tro på ham til at stole på hans ord? Deres loyalitet og tro blev prøvet ved træet til kundskab om godt og ondt. Møder vi lignende prøver? Hvordan fungerer Guds lov som en parallel til kundskabens træ?

Til eftertanke

Et forhold brydes

1 Mos 3,1-6

Vi har en tendens til at tro på mennesker, vi kender og instinktivt mistro dem, vi ikke kender. Eva ville naturligt have mistroet Satan. Og ethvert direkte angreb på Gud ville have sat hende i en forsvarsposition. Hvad gjorde Satan for at omgå Evas naturlige forsvarsmekanismer?

"Hvor uacceptabel Evas overtrædelse end var, og hvor skæbnesvanger den end blev for hele menneskeheden, involverede hendes valg ikke nødvendigvis hele den menneskelige race i straffen for hendes overtrædelse. Adams valg var fuldt bevidst. Han havde fuld forståelse af Guds tydelige forbud. Det var derfor Adams og ikke bare Evas valg, som endeligt førte til, at synd og død blev menneskeheden lod. Eva blev forført; Adam blev det ikke" (*The SDA Bible Commentary*, 1. bd. s. 231).

Som følge af denne åbenlyse overtrædelse af Guds bud blev forholdet mellem Gud og mennesker brudt. Det blev ændret fra et åbent fællesskab med Gud til flugt fra hans nærhed på grund af frygt (1 Mos 3,8-10). Fremmedgørelse og adskillelse erstattede fællesskab og samvær. Synden fik indpas, og alle dens frygtelige resultater fulgte med. Hvis ikke der blev gjort noget, var menneskeheden på vej mod evig ødelæggelse.

1 Mos 3,15

Hvilket løfte om håb og trøst finder vi midt i denne tragedie?

Guds overraskende udtalelse, om profetisk håb, taler om et guddommeligt indstiftet fjendskab mellem slangen og kvinden, mellem hendes afkom og slangens afkom. Klimakset i den strid når sit højdepunkt med kvindens "afkom". Som repræsentant for menneskeheden ville han, Messias, sejre og give Satans hoved et knusende slag, mens Satan kun ville være i stand til at bide ham i hælen.

I deres totale hjælpeløshed skulle Adam og Eva finde håb i dette løfte om Messias. Løftet om Messias og den endelige sejr, som på dette tidspunkt kun var svagt antydnet, løftede det mørke, som synden havde bragt dem i.

Til eftertanke

Læs 1 Mos 3,9, hvor Gud siger til Adam og Eva: "Hvor er du?" Gud vidste selvfølgelig, hvor de var. Men i stedet for at være fordømmende kaldte han det skyldbetyngede par til sig med ord fulde af håb om nåde og barmhjertighed. Hvordan oplever vi i dag, at Gud nådigt og barmhjertigt kalder os tilbage til ham?

Til videre studium

Bibelen er fuld af kald til syndere og frafaldne. Sammenlign teksterne i Sl 95,7-8; Es 55,1-2.6-7; Luk 15,3-7; Luk 19,10. Hvilke andre tekster kan du finde?

- Ellen White, *Patriarker og profeter*, "Skabelsen", s. 17-21; "Fristelsen og syndefaldet", s. 26-31; "Frelsesplanen", s. 32-36.

"Der var en prædiken om evangeliet, tror jeg, i de tre guddommelige ord, som gennemtrængte det tætte buskads og nåede de flygtedes rødglødende ører: 'Hvor er du?' Jeres Gud er ikke villig til at miste jer; han er kommet for at lede efter jer, ligesom han med tiden vil komme personligt som Guds Søn for ikke kun at søge, men for at frelse det, som er fortabt" (Charles Haddon Spurgeon, *The Treasury of the Bible* (Grand Rapids, MI: Zondervan Publishing House, 1962) Old Testament, vol. 1, s. 11).

Spørgsmål
til drøftelse

- 1. Gud er kærlig og omsorgsfuld, og han opsøger os. Vi finder denne kærlighed både hos Faderen og Jesus Kristus. Hvordan forventer Gud, at vi reagerer?**
- 2. Sammenlign Bibelens beskrivelse af, at menneskene faldt fra en ophøjet position i Guds skaberværk og har brug for frelse, med udviklingsteorien. Hvilken lære giver os mest håb, og hvorfor?**
- 3. Hvor vigtige er kærlighedsforhold for menneskers lykke? Hvorfor er en blomstrende forbindelse med Gud nødvendig for sådanne forhold? Drøft hvilken indflydelse sunde medmenneskelige forhold har på personerne i sådanne forhold (forældre-børn, ven-ven, ægtemand-hustru, arbejdsgiver-ansat, osv.).**

Resumé

Gud skabte os i sit eget billede, så der kunne være et kærlighedsfuldt, personligt forhold mellem ham og os. Selv om synden ødelagde det oprindelige fællesskab, ønsker Gud at genoprette dette forhold gennem frelsesplanen. Som afhængige skabninger finder vort liv kun sand mening og klarhed, når vi indgår i et fællesskab med vores Skaber.

Pagtens ABC

Ugens vers

"Hvis I adlyder mig og holder min pagt, skal I være min ejendom, ene af alle folkene, for hele jorden tilhører mig" (2 Mos 19,5).

Introduktion

Sidste uges studium standsede ved menneskehedens fald på grund af de første forældres synd. Denne uge tager vi et hurtigt resume af hele kvartalet, idet vi en dag ad gangen ser på de tidligste pagter. Disse var hver på sin måde og til hver sin tid en manifestation af den sande pagt, den, som blev stadfæstet på korset med Jesu blod, og som vi som kristne indgår med vor Herre.

Vi begynder med den pagt, Gud indgik med Noa for at redde ham og hans familie fra ødelæggelse. Dernæst går vi til pagten med Abraham, som er så rig og fuld af løfter til os alle. Så ser vi på pagten ved Sinaj og betydningen af det, der blev forkyndt der. Og til sidst vil vi se på den nye pagt, den, som alle de andre pegede frem mod. Vi skal studere hver af dem mere grundigt i de kommende uger. Denne uge er kun en forsmag på, hvad der kommer.

Kort overblik over denne uges studium:

Hvad betyder ordet pagt? Hvilke elementer indgår i en pagt? Hvilken pagt indgik Gud med Noa? Hvilket håb blev der givet i pagten med Abraham? Hvilken rolle spiller tro og gerninger i menneskenes side af pagten? Er pagten kun en aftale, eller indeholder den også aspekter, der vedrører medmenneskelige relationer? Hvad er det afgørende i "den nye pagt"?

Ugens tekster

- 1 Mos 9,15
- Es 54,9
- 1 Mos 12,1-3
- Gal 3,6-9.29
- 2 Mos 6,1-8
- Jer 31,33-34

Det elementære ved en pagt

1 Mos 17,2

"Det hebraiske ord, som oversættes med 'pagt' er *berith* og findes ca. 287 gange i Det Gamle Testamente. Det kan også oversættes med 'testamente' eller 'sidste vilje'. Dets oprindelse er ikke kendt, men det er kommet til at betyde 'det, der bandt to parter sammen.' Det blev brugt i forbindelse med mange forskellige forbindelser både mennesker imellem, og mellem mand og Gud. Det har en almindelig anvendelse, hvor begge parter var mennesker, men også en decideret religiøs brug, hvor pagten blev oprettet mellem Gud og mennesker. Den religiøse anvendelse var i virkeligheden en metafor, som var baseret på den almindelige brug, men havde en dybere betydning" (J. Arthur Thompson "Covenant (OT)", *The International Standard Bible Encyclopedia*, revised edition, vol. 1, s. 790).

Ligesom en ægteskabspagt indeholder den bibelske pagt både en relation og en aftale. Som aftale indeholder den bibelske pagt følgende grundlæggende elementer:

1. Gud bekræftede pagtens *løfter* med en ed (Gal 3,16; Hebr 6,13.17).
2. Pagtens *forpligtelser* var lydighed mod Guds vilje, som den udtrykkes i De Ti Bud (5 Mos 4,13).
3. Den måde, hvorpå forpligtelserne i Guds pagt i sidste ende opfyldes, er gennem Kristus og frelsesplanen (Es 42,1.6).

Se på de tre elementer i listen ovenfor – Guds løfter, vores lydighed og frelsesplanen. Hvordan er disse faktorer virksomme i din egen vandring med Gud? Lav en kort beskrivelse..

I Det Gamle Testamente gav offersystemet med dets typologi folket oplæring i hele frelsesplanen. Gennem dets symboler lærte patriarkerne og Israel at tro på den kommende frelser. Gennem dets ritualer kunne den angrende synder finde tilgivelse for synd og befrielse fra skyld. Pagtens velsignelser kunne dermed opretholdes, og åndelig vækst – genoprettelsen af Guds billede i ens liv – kunne dermed fortsætte, selv når mennesker ikke overholdt deres del af aftalen.

Til eftertanke

Selv om der findes pagter, der er indgået mellem mennesker, handler den vigtigste brug af ordet *berith* i den hebraiske bibel om forholdet mellem Gud og menneskeheden. Hvilken type forhold ville en sådan pagt beskrive, når vi tænker over, hvem Gud er, og hvem vi er, sammenlignet med ham?

Pagten med Noa

1 Mos 6,18

I dette vers optræder ordet pagt for første gang i Bibelen. I denne sammenhæng har Gud netop fortalt Noa om sin beslutning om at ødelægge jorden, fordi den var fordærvet og fyldt med synd. Men selv om ødelæggelsen ville komme i form af en verdensomspændende vandflod, ville Gud ikke lade den verden, han har skabt, i stikken. Han blev ved med at tilbyde det pagtsforhold, som først blev sat i værk efter syndefaldet. Det guddommelige "jeg", som tilbyder pagten, var grundlaget for Noas sikkerhed. Som den Gud, der overholder pagten, lovede Herren at beskytte de familiemedlemmer, som var villige til at leve i et bindende forhold til ham. Det ville resultere i lydighed.

Tanken med en pagt indebærer mere end en part. Var der en side ved pagten, som Noa skulle opfylde? Hvilke lærdomme er der for os i svaret på disse spørgsmål?

Gud fortalte Noa, at der ville komme en oversvømmelse, og at verden ville blive ødelagt. Men Gud indgik en aftale med ham, hvor han lovede at redde Noa og hans familie. Risikoen var altså ret stor; for hvis Gud ikke holdt sin del af løftet, ville Noa blive udryddet sammen med resten af verden uanset, hvad han gjorde.

Gud sagde, at han ville oprette en "pagt" med Noa. I sig selv antyder ordet, at man har i sinde at holde det, man lover. Det er ikke kun en tilfældig udtalelse. Ordet er i sig selv stærkt forbundet med forpligtelse. Tænk nu, hvis Gud havde sagt til Noa: "Hør, verden kommer til at gå under i en stor oversvømmelse, og det kan være, at jeg vil redde dig; men det kan også være, at jeg ikke gør det. I mellemtiden skal du gøre dette og hint, og så kan vi se, hvad der vil ske, men jeg giver dig ingen garantier." En sådan udtalelse kan næppe siges at indeholde den forsikring og det løfte, som vi finder i selve pagten.

Til eftertanke

Nogle mennesker påstår, at Noas vandflod ikke var verdensomspændende, men kun en lokal oversvømmelse. Hvis det er tilfældet, bliver det, Gud lover i 1 Mos 9,15 brudt hver gang, der sker en anden lokal oversvømmelse. Og dem sker der mange af. Men den kendsgerning, at der ikke har været nogen anden verdensomspændende oversvømmelse bekræfter sandheden i Guds pagtsløfte. Hvad siger det om, at vi kan stole på Guds løfter?

Pagten med Abram

"Jeg vil velsigne dem, der velsigner dig, og den, der forbander dig, vil jeg forbande. I dig skal alle jordens slægter velsignes" (1 Mos 12,3).

1 Mos 12,1-3

Lav en liste over de specifikke løfter, Gud gav Abram.

Gal 3,6-9

Gal 3,29

Læg mærke til, at blandt disse løfter siger Gud til Abram, at "i dig skal alle jordens slægter velsignes." Hvad betyder det? På hvilken måde blev alle jordens slægter velsignet i Abram? Hvordan kan du i dette tidlige løfte se løftet om Jesus, Messias?

I denne først omtalte guddommelige åbenbaring til Abram lovede Gud at indgå i et tæt og varigt forhold med ham, selv før han talte om at oprette en pagt. Direkte henvisninger til den pagt, som Gud ville oprette, kom senere (1 Mos 15,4-21; 1 Mos 17,19-14). Men på dette tidspunkt tilbød Gud et guddommeligt-menneskeligt forhold af stor betydning. Guds gentagne "Jeg vil" i 1 Mos 12,1-3 gav en antydning af dybden og storheden i Guds tilbud og løfte.

I tillæg fik Abram en enkel befaling, som satte ham på prøve: "Drag af sted." I tro adlød han (Hebr 11,8), men ikke for at opnå de lovede velsignelser. Hans lydighed var følgen af hans tro på det kærlighedsforhold, som Gud ønskede at oprette med ham. Abram troede med andre ord allerede på Gud, stolede på ham, og havde tillid til hans løfter. Det er indlysende; ellers ville han aldrig fra begyndelsen have forladt sin familie og sit fædreland og rejst ind i det ukendte. Hans lydighed åbenbarede hans tro, både over for mennesker og engle.

Selv så langt tilbage i tiden viste Abram den vigtige forbindelse, der er mellem tro og gerninger. Vi frelses af tro; en tro, som fører til lydighedshandlinger. Løftet om frelse kommer først; dernæst følger gerningerne. Selv om der ikke kan være noget pagtsforhold og ingen velsignelser uden lydighed, er lydigheden troens svar på det, Gud allerede har gjort. En sådan tro illustrerer det princip, vi finder i 1 Joh 4,19: "Vi elsker, fordi han elskede os først."

Til eftertanke

Læs 1 Mos 15,6. Hvordan viser denne tekst, hvad grundlaget er for alle pagtsløfter? Hvorfor er denne velsignelse den mest dyrebare af alle?

Pagten med Moses

2 Mos 6,1-8
1 Mos 12,1-3

Hvilken pagt talte Gud om? Hvordan skulle befrielsen fra Egypten være en opfyldelse af Guds pagtsløfter? Hvilken parallel kan du se mellem det, Gud lovede folket her, og det, han havde lovet Noa før syndfloden?

Efter udgangen fra Egypten modtog Israels børn pagten ved Sinaj, som blev givet i forbindelse med frelse fra slaveri (2 Mos 20,2). Den indeholdt Guds offersystem med soning for og tilgivelse af synd. Den var derfor, ligesom alle de andre, en nådepagt, hvor Gud tilbyder folket sin barmhjertighed.

Denne pagt gentog på mange måder det grundlæggende i pagten med Abraham:

1. Et særligt forhold fra Guds side til hans folk (sml. 1 Mos 17,7-8 med 2 Mos 19,5-6).
2. Folket skulle blive stort (sml. 1 Mos 12,2 med 2 Mos 19,6).
3. Kravet var lydighed (sml. 1 Mos 17,9-14; 1 Mos 22,16-18 med 2 Mos 19,5).

"Læg mærke til rækkefølgen: først *frelser* Herren Israel, dernæst giver han dem sin lov, som de skal *adlyde*. Den samme rækkefølge gælder i evangeliet. Først frelser Kristus os fra synd (se Joh 1,29; 1 Kor 15,3; Gal 1,4), dernæst lever han sin lov i os (Gal 2,20; Rom 4,25; 8,1-3; 1 Pet 2,24)" (*The SDA Bible Commentary*, 1. bd. s. 602).

Til eftertanke

Læs 2 Mos 6,7. Hvad er det vigtigste, der siges i første del af verset, hvor Herren siger, at de skal være hans folk, og at han skal være deres Gud? Bemærk dynamikken! De vil være noget for Gud, og han vil være noget for dem. Gud ønsker ikke kun at have et særligt forhold til dem; han ønsker også, at de skal have et særligt forhold til ham. Ønsker Gud ikke det samme slags forhold til os i dag? Genspejler den første del af 2 Mos 6,7 dit forhold til Gud, eller er du bare en, hvis navn står opført i menighedslisten? Giv begrundelser for dit svar.

Den nye pagt

Jer 31,31-33

I disse vers omtaler Det Gamle Testamente for første gang det, der betegnes som "den nye pagt". Det sker i forbindelse med Israels hjemkomst fra fangenskab, og der tales om de velsignelser, folket vil modtage fra Gud. Dom i andre situationer er det Gud, som tager initiativet til pagten, og det er Gud, som ved sin nåde vil opfylde den. Læg også mærke til sprogbrugen i disse vers. Gud omtaler sig selv som en ægtemand for dem; han taler om at skrive sin lov i deres hjerte. Ved at benytte ord fra pagten med Abraham siger han, at han vil være deres Gud, og de skal være hans folk. Som tidligere er pagten altså ikke kun en bindende lovmæssig overenskomst, som i vore dages retssystem. Den handler om meget mere.

Jer 31,33

Sammenlign med 2 Mos 6,7, som giver detaljer om pagten med Israel. Hvad er de vigtigste elementer, der fremhæves? Hvad ønsker Gud for sit folk?

Jer 31,34

Sammenlign det, der siges her, med Joh 17,3. Hvad er den ene ting, Gud gør, som danner grundlaget for dette forhold?

I Jer 31,31-34 kan vi ligesom i de tidligere pagter se elementer af både nåde og lydighed. Gud vil tilgive deres synd; Gud vil oprette et personligt forhold til dem; og Gud vil vise dem nåde. Som en følge deraf vil folk ganske enkelt adlyde ham; ikke som noget, de har lært udenad, noget mekanisk, men ganske enkelt, fordi de kender ham og elsker ham, og fordi de ønsker at tjene ham. Dette beskriver selve kernen i det pagtsforhold, som Gud ønsker at have med sit folk.

Til eftertanke

Hvordan forstår du tanken om, at loven skal skrives i vores hjerter? Betyder det, at loven bliver subjektiv og personlig og kan fortolkes og anvendes efter den enkeltes hjertes overbevisning? Eller betyder det noget andet? Hvad betyder det i så fald?

Til videre studium

- Ellen White, *Patriarker og profeter*, "Abraham i Kana'an", s. 66-72; *Profeter og konger*, "Hjælpen fra Herrens profeter", s. 276-283.

"Det åg, som binder os til tjenesten, er Guds lov. Kærlighedens store lov, som blev åbenbaret i Edens have, forkyndt på Sinaj og i den nye pagt indskrevet i hjertet, er det, som binder den menneskelige arbejder til Guds vilje. Hvis vi var overladt til at følge vore egne tilbøjeligheder, til at gå netop derhen, hvor vor egen vilje ville føre os, så ville vi komme ind i Satans rækker og få hans egenskaber. Derfor holder Gud os inden for rammerne af sin vilje, som er ophøjet, ædel og højnende. Han ønsker, at vi tålmodigt og klogt skal påtage os tjenestens pligter. Kristus bar selv tjenestens åg, da han var menneske. Han sagde: 'Jeg ønsker at gøre din vilje, Gud, din lov er i mit indre' (Sl 40,9). 'For jeg er kommet ned fra himlen, ikke for at gøre min egen vilje, men hans vilje, som har sendt mig' (Joh 6,38). Kærlighed til Gud, iver efter hans ære og kærlighed til den faldne menneskehed førte Jesus til jorden for at lide og dø. Det var denne magt, som beherskede hans liv. Han vil, at vi skal handle efter de samme principper" (Ellen White, *Jesu liv*, s. 234).

Spørgsmål
til drøftelse

- 1. Var Guds pagt med Noa og Abram en fortsættelse af hans pagt med Adam, eller var det noget nyt? Sml. 1 Mos 3,15; 1 Mos 22,18; Gal 3,8.16. Hvordan er hans pagt med os?**
- 2. Hvorfor har det personlige forhold i pagten så stor betydning? Man kan godt have en lovlig bindende aftale, en "pagt" med nogen, uden en nær relation. Drøft hvilken type aftale, Gud ønsker med sit folk og hvorfor.**
- 3. Hvorfor er ægteskabet et godt billede på pagten? Hvordan kommer billedet til kort i beskrivelsen af Guds pagt?**

Resumé

Da synden kom ind i verden, ødelagde den det forhold, som Skaberen oprindeligt havde til den menneskelige familie. Nu ønsker Gud at genoprette kærlighedsforholdet ved hjælp af en pagt, som tilkendegiver, ligesom en ægteskabspagt, både et bindende forhold mellem Gud og os og en måde at frelse os på og bringe os i harmoni med vores Skaber. Det er Gud selv, som tog initiativet til at oprette dette pagtsforhold. Gennem sine løfter om nåde og sine kærlighedshandlinger forsøger han at vinde os til fællesskab med ham.

Alle de kommende slægter

Ugens vers

"Men Noa fandt nåde for Herrens øjne" (1 Mos 6,8).

Introduktion

Bakterier er planteorganismer, som er for små til at kunne ses uden et mikroskop. En enkelt almindelig rund bakterie er ikke større end en blyantspids, selv efter at være forstørret 1000 gange. Hvis de får de optimale vækstforhold – tilstrækkelig varme, fugtighed og næring – vil bakterier formere sig i et ekstremt hurtigt tempo. Nogle bakterier formerer sig fx ved enkel celledeling: en voksen celle deler sig ganske enkelt i to datterceller. Når en sådan deling sker hver time, kan en bakterie producere over 18.000.000 nye bakterier i løbet af 24 timer. Efter to døgn vil der være hundreder milliarder bakterier.

Dette mikroskopiske fænomen i naturens verden illustrerer det ondes hurtige vækst efter syndefaldet. Udstyret med stor intelligens, stærk fysik og sundhed samt et langt liv svigtede denne livskraftige race Gud og misbrugte deres sjældne evner til at udforske enhver form for synd. Mens bakterier kan udryddes ved hjælp af sollys, kemikalier eller høj temperatur, valgte Gud at sætte en stopper for dette tiltagende oprør gennem en verdensomspændende vandflod.

Kort overblik over denne uges studium:

Hvad gjorde synden med Guds skaberværk? Hvad var nogle af de karaktertræk, der kendetegnede Noa? Hvilke elementer indgik i pagten med Noa? Hvordan viste Guds nåde sig i pagten med Noa før vandfloden? Hvad lærer den pagt, som Gud indgik med menneskeheden efter vandfloden, om hans universelle kærlighed til os?

Ugens tekster

- 1 Mos 3,6
- 1 Mos 6,5,11
- 1 Mos 6,18
- 1 Mos 9,12-17
- Es 4,3
- Åb 12,17

Syndens princip

1 Mos 6,5

Efter skabelsen tilkendegav Gud, at han mente, at alt var godt (1 Mos 1,31). Men så kom synden ind i verden, og hele paradigmet blev ændret. Alt var ikke længere godt. Guds fuldkomne skaberværk blev skæmmet af synden og alle dens frygtelige følger. På Noas tid havde oprøret mod Gud nået forfærdelige dimensioner, og det onde havde opslugt hele menneskeheden. Selv om Bibelen ikke giver mange detaljer (se Ellen White, *Patriarker og profeter*, s. 47-48, for en udvidet beskrivelse), var synden og oprøret tydeligvis noget, som en kærlig, tålmodig og tilgivende Gud ikke længere kunne tolerere.

Hvordan kunne det gå så galt på så kort tid? Måske er svaret ikke så svært at finde. Hvor mange har ikke i dag stillet det samme spørgsmål, når de så på deres egen synd. Hvordan kunne det udvikle sig så forkert på så kort tid?

Læs følgende bibeltekster og nedskriv, hvad de fortæller.

Læg mærke til, hvordan synden bliver stadigt værre.

- 1 Mos 3,6 · 1 Mos 4,8 · 1 Mos 6,2
- 1 Mos 3,11-13 · 1 Mos 4,19 · 1 Mos 6,5,11
- 1 Mos 4,5 · 1 Mos 4,23

1 Mos 6,5 og 11 skete ikke i et tomrum. Der gik en historie forud for dette. Det frygtelige resultat havde en årsag. Synden blev gradvist værre. Det har den en tendens til at blive. Synd er ikke som et sår med en automatisk indbygget helbredelsesproces. Tværtimod, hvis synden ikke bliver standset, vil den vokse og formere sig og aldrig være tilfreds, før det ender med ødelæggelse og død. Vi behøver ikke at forestille os tilværelsen før syndfloden for at se det princip i virksomhed. Det findes over alt omkring os også i dag.

Det er ikke så mærkeligt, at Gud hader synd. Det er ikke så mærkeligt, at synden før eller senere vil blive udslettet. En retfærdig og kærlig Gud kan ikke gøre andet med den.

Den gode nyhed er selvfølgelig, at selv om Gud ønsker at fjerne synden, ønsker han også at frelse syndere. Det er, hvad pagten handler om.

Mennesket Noa

1 Mos 6,9

I alle de bibelttekster, der handler om ondskaben i verden før syndflo- den, fremstår Noa som en kontrast til andre mennesker. Læs 1 Mos 6,9 og de tre specifikke karaktertræk, som Bibelen bruger om ham. Nedskriv, hvad du mener, at hvert af disse punkter betyder:

1. Han var "en retfærdig mand".
2. Han var "udadleg".
3. Han "vandrede med Gud".

Der er ingen tvivl om, at Noa havde et frelses-forhold til Herren. Han var en person, som Gud kunne samarbejde med, som lyttede til Gud, adlød ham og stolede på ham. Derfor var Gud i stand til at bruge Noa til at gennemføre sin hensigt, og derfor kaldte Peter ham i Det Nye Testamente for "retfærdighedens forkynder" (2 Pet 2,5).

1 Mos 6,8

Hvordan hjælper denne tekst os til bedre at forstå forholdet mellem Noa og Herren?

Dette er første gang, ordet nåde optræder i Bibelen. Det er tydeligt, at det har den samme betydning som i anvendelserne i Det Nye Testamente, hvor det beskriver Guds barmhjertige, ufortjente velvilje, som vises over for syndere, der ikke fortjener det. Vi må derfor forstå, at uanset, hvor "udadleg" og "retfærdig" Noa var, var han stadigvæk en synder, som havde brug for sin Guds ufortjente nåde. I den forstand er Noa ikke anderledes end hver af os, som oprigtigt ønsker at følge Herren.

Til eftertanke

Vi har set, at Noa ligesom os og alle andre havde brug for Guds nåde. Spørg dig selv, om det kan siges om dig, at du er "retfærdig", "udadleg", og at du "vandler med Gud". Nedskriv dine begrundelser for det svar du giver, og del det evt. med klassen på sabbatten.

Pagten med Noa

1 Mos 6,18

I dette ene vers finder vi det grundlæggende i den pagt, som Gud vil oprette med menneskeheden: Gud og menneskeheden indgår en aftale. Ganske enkelt.

Men der er flere elementer involveret, end vi først ser. For det første er der lydighed på menneskenes side. Gud siger til Noa, at han og hans familie skal gå ind i arken. Der er noget, de skal gøre, og hvis de ikke gør det, brydes pagten. Og hvis pagten brydes, er det menneskene, der er tabere; for til syvende og sidst er det kun dem, der nyder godt af pagten. Hvad ville følgerne have været for Noa og hans familie, hvis Noa sagde nej til Gud, og ikke ønskede at overholde pagten, eller hvis han sagde ja, men derefter ændrede mening?

Gud siger, at det er "min pagt". Hvad siger det om pagtens grundlæggende væsen? Hvilken forskel ville det gøre for vores opfattelse af pagten, hvis Gud havde omtalt den som "vores pagt"?

Selv om dette er en helt særlig situation, så ser vi alligevel det grundlæggende forhold mellem Gud og mennesker i denne pagt. Ved at oprette "min pagt" med Noa, viser Gud igen sin nåde. Han viser, at han er villig til at tage initiativet for at frelse menneskene fra følgerne af deres synd. Denne pagt må med andre ord ikke betragtes som en sammenslutning af ligestillede, hvor hver "partner" i pagten er afhængig af den anden. Måske kan vi sige, at Gud har "fordel" af pagten, men kun i en helt anderledes forstand end, hvad vi mennesker har. Hans fordel er, at de mennesker, han elsker, vil få evigt liv, og det er ingen lille tilfredsstillelse for Gud (Es 53,11). Men det betyder ikke, at han har fordel på samme måde som os, der er modtagere af pagtens velsignelser.

Tænk over følgende billede: en mand er under en storm faldet over bord fra et skib. Nogen på dækket siger, at de vil kaste en redningskrans i vandet og hejse ham om bord. Men manden i vandet er nødt til at acceptere sin del af "aftalen", det vil sige gribe fat og holde fast i det, der blive tildelt ham. Det er på mange måder, hvad pagten mellem Gud og menneskeheden handler om.

Hvordan kan ovenstående billede hjælpe dig til at forstå den nåde, som er indbygget i pagten? Hvordan hjælper det dig til at forstå, hvad dit forhold til Gud også i dag må være bygget på?

Til eftertanke

Regnbuens tegn

1 Mos 9,12-13

Ikke mange naturfænomener er så smukke som regnbuen. Hvem kan ikke mindes barndommens fascination og forundring over de fantastiske farvebuer, der bøjede sig henover himlen som en slags mystisk port, der kaldte på os fra himlen? Eller måske var det kun et klovnebælte? Selv som voksne kan vi næsten miste pusten ved synet af de fantastiske farver på himlen. Det er ikke så mærkeligt, at regnbuen også i dag bruges som et symbol på mange forskellige ting, lige fra politiske organisationer til kulter, rockorkestre eller rejsebureauer. Prøv at søge på Internettet på ordet regnbue eller det engelske "rainbow". Disse smukke farvebånd rører stadigvæk ved vores hjerter og sind. Selvfølgelig gør de det! Det var hele Guds pointe.

1 Mos 9,12-17

Hvad sagde Gud, at regnbuen skulle symbolisere?

Herren sagde, at han ville bruge regnbuen som et tegn på "min pagt" (1 Mos 9,15). Det er interessant, at han bruger ordet "pagt"; for i dette tilfælde adskiller pagten sig fra, hvordan det bliver brugt andre steder. I modsætning til pagten ved Sinaj er der ikke stipuleret nogen forpligtelse for de mennesker, som skulle nyde fordel af pagten (ikke engang Noa). Guds ord i denne situation gælder alle mennesker, "alle levende væsener, alt levende" (1 Mos 9,15), og det er "en evig pagt" (1 Mos 9,12). Guds løfte er til hele verden; det omfatter alle, uanset om de vælger at adlyde Herren eller ej. I den forstand er begrebet pagt ikke her brugt på samme måde, som når Bibelen ellers taler om forholdet mellem Gud og mennesker.

Til eftertanke

På hvilken måde åbenbarer denne pagt også Guds nåde?

Hvem tog initiativ til at oprette pagten?

Hvem har grundlæggende fordel af pagten?

Guds del af pagten er i dette tilfælde selvfølgelig, at han aldrig vil ødelægge verden ved en oversvømmelse. Men selv om pagten altså ikke her indbefatter specifikke krav til os, kan vores kundskab om, hvad regnbuen symboliserer alligevel få indflydelse på, hvordan vi lever i lydighed mod Herren? Er der nogle underforståede forpligtelser for os, når vi ser op på himlen og ser regnbuen? Tænk over hele den sammenhæng, hvori regnbuen kom, og de lærdomme, vi kan udlede af denne beretning.

”Kun Noa blev tilbage”

1 Mos 7,23

I denne tekst finder vi den første omtale i Skriften af begrebet ”en rest” eller ”resten”. Det ord, der oversættes med ”blev tilbage”, kommer fra et andet ord, hvis grundstamme benyttes mange gange i Det Gamle Testamente, når tanken om en rest udtrykkes.

”Men Gud sendte mig i forvejen for at holde jer i live som *en rest* i landet og lade jer overleve i stort antal” (1 Mos 45,7).

”De, der er *til rest* i Zion, de, der bliver tilbage i Jerusalem, skal kaldes hellige, alle i Jerusalem, der er indskrevet til livet” (Es 4,3).

”På den dag løfter Herren atter sin hånd for at genvinde *den rest* af sit folk, der er tilbage i Assyrien og Egypten, Patros, Nubien og Elam, Sinear, Hamat og havets fjerne øer” (Es 11,11).

I alle disse tekster er de fremhævede ord forbundet med de tilsvarende ord ”blev tilbage”, som vi finder i 1 Mos 7,23.

Se på 1 Mos 7,23 og de andre eksempler. Hvordan opfatter du her begrebet ”rest”? Hvilke ydre omstændigheder førte til, at de var en rest? Hvordan hænger pagten sammen med tanken om en rest?

I syndflodens dage blev verdens skaber verdens dommer. Den kommende verdensomspændende dom rejste spørgsmål om, hvorvidt alt liv på jorden, også menneskers, ville blive udsløjet. Hvis ikke, hvem ville så overleve? Hvem skulle udgøre den rest, der blev tilbage?

I dette tilfælde var det Noa og hans familie. Men Noas overlevelse var kædet sammen med Guds pagt med ham (1 Mos 6,18), en pagt, som havde sin oprindelse hos og blev iværksat af en barmhjertig og nådig Gud. De overlevede kun på grund af det, Gud gjorde for dem, på trods af betydningen af deres samarbejdsvillighed. Hvad Noas pagsforpligtelser end må have været, og uanset, hvor trofast han fulgte dem, var hans eneste håb Guds barmhjertighed.

Til eftertanke

I lyset af vores opfattelse af de sidste tiders begivenheder, som indbefatter en tid, hvor Gud vil have en rest (se Åb 12,17), hvilke paralleller kan vi se og lære af i beretningen om Noa, så vi kan forberede os på at blive en del af den rest? Hvordan er de beslutninger og valg, vi foretager hver dag, med til at afgøre, hvilken side vi vil stå på til den tid?

Til videre studium

- Ellen White, *Patriarker og profeter "Syndfloden"* og "Efter syndfloden" s. 47-57.

"Som et naturligt fysisk fænomen var regnbuen et passende symbol på Guds løfte om aldrig igen at ødelægge jorden med en vandflod. Da de klimatiske forhold på jorden ville blive helt anderledes efter syndfloden, og regn de fleste steder i verden ville tilføre jorden den fugtighed, som en gunstig dug havde udvirket, var der behov for noget, der kunne berolige menneskenes frygt, hver gang regnen begyndte at falde. Det åndelige sind kan i naturfænomener se Guds åbenbaring af sig selv (se Rom 1,20). På den måde er regnbuen et bevis for den troende på, at regnen vil bringe velsignelse og ikke verdensomspændende ødelæggelse" (*The SDA Bible Commentary*, vol. 1, s. 265).

Spørgsmål
til drøftelse

1. "I de dage myldrede verden, menneskene var frugtbare og blev mange, verden brølede som en vildokse, og den store gud blev vækket af larmen. Enlil hørte larmen og sagde til de forsamlede guder: 'Menneskenes tumult er utålelig og søvn er ikke længere mulig på grund af larmen.' Så guderne besluttede sig for at udrydde menneskene" (N.K. Sanders, *The Epic of Gilgamesh*, s. 108). **Sammenlign denne begrundelse for vandfloden med den bibelske.**

Joh 3,19
Joh 7,47-48
Joh 12,42-43
Jak 4,4

2. Noa gjorde mere end at advare om Guds kommende dom. Hensigten med hans advarsel var at få folk til at indse deres behov for frelse. Hvorfor er sandheden om frelse ofte upopulær? Hvilke ting kan holde mange tilbage fra at tage imod Guds frelsesplan?

Resumé

De pagter, som Gud oprettede med Noa, er de første, som i detaljer bliver beskrevet i Bibelen. De viser Guds nådige interesse for menneskeheden og hans ønske om at indgå i et frelsende personligt forhold med dem. Gud stadfæstede sin pagt med Noa, og det var Noas overgivelse til Gud, som beskyttede ham og hans familie mod det overvældende frafald og til sidst reddede dem fra vandflodens dom.

"Dette symbol [regnbuen] i himlens skyer skal bekræfte alles tro og grundfæste deres tillid til Gud; for det er et tegn på guddommelig barmhjertighed og godhed mod menneskene. Selv om Gud blev provokeret til at ødelægge jorden med en vandflod, omfatter hans nåde stadigvæk hele jorden" (Ellen White, *The Story of Redemption*, s. 71).

En evig pagt

Ugens vers

"Jeg opretter min pagt med dig og dine efterkommere i slægt efter slægt, en evig pagt: Jeg vil være din og dine efterkommeres Gud"
(1 Mos 17,7).

Introduktion

Hvem af os kan ikke tydeligt huske fra vores barndom, at vi fik en sygdom, måske et anstrøg af lungebetændelse, der gjorde os meget syge, og som kunne udvikle sig til noget mere alvorligt. I vores febertilstand vågnede vi om natten og så i vores halvvågne tilstand vores mor eller far sidde i en stol ved siden af sengen i det bløde lys fra en natlampe.

På samme måde sad Gud i en vis forstand ved siden af sengen hos en verden, som var syg af synd, mens det moralske mørke begyndte at blive tættere i århundrederne efter syndfloden. Det var grunden til, at han kaldte Abram og lagde planer om gennem sin trofaste tjener at oprette et folk, som han kunne betro kundskaben om sig selv og give frelse.

Derfor indgik Gud en pagt med Abram og hans efterkommere, som mere detaljeret understregede den guddommelige plan for at frelse menneskene fra syndens følger. Herren ville ikke efterlade sin verden uden opsyn. Ikke, når den var i så stor nød. I denne uge vil vi se på flere af pagtens løfter.

Kort overblik over denne uges studium:

Hvad er Guds navn? Hvad betyder det? Hvorfor åbenbarede Gud sig for Abram med forskellige navne/titler? Hvilke navne benyttede han til at identificere sig? Hvorfor er navne vigtige? Hvilke betingelser eller forpligtelser var knyttet til pagten?

Ugens tekster

- 2 Mos 3,14
- 1 Mos 17,1-6
- 1 Mos 41,45
- Dan 1,7
- 1 Mos 15,7-18
- 1 Mos 17,1-14
- Åb 14,6-7

Jahve og pagten med Abraham

1 Mos 15,7

Navne kan af og til være ligesom varemærker. I vores sind bliver de så tæt forbundet med visse karakteregenskaber, at vi umiddelbart tænker på disse træk, når vi hører navnet. Hvilke træk kommer du fx til at tænke på, når du hører navne som Albert Einstein, Martin Luther King Jr., Gandhi eller Dorkas? Vi associerer dem alle med visse egenskaber og idealer.

På Bibelens tid lagde folk i Mellemøsten stor vægt på navnes betydning. "Jøderne opfattede altid et navn som enten et udtryk for et menneskes personlige egenskaber, eller tankerne og følelserne hos den person, der navngav. Det kunne også være et udtryk for omstændigheder omkring det tidspunkt, hvor navnet blev givet" *The SDA Bible Commentary*, vol. 1, s. 523).

Da Gud første gang indgik i et pagtsfællesskab med Abram, identificerede han sig over for patriarken med et navn med fire hebraiske bogstaver (konsonanttegn), som vi skriver som JHVH, med vokaler læst som Jahve og oftest oversat som Herren i vores bibeloversættelser. 1 Mos 15,7 siger således: "Jeg er JHVH, som førte dig ud..." Men selv om navnet JHVH findes 6.828 gange i Det Gamle Testamente, er det til en vis grad indhyllet i hemmelighed. Det ser ud til at være en form af udsagnsordet hayah, "at være", hvor det ville betyde "Den evige", "Den eksisterende", "Den selveksisterende", "Den, der har livet i sig selv", "Den, der lever evigt". De guddommelige egenskaber, som synes at blive understreget i denne titel, handler om selv-eksistens og trofasthed. De peger på Gud som den levende Gud, livets ophav, i modsætning til hedningernes guder, som ikke havde nogen eksistens bortset fra i de tilbedendes forestilling. Gud forklarer selv betydningen af Jahve i 2 Mos 3,14: "Jeg er den, jeg er!" Denne betydning udtrykker, at Gud eksisterer i sig selv, og det antyder også hans herredømme over fortid, nutid og fremtid. Jahve er også Guds personlige navn. At Jahve bliver identificeret som den, der førte Abram ud af Ur, henviser til bekendtgørelsen af Guds pagt med ham i 1 Mos 12,1-3. Gud ønsker, at Abram skal kende hans navn; for det navn åbenbarer sider ved hans identitet, hans personlighed og hans karakter. Ud fra denne kundskab kan vi lære at have tillid til hans løfter (Sl 9,11; Sl 91,14).

Til eftertanke

Hvilke karakteregenskaber tænker du automatisk på, når du hører navnet Jahve? Er det kærlighed, godhed og omsorg eller frygt, hårdhed og straf? Hvilke tanker får du automatisk, når du tænker på navnet Jesus?

'El Shaddai

1 Mos 17,1

Jahve havde vist sig for Abraham flere gange tidligere (1 Mos 12,1.7; 1 Mos 13,14; 1 Mos 15,1.7.18). I teksten ovenfor viser Jahve sig igen for Abram ("Da ... viste Herren sig for ham"), og præsenterer sig som *'El Shaddai*, "den Almægtige", et navn, som kun forekommer i Første Mosebog og Jobs Bog. Navnet "Den Almægtige" består først af 'El, det grundlæggende navn for Gud, som blev brugt af de semitiske folk. Selv om den nøjagtige betydning af *Shaddai* ikke er helt sikker, synes "Almægtig" at være den mest korrekte oversættelse. (Sammenlign Es 13,6 og Joel 1,15). Det vigtigste i anvendelsen af dette navn synes at være en sammenligning mellem Guds storhed og magt og menneskenes svaghed og skrøbelighed.

1 Mos 17,1-6

Denne tekst hjælper med at placere situationen i en større sammenhæng. Hvorfor ønskede Gud på dette tidspunkt at understrege sin magt og storhed over for Abram? Hvad sagde Gud, som ville kræve, at Abram stolede på Guds magt og storhed (se især v. 6)?

En ordret oversættelse af 1 Mos 17,1-6 lyder: "Jahve viste sig for Abram og sagde: 'Jeg er *'El Shaddai*. Du skal vandre for mit ansigt og være fuldkommen. Jeg vil stifte en pagt mellem dig og mig, og jeg vil gøre dig uhyre talrig... Jeg gør dig til fader til en mængde folkeslag." Det samme navn optræder i 1 Mos 28,3, hvor Isak siger, at *'El Shaddai* vil velsigne Jakob og gøre ham frugtbar og talrig.

Et lignende løfte fra *'El Shaddai* findes i 1 Mos 35,11; 1 Mos 43,14; 1 Mos 49,25. Dette er afsnit, som antyder Guds store gavmildhed: 'El, den store og mægtige Gud, og *Shaddai*, den Gud, som har udtømmelig rigdom, som han er villig til at give til dem, som søger ham i tro og lydighed.

Til eftertanke

Det er blevet sagt, at hvis en rose hed noget andet, ville den dufte lige så godt. Tanken er, at navnet ikke betyder noget. Men hvor stor trøst og hvilket håb ville du have, hvis Herrens navn var "Den svage Gud", eller "Den skrøbelige Gud"? Læs indledningsverset til i dag igen. Udskift "Gud den Almægtige" med disse to andre navne. Hvilken betydning ville det have for din tro og din tillid til ham, hvis Herren havde præsenteret sig på den måde? Hvordan finder vi trøst i navnet *'El Shaddai*?

Fra Abram til Abraham

1 Mos 17,4-5

Guds navne har åndelig og teologisk betydning, men de er det havde menneskers også. Navne i Mellemøsten i oldtiden var ikke meningsløse måder at identificere mennesker på, som det ofte er tilfælde for os i dag. I dag gør det ikke den store forskel, om man kalder en pige Maria eller Susanne. Men for de gamle semitter havde personnavne stor åndelig betydning. Alle semitiske personnavne betyder noget, og består ofte af et udtryk eller en kort sætning, som bestod af et ønske eller et udtryk for tak fra forældrenes side. *Daniel* betyder fx "Gud er dommer"; *Joel* betyder "Jahve er Gud"; *Natanael* betyder "Guds gave."

På grund af den vægt, man lagde på navnes betydning, ville navne ofte blive ændret for at udtrykke store forandringer i en persons liv og omstændigheder.

1 Mos 32,28

1 Mos 41,45

Dan 1,7

Hvilke situationer handler disse tekster om, og hvorfor blev navnene ændret i disse situationer?

På en måde er det egentlig ikke så svært selv for os i dag at forstå betydningen af, hvad en person kaldes. Der er indirekte og til tider helt tydelige følgevirkninger. Hvis nogen hele tiden kaldes "dum" eller "grim", og hvis det er de eneste navne, der bruges om dem af mange mennesker, vil de navne med tiden påvirke personens opfattelse af sig selv. Hvis man giver en person et navn, som har en bestemt betydning eller ændrer deres navn, ser det ud til at være muligt at påvirke deres opfattelse af sig selv og dermed have indflydelse på, hvordan de opfører sig.

Med det i tanke er det ikke så svært at forstå, hvorfor Gud ønskede at forandre Abram til Abraham. Abram betyder "Fader er ophøjet". Gud ændrede det til Abraham, som betyder "Fader til en mængde". Når vi ser på pagtsløftet, hvor Gud siger: "Jeg gør dig uhyre frugtbar; jeg gør dig til folkeslag, og konger skal nedstamme fra dig" (1 Mos 17,6), giver navneforandringen bedre mening. Måske var det Guds måde at hjælpe Abraham til at have tillid til pagtsløftet, der blev givet til en 99 år gammel mand gift med en gammel kvinde, som indtil nu havde været ufrugtbar. Kort sagt ændrede Gud navnet for at styrke Abrahams tro på Guds løfter til ham.

Forskellige trin i pagten

1 Mos 12,1-2

I disse to vers åbenbares de første af tre trin i Guds pagtsløfte til Abram. Gud henvendte sig til Abram, gav ham en befaling og dernæst et løfte. Guds *henvendelse* udtrykker Guds nådige udvælgelse af Abram til at blive den første store person i hans specielle nådes-pagt. *Befalingen* indebærer en prøve på fuldkommen tillid til Gud (Hebr 11,8). *Løftet* (1 Mos 12,1-3.7) som i første omgang blev givet specifikt til Abrahams efterkommere, indbefatter til syvende og sidst et løfte til hele menneskeslægten (1 Mos 12,3; Gal 3,6-9).

1 Mos 15,7-18

Disse vers omtaler det andet trin i Guds pagt med Abram. Find nogle af de samme elementer, som vi fandt i det første trin.

Guds henvendelse til mennesket:

Guds kald til lydighed:

Guds løfte:

I det alvorfulde ritual i trin to viste Herren sig for Abram og gik mellem de nøje udlagte dele af dyr. Hvert af de tre dyr var slagtet og parteret og de to halvdele placeret over for hinanden med et mellemrum imellem dem. Fuglene blev dræbt, men ikke parteret. De, som indgik i pagten, skulle gå mellem de parterede dyr. Det var et symbol på en ed om evig lydighed over for de stipulationer, man på denne højtidelige måde var blevet enig om.

1 Mos 17,1-14

Beskriv, hvad der skete under det tredje og sidste trin af de guddommelige pagter med Abraham.

Betydningen af navnet Abraham understreger Guds ønske og plan om at frelse alle folk. En "mængde folkeslag" ville indbefatte både jøder og hedninger. Det Nye Testamente gør det overvældende klart, at Abrahams sande efterkommere er de, som har Abrahams tro, og som stoler på den lovede Messias' fortjenester. (Se Gal 3,7.29). Helt tilbage til Abraham var det Guds hensigt at frelse så mange mennesker, han kunne, uanset hvilket folkeslag de tilhørte. Og der er bestemt ingen forskel i dag.

Til eftertanke

Læs den første engels budskab, Åb 14,6-7. Hvilke paralleller kan du finde mellem det, englen siger, og det, der skete i pagten med Abraham? Hvordan handler de om det samme?

Pagtens forpligtelser

1 Mos 18,19

Som vi indtil nu har set, er pagten altid en nådespagt, hvor Gud gør for os, hvad vi selv aldrig vil være i stand til at gøre. Og pagten med Abraham er ingen undtagelse.

I sin nåde havde Gud udvalgt Abraham som sit redskab til at hjælpe med forkyndelsen af frelsesplanen for verden. Men opfyldelsen af Guds pagtsløfte var kædet sammen med Abrahams villighed til at øver ret og retfærdighed og i tro adlyde Gud. Uden den lydighed fra Abrahams side kunne Gud ikke bruge ham.

1 Mos 18,19 viser, hvordan nåde og lov hænger sammen. Det begynder med nåde ("Jeg har udvalgt ham") og efterfølges af den kendsgerning, at Abraham er en, som vil adlyde Gud og også få sin familie til at adlyde. Tro og gerninger viser sig her som nøje forbundet, hvad de også må være. (Se Jak 2,17).

1 Mos 18,19

Bemærk ordvalget i dette vers, især den sidste sætning. Hvad siges der om Abrahams lydighed? Selv om lydighed ikke er det, der giver frelse, hvilken betydning tillægges det her? Kunne pagten ifølge denne tekst opfyldes uden lydighed? Begrund dit svar.

Pagtens velsignelser kunne ikke nydes eller opretholdes, medmindre visse betingelser blev opfyldt af modtagerne. Selv om betingelserne ikke var nødvendige for oprettelsen af pagten, skulle de være kærlighedens, troens og lydighedens svar. De skulle vise, at der var et personligt forhold mellem menneskeheden og Gud. Lydighed var det middel, hvorved Gud kunne opfylde sine pagtsløfter til sit folk.

At bryde pagten gennem ulydighed er at være utro i et personforhold, der allerede er etableret. Når pagten brydes, er det ikke betingelserne for pagtens **oprettelse**, der brydes, med andre ord, pagten kan stadig bestå. Ved ulydighed bliver derimod betingelserne for dens **opfyldelse** overtrådt. Det betyder, at man går glip af pagtens velsignelser.

Til eftertanke

Kan du i dit eget forhold til Herren se, hvorfor lydighed er så vigtig? Kan du komme i tanke om eksempler, enten fra Biblen eller din egen erfaring, hvor ulydighed gør det umuligt for pagtens løfter at blive opfyldt?

Til videre studium

- Ellen White, *Patriarker og profeter*, "Abrahams kald" s. 62-65; *The Acts of the Apostles*, "Jew and Gentile", s. 188-200.

Regnbuen er et tegn på Guds pagt med Noa. 1 Mos 17,10 fortæller om Guds pagt med Abraham. Omskærelse "skulle (1) skelne mellem Abrahams afkom og hedningerne (Ef 2,11), (2) forevige mindet om Jahves pagt (1 Mos 17,11), (3) fremme moralsk renhed (5 Mos 10,16), (4) repræsentere retfærdiggørelse ved tro (Rom 4,11), (5) symbolisere hjertets omskærelse (Rom 2,29) og (6) vise frem til den kristne dåb (Kol 2,11-12)" (*The SDA Bible Commentary*, vol. 1, s. 322-323).

Gal 5,6; 6,15
1 Kor 7,18-19

Regnbuen vil forblive et tegn på Guds løfte indtil verdens ende; men det vil omskærelsens tegn ikke. Omskærelsen blev givet til Abraham som tegn på den retfærdighed, han havde modtaget ved tro på Gud (Rom 4,11). Ned igennem århundrederne kom omskærelsen til at betegne frelse gennem lovlighed. På Det Nye Testaments tid havde omskærelse mistet sin oprindelige betydning, I stedet er det vigtigste tro på Jesus Kristus, som fører til lydighed og forvandet liv.

Spørgsmål
til drøftelse

1. Drøft forholdet mellem tro og gerninger. Kan det ene findes uden det andet? Hvorfor/hvorfor ikke?

2. "Der er stadig mange, der stilles på prøve ligesom Abraham. De hører ikke Guds stemme tale til dem direkte fra Himmelen; men han kalder dem gennem sit ords undervisning og sit forsyns styrelse. Det forlanges måske af dem, at de skal opgive en karriere med udsigt til rigdom og ære; at de skal afbryde behagelige og indbringende forbindelser med andre mennesker og skilles fra slægtninge for at begive sig ud på, hvad der ser ud til blot at være en selvfornægtelses, prøvelsens og opofrelsens vej. Gud har en gerning, de skal gøre; men et liv i magelighed og under venners og slægtninges indflydelse ville hindre udviklingen af netop de karaktertræk, der er af betydning for gerningens udførelse. Gud kalder dem bort fra menneskelig indflydelse og hjælp og lader dem føle behovet for hans hjælp og for at stole udelukkende på ham, så han kan åbenbare sig for dem" (Ellen White, *Patriarker og profeter*, s. 63).

Kender du eksempler på nogen, som adlød et sådant kald?

Resumé

Gud kaldte Abraham til at få et helt særligt forhold til ham, et forhold, som skulle åbenbare frelsesplanen for verden.

Løftets børn

Ugens vers

"Og se, jeg er med jer alle dage indtil verdens ende" (Matt 28,20).

Introduktion

En far og hans ti år gamle datter tilbragte deres ferie ved havet. En dag gik de ud for at nyde en svømmetur i havet, og selv om de begge var gode til at svømme, kom de bort fra hinanden et stykke fra land. Faren, som indså, at de blev ført med strømmen bort fra land, råbte til sit barn: "Maria, jeg tager ind til land for at hente hjælp. Vend dig om på ryggen, hvis du bliver træt. Du kan flyde hele dagen på den måde. Jeg kommer tilbage til dig."

Inden længe kæmmede mange redningsfolk og både vandoverfladen for at finde den lille pige. Hundredvis af mennesker på stranden havde hørt nyheden og ventede spændt. Der gik fire timer, før de fandt hende. Hun var langt fra land; men hun flød roligt på ryggen, og var slet ikke bange. Hurraråb, glædestårer og lettelse mødte redningsfolkene, da de kom tilbage til land med deres dyrebare byrde; men barnet tog det hele med stor ro. Det lod til, at hun syntes, folk opførte sig mærkeligt. "Far sagde, at jeg kunne flyde på ryggen hele dagen," sagde hun. "Og han sagde, at han ville komme tilbage og hente mig, så jeg svømmede bare, og flød på ryggen; for jeg vidste, at han ville komme" (H.S.M. Richards, "When Jesus Comes Back", *Voice of Prophecy News*, Marts 1949, s. 5).

Kort overblik over denne uges studium:

Hvorfor omtalte Herren sig som Abrahams skjold? Hvordan skulle "alle jordens slægter velsignes" i Abraham? Hvad er det største af alle pagtsløfterne?

Ugens tekster

- 1 Mos 15,1-3
- Es 25,8
- 1 Kor 2,9
- Åb 22,1-5
- 1 Pet 2,9
- 1 Mos 11,4
- 1 Mos 12,2

Dit skjold

"Senere kom Herrens ord til Abram i et syn: 'Frygt ikke, Abram, jeg er dit skjold! Din løn skal blive meget stor'" (1 Mos 15,1).

1 Mos 15,1-3

Tænk over den sammenhæng, hvori dette løfte blev givet. Hvorfor var "Frygt ikke" det første, Gud sagde til Abram? Hvad havde Abram at frygte?

Det, der er særligt interessant her, er, at Herren siger til Abram: "Jeg er dit skjold." Benyttelsen af det personlige stedord viser, hvor personligt forholdet var. Gud er med ham på tomandshånd, ligesom han også ønsker at være det med hver eneste af os.

Dette er første gang, at beskrivelsen af Gud som et skjold forekommer i Bibelen, og det er den eneste gang, Gud bruger den for at åbenbare sig, selv om flere bibelforfattere bruger udtrykket om Gud (5 Mos 33,29; Sl 18,31; Sl 84,12; Sl 144,2).

Hvad betyder det, når Gud kalder sig nogens skjold? Betød det noget for Abram, som det måske ikke betyder for os? Gælder dette løfte også for os? Betyder det, at vi ikke vil blive udsat for nogen fysisk skade? Hvordan er Gud et skjold? Hvordan opfatter du dette billede?

"Kristus nærer ikke en overfladisk interesse for os, men en interesse, der er stærkere end den, en moder føler for sit barn. ... Vor Frelser har købt os med menneskelig lidelse og smerte, gennem krænkelser, skam, mishandling, spot, forkastelse og død. Han våger over dig, du ængstelige Guds barn. Han vil gøre dig tryk ved sin beskyttelse ... Vor menneskelige naturs svaghed vil ikke spærre os adgangen til den himmelske Fader, for han, Kristus, døde for at gå i forbøn for os" (Ellen White, *Guds sønner og døtre*, 11. marts).

Til eftertanke

En tilsyneladende god kristen dør pludselig. Hvad skete der med løftet om, at Gud er hans skjold? Hvordan skal vi opfatte tanken om Gud som vores skjold? Hvad lover Gud altid at beskytte os imod? Se 1 Kor 10,13.

Messiasløftet, 1. del

"I dig og i dit afkom skal alle jordens slægter velsignes" (1 Mos 28,14).

"Og hører I Kristus til, er I også Abrahams afkom, arvinger i kraft af Guds løfte" (Gal 3,29).

Mere end en gang sagde Gud til Abraham, at i hans afkom skulle alle jordens slægter velsignes (se også 1 Mos 12,3; 18,18 og 22,18). Dette store pagtsløfte gentages, fordi det er det vigtigste, det mest vedvarende, og det, der giver alle de andre løfter mening. I en vis forstand var dette et løfte om det jødiske folks oprettelse. Herigenem ønskede Gud at undervise "alle jordens slægter" om den sande Gud og hans frelsesplan. Men løftets endelige opfyldelse skete kun i Jesus Kristus. Han var af Abrahams afkom og den, som på korset betalte for "alle jordens slægters" synd.

Tænk over det pagtsløfte, som blev givet efter syndfloden, hvor Gud lovede ikke igen at ødelægge verden med vand. Hvilken gavn ville det løfte have uden løftet om frelse i Jesus? Hvilken gavn ville alle Guds andre løfter have uden løftet om evigt liv gennem Jesus Kristus?

Hvordan skal vi opfatte tanken om, at i Abraham, gennem Jesus, skulle "alle jordens slægter" velsignes? Hvad betyder det?

Der er ingen tvivl om, at pagtsløftet om verdens frelser er det største af alle Guds løfter. Frelseren selv bliver det middel, hvorigennem pagtens forpligtelser opfyldes og alle dens andre løfter virkeliggøres. Alle, både jøder og hedninger, som indgår i en forbindelse med ham, regnes som Abrahams sande familie, og er arvinger til løftet (Gal 3,8-9. 27-29), altså løftet om evigt liv i en syndfri verden, hvor ondskab, smerte og lidelse aldrig igen vil opstå. Der findes intet bedre løfte end det.

Hvorfor er løftet om evigt liv i en verden uden synd og lidelse så tiltrækkende? Kan det tænkes, at vi længes efter det, fordi vi oprindeligt blev skabt dertil, og ved at længes efter det længes vi efter noget, der er grundlæggende for vores natur?

Til eftertanke

Messiasløftet, 2. del

"For at nyde sand lykke må vi rejse til et meget fjernt land og til og med uden for os selv" (Thomas Browne).

1 Thess 4,16-18
Åb 3,12

Dette citat blev skrevet i 1600-tallet. Er du enig med, hvad der siges?

Augustin skrev om menneskets tilstand: "Det liv, vi har, hvis et liv så fyldt med så store problemer i virkeligheden kan kaldes et liv, vidner om den kendsgerning, at lige fra dens begyndelse har den dødelige menneskerace været forbandet. Tænk først over den frygtelige afgrund af uvidenhed, hvorfra al fejltagelse udgår, og i så stor grad opsluger Adams sønner i en mørk dam, at ingen kan undslippe fra den uden en stor indsats med arbejde, tårer og frygt. Tag dernæst vores kærlighed til alt det, der er så flygtigt og giftigt, og som fører til vældige store hjertekvaler, vanskeligheder, sorger og frygt; sindssyg glæde over uenighed, kiv og krig; kæmpe bedrageri, tyveri og røveri; ufattelig troløshed og stolthed, misundelse og ambitioner, manddrab og mord, ondskab og brutalitet, lovløshed og begær; alle de urens skammelige begær, utugt og utroskab, incest og unaturlige synder, voldtægt og talløse andre urenheder, som er for grimme til at blive omtalt; synd mod religion, vanhelligelse og vranglære, blasfemi og mened; misgerninger over for vores næste, bagtalelse og snyd, løgne og falske vidnesbyrd, vold mod personer og ejendom; uretfærdighed i retssystemet og de utallige andre elendigheder og lidelser, som fylder verden, men undgår at blive opdaget" (Augustin of Hippo, *City of God*, bog 22, kap. 22, s. 519).

Citatet fra Augustin passer på næsten alle moderne storbyer. Men han skrev det for næsten 1500 år siden. Der er ikke sket store forandringer med menneskeheden, og det er derfor, mennesker ønsker en udvej.

Uanset, hvor vanskelig vores nuværende situation er, findes der en lys fremtid, men kun på grund af det, Gud har gjort for os gennem Kristi liv, død, opstandelse og ypperstepræstelige tjeneste. Det er den ultimative opfyldelse af pagtsløftet til Abraham om, at i hans afkom skulle alle jordens slægter velsignes.

Til eftertanke

Formuler med dine egne ord den sørgelige situation, verden befinder sig i. Find bibeltekster, som taler om, hvad Gud har lovet os gennem Jesus Kristus (fx Es 25,8; 1 Kor 2,9; Åb 22,2-5). Gør disse løfter til dine egne og prøv virkelig at forstå, hvad pagten handler om.

Et stort og mægtigt folk ...

Gud lovede ikke bare Abraham, at i ham skulle alle jordens slægter velsignes, Herren sagde, at han ville gøre ham til "et stort og mægtigt folk" (1 Mos 18,18; se også 1 Mos 12,2; 1 Mos 46,3). Det var noget af et løfte til en mand, der var gift med en kvinde, som var for gammel til at få børn. Men da Abraham var uden efterkommere, og altså ikke havde en søn, lovede Gud ham begge dele.

Men dette løfte gik ikke helt i opfyldelse, mens Abraham levede. Heller ikke Isak eller Jakob så opfyldelsen. Gud gentog løftet til Jakob med den yderligere oplysning, at løftet ville gå i opfyldelse i Egypten (1 Mos 46,3), selv om Jakob i virkeligheden ikke så det ske. Men med tiden gik løftet selvfølgelig i opfyldelse.

2 Mos 19,5-6
Es 60,1-3
5 Mos 4,6-8

Hvorfor ønskede Gud at skabe et særligt folk ud af Abrahams afkom? Ønskede Gud bare en anden nation med en bestemt etnisk baggrund? Hvilke opgaver skulle dette folk opfylde? Skriv dit svar ned.

Det synes tydeligt i Skriften, at det var Guds hensigt, at verdens folkeslag skulle drages til Gud gennem Israels vidnesbyrd. Under hans velsignelse skulle de være et lykkeligt, sundt og helligt folk. Et sådant folk ville vise, hvilke velsignelser det medfører at være lydige over for Skaberens vilje. Jordens folkeskarer ville blive draget til at tilbede den sande Gud (Es 56,7). På denne måde ville menneskeheden opmærksomhed blive rettet mod Israel, mod deres Gud og mod Messias, som skulle fremstå midt iblandt dem, han, som er verdens frelser.

"Israel skulle tage hele det område i besiddelse, som Gud viste dem. De folk, der nægtede at tjene og tilbede den sande Gud, skulle fordrives. Men det var Guds hensigt, at menneskene skulle drages til ham ved, at Israel åbenbarede hans karakter for dem. Evangeliets indbydelse skulle gives til hele verden. Gennem offersystemet skulle folkene undervises om Kristus, og alle, der ville se hen til ham, skulle leve" (Ellen White, *Lys over hverdagen*, bd. 2, s. 91).

Til eftertanke

Kan du se ligheder mellem det, Gud ønskede at gøre gennem Israels folk, og det, han ønsker at gøre gennem vores kirke? Hvilke paralleller er der? Se 1 Pet 2,9.

"Jeg vil gøre dit navn stort"

"Jeg vil gøre dig til et stort folk og velsigne dig. Jeg vil gøre dit navn stort, og du skal være en velsignelse" (1 Mos 12,2).

Rom 4,1-5
Jak 2,21-24

I 1 Mos 12,2 lover Gud at gøre Abrahams navn stort, dvs. at gøre ham berømt. Hvorfor skulle Herren ønske at gøre det for en synder, uanset hvor lydig og trofast vedkommende end måtte være? Hvem fortjener et "stort navn"? Gav Gud Abraham storhed for hans egen personlige vindings skyld, eller repræsenterede det mere end det? Begrund dit svar.

1 Mos 11,4
1 Mos 12,2

Hvad er forskellen på disse to tekster? Hvordan repræsenterer den ene "frelse ved gerninger" og den anden "frelse ved tro"?

Guds store frelsesplan bygger alene på Kristi gerning for os, men som modtagere af Guds nåde er vi alligevel involveret. Det sker, fordi vi har muligheden for frit at vælge. Historiens drama, kampen mellem Kristus og Satan, foregår stadigvæk i og gennem os. Både mennesker og engle betragter, hvad der sker med os i den strid (1 Kor 4,9). Udover den betydning det har for os i vores egen begrænsede sfære, er der følger af, hvem vi er, hvad vi siger, og hvad vi gør. Og disse følger giver på en måde genklang i hele universet. Gennem vores ord, vores handlinger og til og med vores holdninger kan vi være med til at ære Gud, som har gjort så meget for os. Eller vi kan bringe skam over hans navn. Så da Herren sagde til Abraham, at han ville gøre hans navn stort, mente han det med sikkerhed ikke på samme måde, som verden opfatter det at have et stort navn. Det, der gør et navn stort i Guds øjne, er karakter, tro, lydighed, ydmyghed og kærlighed til andre. Disse egenskaber kan godt beundres og respekteres i verden, men normalt er det ikke det, der gør en persons navn stort.

Til eftertanke

Tænk over nogle af de mænd og kvinder, som har et "stort" navn i verden i dag. Det kan være skuespillere, politikere, kunstnere eller de rige. Hvad er det, der gør disse mennesker berømte? Sammenlign med Abrahams storhed. Hvad siger det om, hvor forkvaklet verdens syn på storhed er? Hvor stor indflydelse har verdens holdning på vores opfattelse af storhed?

Til videre studium

- Ellen White, *Patriarker og profeter*, "Abraham i Kana'an" og "Trosprøven", s. 66-77.

"Det var ikke nogen let prøve, Abraham blev sat på, og ikke noget lille offer, der blev krævet af ham ... Men han tøvede ikke med at adlyde kaldet ... Gud havde talt, og hans tjener måtte adlyde. Det bedste sted på jorden for ham var der, hvor Gud ville have, han skulle være" (Ellen White, *Patriarker og Profeter*, s. 63).

Da Abraham gik ind i Kana'an, viste Herren sig for ham og gjorde det klart for ham, at han skulle opholde sig i det land, som senere skulle gives til hans efterkommere (1 Mos 12,7). Gud gentog dette løfte mange gange (1 Mos 13,14-15.17; 1 Mos 15,13.16.18; 1 Mos 17,8; 1 Mos 28,13.15; 1 Mos 35,12). Løftet blev opfyldt omkring fire hundrede år senere (1 Mos 15,13.16), da Herren sagde til Moses, at han ville føre Israel ud af Egypten og ind i et land, der flød med mælk og honning (2 Mos 3,8.17; 2 Mos 6,8). Gud gentog løftet til Josva (Jos 1,3), og på Davids tid var det stort set, men ikke helt, gået i opfyldelse (1 Mos 15,18-21; 2 Sam 8,1-14; 1 Kong 4,21; 1 Krøn 19,1-19).

Læs Hebr 11,9-10.13-16. Disse vers siger klart, at Abraham og de andre trofaste patriarker betragtede Kana'an som et symbol på eller en skygge af Guds frelste folks endelige hjem. Hvor synden hersker, er det ikke muligt at have et evigt hjem. Livet er flygtigt, som "en tåge, som ses en kort tid og så svinder bort" (Jak 4,14). Som Abrahams åndelige efterkommere må også vi indse, at "her har vi ikke en by, der består, men vi søger frem til den, der skal komme" (Hebr 13,14). Visheden om en fremtidig tilværelse sammen med Kristus giver os sikkerhed i en verden, som præges af forandring og forfald.

Spørgsmål
til drøftelse

- 1. Hvilken betydning bør Guds løfte om en ny jord have på vores personlige kristne erfaring? Matt 5,5; 2 Kor 4,17-18; Åb 21,9-10; Åb 22,17.**
- 2. "Sand storhed skulle være følgerne af overholdelse af Guds bud og samarbejde med hans guddommelige hensigt" (SDA Bible Commentary, 1. bd. s. 293). Drøft, hvad det betyder.**

Resumé

Løfter! Hvor stor betydning har de for den troende? Kommer de til at gå i opfyldelse? Vores tro svarer: Ja.

Abrahams afkom

Ugens vers

"Men I er en udvalgt slægt, et kongeligt præsteskab, et helligt folk, et ejendomsfolk, for at I skal forkynde hans guddomsmagt, han som kaldte jer ud af mørket til sit underfulde lys" (1 Pet 2,9).

Introduktion

"I en lille by standsede uret i guldsmedens vindue en dag på 8.45. Mange af indbyggerne havde været afhængige af dette ur for at vide, hvad klokken var. Denne morgen kiggede mange forretningsmænd og kvinder ad vinduet og så, at klokken kun var kvart i ni. Børn på vej i skole blev overrasket over, at de stadigvæk havde god tid og kunne tage den med ro. Mange kom for sent den morgen, fordi uret i guldsmedens vindue var gået i stå" (C.L. Paddock, *God's Minutes* (Nashville, TN: Southern Publishing Association, 1965), s. 244).

Hvilken god beskrivelse af, hvad det gamle Israels havde forsømt. Herren placerede Israel "midt iblandt folkene" (Ez 5,5) på det strategiske bro-område mellem tre kontinenter (Afrika, Europa og Asien). De skulle være verdens åndelige "ur".

Men ligesom uret i guldsmedens vindue var Israel på en måde også gået i stå. Det var dog ikke en fuldstændig fiasko, for Gud havde dengang ligesom i dag en trofast rest. Vores studium i denne uge kommer til at fokusere på identiteten og den rolle, som Guds sande Israel til enhver tid har. Det gælder også i dag.

Kort overblik over denne uges studium:

Hvilke pagtsløfter gav Gud Israel? Hvilke betingelser var knyttet til dem? Hvor nøje holdt folket sig til disse løfter? Hvad skete, når de var ulydige?

Ugens tekster

- Ez 16,8
- 5 Mos 28,1-15
- Jer 11,8
- 1 Mos 6,5
- Joh 10,27-28
- Gal 3,26-29
- Rom 4,16-17

”Udvalgt af alle folk...”

5 Mos 7,6

Der er ingen tvivl. Herren havde specielt udvalgt det jødiske folk til at være hans særlige repræsentanter på jorden. Det ord, som oversættes med "ejendomsfolk" (*segulah*) i verset ovenover, kan betyde "værdsat ejendom" eller "kært eje". Det er vigtigt at huske, at denne udvælgelse helt og alene var Guds initiativ og et udtryk for hans nåde. Intet i folket selv gjorde, at de fortjente den nåde. Det kunne der ikke være, for nåde er altid ufortjent.

Ez 16,8

Hvordan er dette vers med til at kaste lys over, hvorfor Herren valgte Israel?

"Hvorfor blev Israel valgt af Gud? Det var uudgrundeligt. Det var en lille folkegruppe uden en stor kultur og uden prestige. Det havde ingen personlige egenskaber, som retfærdiggjorde et sådant valg. Udvalgelsen var helt og alene Guds handling ... Den ultimative begrundelse for udvalgelsen findes i den guddommelige kærligheds mysterium. Men kendsgerningen er, at Gud elskede Israel, og han udvalgte hende. Dermed opfyldte han sit løfte til forfædrene ... Hun var blevet valgt på grund af Jahves kærlighed til hende. Hun var blevet befriet fra slaveriet i Egypten, og derved viste Gud sin magt. Hvis folket ... forstod disse vigtige kendsgerninger, ville det indse, at det virkelig var helligt og særligt udvalgt. Enhver tendens fra folkets side til at opgive en så ædel status ville være ekstremt forkastelig" (J.A. Thompson, *Deuteronomy* (London: Inter-Varsity Press, 1974), s. 130-131).

Ifølge den guddommelige plan skulle Israel være både et kongeligt og et præsteligt folk. I en ond verden skulle de være konger, moralsk og åndeligt, i den forstand, at de skulle sejre over syndens herredømme (Åb 20,6). Som præster skulle de have samfund med Gud gennem bøn, lovprisning og ofringer. Som mellemmand mellem Gud og hedningerne skulle de tjene som lærere, forkyndere og profeter, og de skulle være eksempler på hellig livsførelse. De skulle være Himlens repræsentanter for sand religion.

Til eftertanke

Se på dagens vers, hvor Herren siger, at israelitterne skulle være "udvalgt af alle folk på jorden". Set i lyset af, hvad Guds Ord lærer om ydmyghed og farerne ved stolthed, hvad tror du så, at dette vers betyder? På hvilken måde var de blevet udvalgt frem for andre folk? Kan vi anvende den tanke om os som en kirke? I så fald, hvordan?

En land-aftale

1 Mos 35,12

Løftet om, at landet ville blive givet til Guds folk, Israel, blev første gang givet til Abraham og senere gentaget til Isak og Jakob. På Josefs dødsleje blev løftet gentaget (1 Mos 50,24). Men Gud havde fortalt Abraham, at der ville gå "fire hundrede år", før Abrahams efterkommere skulle tage landet i eje (1Mos 15,13.16). Løftet begyndte at gå i opfyldelse i Moses' og Josvas dage. Moses gentog den guddommelige befaling: "Se, jeg lægger landet åbent foran jer. Ryk ind og tag det land i besiddelse, som Herren lovede jeres fædre Abraham, Isak og Jakob at give dem og deres efterkommere" (5 Mos 1,8).

5 Mos 28,1.15

Kort fortalt siger disse vers, at landet gives til dem som en del af pagten. Hvilke forpligtelser fulgte med i pagten?

Den første del af 5 Mos 28 fremstiller de velsignelser, som Israel ville modtage, hvis de fulgte Herrens vilje. Anden del af kapitlet handler om de forbandelser, som ville ramme dem, hvis de ikke gjorde det. Disse forbandelser "skyldtes i stor grad, men ikke kun, at synden fik lov til at påføre sine egne onde følger ... 'Den, der sår i kødet, skal høste fordærv af sit kød' (Gal 6,8). Ligesom vand, der ikke kontrolleres, vil stige, indtil det har nået sit niveau; ligesom et ur, der overlades til sig selv, ikke vil holde op med at gå, før urværket går helt i stå; ligesom et træ, der får lov til at vokse uhæmmet, ikke kan frembringe god frugt; sådan har synden et niveau, der skal nås, en tid, der skal fuldbyrdes, en frugt, der skal modnes, og 'det ender ... med død' (Rom 6,21)" (*The Pulpit Commentary: Deuteronomy*, H.D.M. Spence and Joseph S. Exell, eds., 3. bd. s. 439).

På trods af mængden af løfter om land, var disse løfter ikke ubetingede. De var en del af en pagt. Israel skulle opfylde sin del af aftalen; hvis ikke, kunne løfterne annulleres. Adskillige gange gjorde Herren det meget klart, at hvis de var ulydige, ville landet blive taget fra dem. Læs 3 Mos 26,27-33. Det er svært at forestille sig, hvor meget mere tydeligt Gud kunne have udtrykt sig.

Til eftertanke

Som kristne ser vi frem til at modtage og beholde det lovede himmelske land, som vi får på den nye jord. Men forskellen er, at når vi først er kommet dertil, er der ingen chance for, at vi mister det igen (Dan 7,18). Men der er betingelser for, at vi kommer dertil. Hvordan opfatter du, hvad disse betingelser går ud på, specielt i lyset af læren om frelse ved tro alene?

Israel og pagten

Jer 11,8

I teksten fra Jeremias siger Herren, at han vil lade "alle pagtens ord gå i opfyldelse." Men han taler om noget dårligt! Vi har en tendens til at mene, at pagten tilbyder os noget, der kun er godt, men der findes også en bagside. Dette ses tydeligt i beretningen om Noa. Gud tilbød Noa noget fantastisk: frelse fra ødelæggelse. Men Noa skulle adlyde for at modtage Guds nådes velsignelser. Hvis han ikke gjorde det, ville den anden side af pagten træde i kraft.

Jer 11,8
1 Mos 6,5

Sammenlign de to vers mht. verdens tilstand før syndfloden. Hvilke paralleller er der? Hvad siger disse vers om betydningen af vores tanker og motiver? Hvordan kan vores tanker kontrolleres, så de stemmer overens med Guds vilje?

Desværre var Israels historie som nation stort set et gentaget mønster af frafald fulgt af guddommelig straf, dernæst anger efterfulgt af en periode med lydighed. Kun en kort periode under David og Salomo havde de kontrol med hele det lovede land.

Se på følgende tekst fra Jeremias mht. Israels frafald: "Når en mand sender sin kone bort, og hun forlader ham og bliver gift med en anden, kan han så tage hende tilbage? Mon ikke dette land ville blive vanhelliget derved? Og du, som horede med mange elskere, vil tilbage til mig! siger Herren ... Men som en kvinde er troløs mod sin elskede, var I troløse mod mig, Israels hus, siger Herren" (Jer 3,1.20).

Dette omtaler noget, vi berørte tidligere: den pagt, som Gud ønsker med os, er ikke kun en kold juridisk aftale mellem forretningsfolk, som ønsker at opnå den bedste aftale for sig selv. Pagtsforholdet er en forpligtelse, som er lige så hellig som ægteskabet. Derfor bruger Gud det billede, han gør.

Pointen er, at Israels frafald ikke var baseret på ulydighed, men på et brudt personligt forhold til Herren. Det var et brud, som førte til ulydighed og til sidst bragte straf over dem.

Til eftertanke

Hvorfor er det personlige gudsforhold så vigtigt i det kristne liv? Hvis vores forhold til Gud ikke er i orden, hvorfor har vi så let ved at falde i synd og ulydighed? Hvad vil du svare den, der spørger: Hvordan kan jeg udvikle et dybt og kærlighedsfuldt forhold til Gud?

Resten

Hvilket håb finder vi i følgende bibeltekster på trods af Israels gentagne cyklus af frafald, guddommelig straf og dernæst anger?

- Es 4,3
- Mika 4,6-7
- Sef 3,12-13

Selv om Guds plan med det gamle Israel blev ødelagt af ulydighed, var den aldrig helt tilintetgjort. Blandt ukrudtet voksede der stadig nogle få blomster. Mange af de gammeltestamentlige profeter taler om en trofast rest, som Gud ville samle til sig selv som en smuk buket.

Guds hensigt med at skabe og bevare en trofast rest var den samme, som den hele tiden havde været for hele Israel. Han ville bruge dem som sit guddommeligt udvalgte redskab til at "fortælle folkene om min herlighed" (Es 66,19). På den måde ville andre tilslutte sig de trofaste for at "tilbede kongen, Hærskarers Herre" (Zak 14,16). Uanset, hvor slemt det står til, har Gud altså altid nogle trofaste, som på trods af frafald blandt Guds udvalgte folk opretholdt deres eget kald og udvælgelse (2 Pet 1,10). På trods af nationens frafald som et hele, var der altså stadigvæk nogle, som efter bedste evne forsøgte at holde deres side af pagten (se fx 1 Kong 19,14-18). Og selv om de måske led sammen med folket som et hele (som fx bortførelse fra deres land), vil det sidste og ultimative pagtsløfte, løftet om evigt liv, gælde dem.

Joh 10,27-28

Hvad siger Jesus i disse vers? Anvend hans ord og løftet i dem på situationen med frafald i det gamle Israel. Hvordan er disse ord med til at forklare, at der findes en trofast rest?

For nogle år siden opgav en ung kvinde helt sin kristne tro. Hun gjorde det hovedsagelig, fordi hun var skuffet over den synd, det frafald og hykleri, hun så i sin lokale menighed. "De mennesker var ikke rigtigt kristne," sagde hun og brugte det som en undskyldning for at opgive alt. Hvorfor er hendes undskyldning tam? Begrund dit svar med de principper, vi har studeret i dagens afsnit.

Det åndelige Israel

Uanset, hvilke fejl og ufuldkommenheder det gamle Israel havde, forkastede Gud ikke sin plan om at skabe et trofast folk, som tjente ham. Det Gamle Testamente så faktisk frem til en tid, hvor Herren ville skabe et åndeligt Israel, et trofast folk af troende, både jøder og hedninger, som ville udføre opgaven med at forkynde evangeliet for verden. Velkommen til den tidlige kristne kirke!

Gal 3,26-29

1. **Hvilket løfte taler Paulus om i vers 29?**
2. **Hvad er det afgørende element, som gør en person til arving af disse løfter? (vers 26)**
3. **Hvorfor nedbryder Paulus skel mellem køn, nationalitet og social status?**
4. **Hvad vil det sige at være "èn i Kristus"?**
5. **Læs Rom 4,16-17. Hvordan hjælper disse vers os til at forstå, hvad Paulus siger i Gal 3,26-29?**

Som Abrahams afkom blev Kristus på en særlig måde arving til pagtens løfter. Gennem dåb opnår vi slægtskab med Kristus, og gennem ham bemyndiges vi til at få del i de løfter, der blev givet til Abraham. Alt det, Gud lovede Abraham, findes altså i Kristus, og løfterne bliver vores, ikke på grund af nationalitet, race eller køn, men på grund af nåde, som Gud skænker os gennem tro.

"Gaven til Abraham og hans afkom omfattede ikke blot Kana'ans land, men hele jorden. Apostlen siger: 'For det var ikke ved loven, at Abraham eller hans efterkommere fik løftet om at skulle arve verden, men ved retfærdighed af tro' (Rom 4,13). Og Bibelen lærer tydeligt, at løfterne til Abraham skal opfyldes gennem Kristus ... [De troende bliver] arvinger til 'en uforkrænkelig og ubesmittet og uvisnelig arv' – nemlig jorden, befriet for syndens forbandelse" (Ellen White, *Patriarker og profeter*, s. 84). Dette løfte vil gå bogstaveligt i opfyldelse, når de hellige bor på den nye jord sammen med Kristus i al evighed (Dan 7,27).

Til videre studium

- Ellen White, *Profeter og konger*, "Guds hensigt med jødefolket", s. 11-14; "Håb for hedningerne", s. 178-186; "Guds menighed", s. 343-351.

"Gud gør ikke forskel på mennesker på grund af deres nationalitet, race eller kaste. Han er hele menneskeheden skaber. Alle mennesker er én stor familie i kraft af skabelsen, og alle er ét i kraft af freløsningen. Kristus kom for at nedbryde alle skillemure og for at åbne adgangen til alle templets forgårde, for at hver eneste sjæl kunne få direkte adgang til Gud. Hans kærlighed er så omfattende, at den når ind overalt. Takket være denne kærlighed bliver mennesker, som er forført af Satan, bragt uden for hans indflydelses rækkevidde og ført hen i nærheden af Guds trone, som er omgivet af løftets regnbue. I Kristus er der hverken jøde eller græker, træl eller fri" (Ellen White, *Profeter og konger*, s. 179).

1 Pet 2,9-10
2 Mos 19,6
Es 43,20

Flere af de titler, Peter bruger om kirken, findes også i Det Gamle Testamente med henvisning til Israel. Hvad understreger titlerne mht. kirkens forhold til Gud? (Fx understreger "en udvalgt slægt", at Gud har en særlig fremtid for menigheden).

Spørgsmål
til drøftelse

- 1. I det gamle Israel pegede ofringerne af dyr hen til Messias. Hvilke "ofringer" skal menigheden foretage som et kongeligt præsteskab? Se 1 Pet 2,5.**
- 2. Gud adskilte Israel fra verden, så de kunne være et helligt folk. Samtidig skulle de dele frelsens sandheder med verden. Det gælder også menigheden i dag. Hvordan kan vi være adskilt fra verden og samtidig dele evangeliet? Hvordan kan Israels erfaring og Jesu eksempel hjælpe os til at besvare spørgsmålet?**
- 3. Gud havde altid en rest i det gamle Israel. Tænk over Elias og den rest, der fandtes på hans tid (1 Kong 19; læg især mærke til vers 18). Hvorfor er det tit lettere at være tro mod Gud midt blandt verdslige mennesker end midt blandt frafaldne medlemmer af ens egen menighedsfamilie?**

Resumé

Guds sande Israel er både før og efter korset et troens Israel, mennesker, som lever i et åndeligt pagtsforhold med ham. De er hans repræsentanter og åbenbarer evangeliet om hans frelsende nåde for verden.

Pagten ved Sinaj

Ugens vers

"I har selv set, hvad jeg gjorde mod Egypten, og hvordan jeg bar jer på ørnevinger og bragte jer herhen til mig" (2 Mos 19,4).

Introduktion

En lille dreng, som var ud af en søskendeflok på 7, kom en dag ud for en ulykke og måtte på hospitalet. I hans hjem var der sjældent nok af noget. Han fik aldrig mere end et halvt glas mælk. Hvis glasset var fuldt, skulle det deles med en eller to af de andre, og den, som drak først, skulle passe på ikke at drikke for meget. Da den lille dreng var lagt i den komfortable hospitalsseng, kom sygeplejersken med et stort glas mælk til ham. Han så længselsfuldt på glasset, mens han tænkte på dem derhjemme, og spurgte så: "Hvor meget må jeg drikke?" Med tårevåde øjne og en klump i halsen svarede sygeplejersken: "Drik det hele, kære barn. Drik det hele!" (H.M.S. Richards, "Free Grace", *Voice of Prophecy News*, juni 1950, s. 4).

Det var det gamle Israels privilegium, ligesom drengens og vores, at drikke dybt af frelsens kilder. Israels befrielse fra århundreder i slaveri og undertrykkelse var en fantastisk demonstration af guddommelig nåde. På samme måde er Guds nåde involveret i vores egen befrielse fra synd.

Kort overblik over denne uges studium:

Hvilket billede brugte Gud til at beskrive sit forhold til Israel? På hvilke måder danner beretningerne om udgangen fra Egypten og pagten ved Sinaj paralleller til vores personlige frelse? Hvilken rolle spillede loven i pagten ved Sinaj?

Ugens tekster

- 5 Mos 1,29-31
- Hos 11,1
- Åb 5,9
- 5 Mos 29,10-13
- 2 Mos 19,5-6
- Rom 6,1-2
- Åb 14,12
- Rom 10,3

På ørnevinger

Som et folk havde Israel i mange lange og hårde århundreder været påvirket af egyptisk hedenskab. Denne erfaring havde uden tvivl svækket deres kendskab til Gud, hans vilje og hans godhed.

Hvordan kunne Gud vinde dem tilbage?

Til at begynde med ville han vise dem, at hans kærlighed over for Israel var ægte. Det gjorde han gennem de mange mirakuløse befrielseshandlinger. Han ville forsøge at vinde folket til at give et kærligt svar på hans pagtstilbud. Ved Sinaj mindede han først folket om sine kærlige handlinger mod dem.

Hvilke to illustrationer beskriver den måde, Herren bragte Israel fra Egypten til Sinaj?

· 2 Mos 19,4 · 5 Mos 32,10-12 · 5 Mos 1,29-31 · Hos 11,1

Hvilken lærdom er der i disse illustrationer om Guds holdning til sit folk og, hvordan han er?

Disse illustrationer antyder, at vores Gud udmærket er klar over vores hjælpeløshed. Læs Sl 103,13-14. I de to billeder med ørnen og en far, der bærer sit barn, kan vi fornemme Guds omsorg for vores velbefindende. Han er kærlig, han støtter, beskytter, opmuntrer og ønsker at lede os til fuld modenhed.

"Ørnen var kendt for sin usædvanlige hengivenhed for sine unger. Den levede på bjergtoppe. Når den skulle lære sine unger at flyve, bar den dem på sin ryg til de høje toppe, der har udsigt over sletterne ved Sinaj. Fra toppen ville den slippe dem ned i dybet. Hvis ungen endnu var for ung og forvirret til at flyve, ville ørnefar dykke ned under den, opsamle den på sin ryg og igen flyve op til ørne-reden på klippehylden. 'Sådan,' siger den guddommelige stemme, 'bar jeg jer på ørnevinger og bragte jer herhen til mig'" (George A.F. Knight, *Theology of Narration*, s. 128).

Sammenlign Guds interesse i os med vores interesse for hinanden. Hvordan burde hans omsorg for os påvirke vores omsorg for andre?

Hvilke illustrationer kan du, baseret på din egen personlige erfaring, komme i tanker om til at beskrive Guds uselviske interesse i os? Find selv på nogle billeder, ud fra din egen erfaring, og hent også inspiration fra den kultur, du lever i. Del det med klassen.

Til eftertanke

Frelsens mønster

2 Mos 6,6-7

Hvilket princip ser vi også i disse vers mht. Guds rolle over for menneskeheden i pagtsforholdet? Læg mærke til, hvor ofte ordet "Jeg" forekommer i disse vers.

Befrielsen af Israel fra slaveriet i Egypten og befrielsen af Noa og hans familie fra syndfloden er de to fremtrædende frelsesbegivenheder i Mosebøgerne. Begge giver os et indblik i frelsens opbygning. Men især udgangen af Egypten giver os det grundlæggende mønster.

Når Gud gennem Moses siger til Israel: "Jeg vil udfri jer" (2 Mos 6,6), siger han bogstaveligt: "Jeg vil være jeres 'forløser-slægtning'" eller på hebraisk *go'el*.

"Ordet *forløse* (udfri) i vers 6 [i 2 Mos 6] henviser til et familiedlem, som tilbagekøber eller giver løsepenge for et andet familiedlem, især hvis det familiedlem var blevet slave, eller var ved at blive det på grund af gæld. Israel havde tilsyneladende ingen jordiske familiedlemmer, der kunne løskøbe hende; men Gud var nu Israels slægtning, hendes forløser-slægtning" (Bernard L. Ramm, *His Way Out* (Glendale, CA: Regal Books Division, G/L Publications, 1974), s. 50).

Mark 10,45

1 Tim 2,6

Åb 5,9

Hvordan opfatter du tanken om, at Gud "forløser" eller køber sit folk tilbage fra slaveri? Hvilken pris betalte han? Hvad fortæller det om vores værdi?

I 2 Mos 3,8 siger Gud, at han er "kommet ned" for at befri Israel. Dette er oversat fra et almindeligt hebraisk udsagnsord for Guds kontakt med menneskeheden. Gud er i himlen, og vi er på jorden, og kun ved at Gud "kommer ned" til jorden kan han løskøbe os. Ifølge denne tanke kan vi kun blive forløst/frelst ved, at Jesus kom ned, levede, led, døde og opstod for os. "Og Ordet blev kød og tog bolig iblandt os" (Joh 1,14) er en anden måde at sige, at *Gud kom ned* for at frelse os.

Pagten ved Sinaj

Anden Mosebog fokuserer på tre hovedbegivenheder. Som tre bjergtoppe rejser selve udvandringen af Egypten, oprettelsen af pagten og fremstillingen af tabernaklet/helligdommen sig over de mindre begivenheder. Oprettelsen af pagten, som beskrives i 2 Mos 19-24, er som Mount Everest af de tre toppe. En kort oversigt over 2 Mos 19-24 viser os rækkefølgen og forholdet mellem begivenhederne.

1. Israels ankomst til Sinaj efter udfrielsen af Egypten (2 Mos 19,1-2).
2. Guds tilbud om en pagt med Israel (2 Mos 19,3-6).
3. Israels svar, hvori de anerkender pagten (2 Mos 19,7-8).
4. Forberedelse til den formelle modtagelse af pagten (2 Mos 19,9-25).
5. De Ti Bud forkyndes (2 Mos 20,1-17).
6. Moses fungerer som formidler af pagten (2 Mos 20,18-21).
7. Pagtens principper forklares tydeligt (2 Mos 20,22-23,22).
8. Pagten stadfæstes (2 Mos 24,1-18).

Denne pagt spiller en afgørende rolle i frelsesplanen. Det er den fjerde pagt omtalt i Bibelen (efter pagterne med Adam, Noa og Abraham), og i denne pagt åbenbarer Guds sig mere end tidligere, især i den helligdomstjeneste, som oprettes. Helligdommen bliver det redskab, som Gud benytter for at vise folket frelsesplanen.

Selv om Gud havde befriet Israel fra slavetilværelsen i Egypten, ønskede han, at de skulle forstå, at deres befrielse havde en større og vigtigere betydning end den fysiske udfrielse. Han ønskede at befri dem fra synd, det ultimative slaveri, hvilket kun kunne ske gennem Messias' offer, som det blev fremstillet symbolsk i helligdomstjenesten. Det er derfor ikke underligt, at israelitterne kort tid efter modtagelsen af loven ved Sinaj fik befaling om at bygge helligdommen. I helligdomstjenesten åbenbarede Gud frelsesplanen for dem, og det er pagtens sande betydning og hensigt. Pagten er intet værd, hvis den ikke er en pagt om den frelse, som Herren tilbyder den faldne menneskeslægt. Det er, hvad den gik ud på i Edens have, og det er, hvad den gik ud på ved Sinaj.

Til eftertanke

Hvorfor var det nødvendigt med en pagt mellem Gud og Israels folk? Se 5 Mos 29,10-13 og læg igen mærke til, hvilken rolle den personlige relation mellem Gud og folket spiller i pagten.

Gud og Israel

"Hvis I adlyder mig og holder min pagt, skal I være min ejendom, ene af alle folkene, for hele jorden tilhører mig. I skal være et kongerige af præster og et helligt folk for mig. Dette er, hvad du skal sige til israelitterne" (2 Mos 19,5-6).

I disse vers tilbyder Herren en pagt med Israels børn. Selv om Gud i en forstand har kaldt dem, bliver dette kald ikke automatisk givet, uden at de har et valg. Det krævede, at de samarbejdede. Selv deres befrielse fra Egypten krævede samarbejde. Hvis de ikke gjorde, hvad Herren sagde, som fx at smøre blod på dørstolperne, ville de ikke være blevet befriet. Så enkelt var det.

Ved Sinaj siger Herren ikke til dem: "Enten I synes om det eller ej, så skal I være mit særlige ejendomsfolk og et kongerige af præster." Det er ikke sådan, det fungerer, og det er ikke, hvad teksten siger.

2 Mos 19,5-6
Rom 3,19-24
Rom 6,1-2
Rom 7,7
Åb 14,12

Læs teksten fra Anden Mosebog. Hvordan forstår du, hvad Herren siger i lyset af læren om frelse ved tro? Afskaffer befalingen om, at de skal adlyde Herren, ideen om frelse af nåde? Læs teksterne fra Det Nye Testamente for at forstå svaret.

"Vi kan ikke fortjene frelsen ved at være lydige, for frelse er en gratis gave fra Gud, som vi modtager ved tro. Men lydighed er troens frugt" (Ellen White, *Vejen til Kristus*, s. 67).

Tænk over, hvad Herren var villig til at gøre for Israels folk. Ikke alene befriede han dem på mirakuløs vis fra slaveriet i Egypten; men han ønskede også at gøre dem til sin egen særlige ejendom, et kongerige af præster. Gud tilbød dem en midlertidig frelse ved at befri dem fra slaveriet i Egypten, men tilbød dem også evigt liv. Hvis de baserede deres forhold til ham på den frelse, Gud tilbød dem, ville Gud løfte dem op på et åndeligt, intellektuelt og moralsk niveau, som ville gøre dem til et under for datidens verden. Hensigten var, at de skulle forkynde evangeliet for hele verden. Det eneste, de skulle gøre til gengæld, var at adlyde.

Til eftertanke

Hvordan bør vores personlige erfaring med Gud genspejle det samme princip, som vi har set på i dagens studium?

Løfter, løfter

2 Mos 19,8

Ved første øjekast ser alt godt ud. Herren befrier sit folk, tilbyder dem pagtens løfter, og de accepterer: de vil gøre alt, hvad Herren befaler. Er det ikke den ideelle aftale?

Hvad fortæller følgende vers om Israels reaktion på pagten?

· Rom 9,31-32

· Rom 10,3

· Hebr 4,1-2

Uanset, hvad Gud beder os om at gøre, må vores forhold til ham være grundlagt på tro. Tro er grundlaget for vores gerninger. Gerninger i sig selv, uanset hvor rene vores motiver for dem er, uanset hvor oprigtige de er, uanset hvor mange, vi gør, evner ikke at gøre os gode nok i vores hellige Guds øjne. Det kunne de ikke på Israels folks tid, og det kan de heller ikke i dag.

Es 53,6
Es 64,6
Rom 3,23

Hvis Bibelen igen og igen understreger gerninger, hvorfor kan de ikke gøre os gode nok i Guds øjne?

Desværre troede jødefolket, at deres lydighed var vejen til frelse, ikke resultatet af deres frelse. De søgte retfærdighed i deres lydighed mod loven, ikke Guds retfærdighed, som kommer ved tro. Selv om pagten ved Sinaj indeholdt et meget mere detaljeret sæt regler og instrukser, var den lige så meget som alle de tidligere pagter baseret på nåde. Denne nåde, som tilbydes gratis, fører til et forandret hjerte, som leder til lydighed. Problemet var selvfølgelig ikke deres forsøg på at adlyde. Pagten krævede, at de skulle adlyde. Problemet var den form for lydighed, de udførte. I virkeligheden var den slet ikke lydighed. Det viser folkets efterfølgende historie tydeligt.

Til eftertanke

Læs Rom 10,3 og læg især mærke til sidste del af verset. Hvad ønsker Paulus at understrege? Hvad sker der med mennesker, som ønsker at opnå deres egen retfærdighed? Hvorfor vil et sådant forsøg altid føre til synd, uretfærdighed og oprør? Står vi i fare for at gøre det samme?

Til videre studium

- Ellen White, *Patriarker og Profeter*, "Udgangen af Egypten"; "Fra Det røde Hav til Sinaj"; "Lovgivningen på Sinaj", s. 140-157.

"At forsøge at leve i overensstemmelse med en lovreligion, at stræbe efter i egen styrke at opfylde lovens krav skaber en slaveånd. Der er kun håb for os, når vi indgår i Abrahams pagt, som er nådens pagt ved tro på Jesus Kristus. Evangeliet, som blev forkyndt for Abraham, og som gav ham håb, er det samme evangelium, som forkyndes i dag, og som giver os håb. Abraham så hen til Jesus, troens banebryder og fuldender" (Ellen White kommentar, *The SDA Bible Commentary*, 6. bd. s. 1077).

"Under trældommen i Egypten havde mange af israelitterne til en vis grad mistet kundskaben om Guds lov og blandet dens forskrifter sammen med hedenske skikke og traditioner. Gud førte dem til Sinaj, og der forkyndte han sin lov med sin egen røst" (Ellen White, *Patriarker og profeter*, s. 168).

Spørgsmål
til drøftelse

- 1. På hvilke måder skulle pagtsforholdet bevare Israels fysiske og åndelige friheder? Se 3 Mos 26,3-13; 5 Mos 28,1-15.**
- 2. Læs 2 Mos 19,5-6. Læg mærke til, at Herren siger: "Hele jorden tilhører mig." Hvorfor mon Gud sagde det? Tænk over dette spørgsmål, ikke mindst i lyset af sammenhængen, hvor han ønskede at oprette en pagt med disse mennesker, Hvordan passer vores opfattelse af sabbatten, og det den betyder, ind her?**
- 3. Vi forstår, at vi kun får tilgivelse for vores synder gennem Guds nåde. Hvordan opfatter vi Guds nådes rolle i at gøre os i stand til at leve et liv i tro og lydighed?**

Resumé

Den pagt, Gud oprettede med Israel ved Sinaj, var en nådespagt. Gud havde givet folket rigelige beviser for sin nåderige kærlighed ved at befri dem fra slaveriet i Egypten, og nu indbød han dem til at indgå en pagt med ham, som ville opretholde og fremme deres frihed. Selv om Israel gav et positivt svar, manglede de ægte tro, motiveret af kærlighed. Folkets senere historie viser, at de for det meste ikke forstod pagtens sande natur, og forvanskede den til et system af frelse ved gerninger. Vi behøver ikke at følge Israels eksempel og ignorere den ufattelige nåde, som er blevet tilbudt os.

Pagtens lov

Ugens vers

"Derfor skal du vide, at Herren din Gud er den eneste Gud, den trofaste Gud, som i tusind slægtled bevarer pagten og troskaben mod dem, der elsker ham og holder hans befalinger" (5 Mos 7,9).

Introduktion

En af de vigtige sætninger i Salme 23 antyder, hvor Gud ønsker at lede os: "Han leder mig ad rette stier for sit navns skyld," siger David i vers 3. Gud vil aldrig lede os på afveje, for han er selv retskaffen. Han vil sørge for trygge veje for vores åndelige rejse gennem livet.

Hvori består de trygge "rette stier"? En af de andre salmers forfattere besvarer spørgsmålet gennem en bøn: "Før mig ad den sti, du befaler, for den holder jeg af" (Sl 119,35). "Min tunge skal lovsynge dit ord, for alle dine befalinger er retfærdige" (Sl 119,172). Guds lov er en tryk og sikker sti gennem menneskelivets farlige tilværelse. Vores studium i denne uge vil fokusere på Guds lov og dens plads i pagten ved Sinaj.

Kort overblik over denne uges studium:

Hvad betød Israels udvælgelse? Hvilken parallel er der mellem Israels udvælgelse og vores? Hvor vigtig var loven i pagten? Gaves pagten uden betingelser? Hvorfor er lydighed en så væsentlig del af pagtsforholdet?

Ugens tekster

- 2 Mos 19,6
- Es 56,7
- Hebr 2,9
- 5 Mos 4,13
- 5 Mos 10,13
- Amos 3,3
- 1 Mos 18,19

Israels udvælgelse

5 Mos 7,7

Jødisk tradition har lært, at Gud kun indgik pagten med Israel, fordi andre nationer først havde afvist den. Der er ikke noget bibelsk grundlag for en sådan påstand; men den er med til at understrege, at uanset, hvad Guds begrundelse var for at vælge jødefolket, så var det ikke, fordi de fortjente den store ære og de mange privilegier, som Herren gav dem. I sig selv havde de ikke nogen fortjeneste, som gjorde dem værdige til Guds kærlighed og til, at han udvalgte dem til at være sit folk. De var et lille folk, en gruppe stammer, der var slaver og politisk og militært svage. Og når det handlede om kultur og religion, var de forvirrede, uinteressante og uden indflydelse. Den eneste begrundelse for Israels udvælgelse findes derfor i Guds kærligheds og nådes mysterium.

Men vi må også være forsigtige, når vi ser på tanken om udvælgelse; for der er mulighed for mange teologiske misforståelser. Hvorfor udvalgte Gud Israel? Var det, for at de skulle frelses, mens alle andre var udvalgt til at blive afvist og fortabt? Eller var de udvalgt til at være et redskab, som skulle tilbyde hele verden det, de selv var blevet tilbudt?

2 Mos 19,6
Es 56,7
Hebr 2,9

Læs versene og læg mærke til, hvordan de besvarer ovenstående spørgsmål.

Som syvendedags adventister betragter vi os selv som et moderne modstykke til Israel. Vi er ikke kaldt af Gud til at være de eneste, som bliver frelst, men til at forkynde frelsens budskab til verden i forbindelse med de tre englebudskaber. Kort sagt mener vi, at vi har noget at sige, som ingen andre siger. Det var grundlæggende også det gamle Israels situation. Hensigten med Israels udvælgelse var ikke at gøre det jødiske folk til en form for en eksklusiv klub, som skulle beholde løftet om frelse og befrielse for sig selv. Tvært imod, hvis vi tror, at Kristus døde for alle mennesker (Hebr 2,9), var den frelse, som Gud tilbød Israel, også et tilbud til hele verden. Israel skulle være det redskab, som gjorde frelsen kendt. Vores kirke er kaldt til at være det samme.

Til eftertanke

Tænk over din rolle i menigheden. Hvad kan du gøre for at fremme det arbejde, vi er blevet kaldt til at gøre? Husk, at hvis du ikke aktivt hjælper til, er det meget sandsynligt, at du i en eller anden grad står i vejen.

Bånd, der binder

5 Mos 4,13

Selv om vi har lagt stor vægt på, at pagten altid er en nådepagt, at den alene er et resultat af, at Gud viser ufortjent nåde mod dem, der indgår i et frelsesforhold til ham, er nåde ikke en tilladelse til at være ulydig. Tvært imod, pagt og lov hører sammen; de er faktisk uadskillelige.

5 Mos 4,13

Læs endnu engang dagens vers. Hvor tæt knytter det pagten og loven sammen? Hvordan viser det, hvor grundlæggende loven er for pagten?

Når vi tænker over, hvad en pagt er, giver det god mening, at lov er en væsentlig del af den. Hvis vi forstår pagt som bl.a. en relation, er der nødt til at være en form for regler og grænser. Hvor længe ville et ægteskab, et venskab eller et forretningspartnerskab vare, hvis der ikke var nogen form for grænser eller regler, som enten var specifikt udtrykt eller underforstået? Ægtemanden beslutter sig for at få en kæreste, eller vennen beslutter sig til at benytte sig af den andens pengepung, eller en forretningspartner inviterer, uden at sige noget til den anden, en anden person til at indgå i partnerskabet. Sådanne handlinger ville overtræde reglerne, lovene og principperne. Hvor længe ville relationerne bestå under så lovløse forhold? Der er altså nødt til at være grænser, klart optrukne linjer og nedfældede love. Kun derigennem kan forholdet opretholdes.

Forskellige udtryk som lov (Sl 78,10; Sl 25,10), bud (Sl 50,16,Sl 103,18), [Guds] ord (5 Mos 33,9) findes parallelt til, i nær tilknytning til eller med næsten samme mening som ordet pagt. Det er tydeligt, at "denne pagts ord" i (Jer 11,3. 6. 8) er ordene i Guds lov, Guds bud.

Guds pagt med sit folk Israel indeholdt forskellige krav, som ville blive afgørende for at opretholde det særlige forhold, han ønskede med sit folk. Er der nogen forskel i dag?

Til eftertanke

Tænk over nogen, du har et nært forhold til, Forestil dig, hvad der ville ske med det forhold, hvis du ikke følte dig bundet af nogen regler, normer eller love, men mente, at du havde fuld frihed til at gøre alt, hvad du ville. Selv om du siger, at du elsker vedkommende, og at det kun er kærligheden, der vil bestemme, hvordan du relaterer til vedkommende, hvorfor er det så alligevel nødvendigt med regler?

Loven i pagten

5 Mos 10,12-13

Hvad er din første tanke, når du hører ordet lov? Politi, fartbøder, dommere og arrest? Eller tænker du på begrænsninger, regler, strenge forældre og straf? Eller tænker du måske på orden, harmoni, stabilitet? Eller til og med ... kærlighed?

Det hebraiske ord *tora*, som oversættes med "lov" i Bibelen, betyder "belæring" eller "undervisning". Udtrykket kan bruges som en henvisning til alle Guds belæring, enten det drejer sig om moralske, civile, sociale eller religiøse belæring. Det indbefatter alle de vise råd, som Gud i sin nåde har givet sit folk, så de kan erfare et liv i overflod både i fysisk og åndelig forstand. Det er ingen overraskelse, at salmisten kunne kalde det menneske lykkeligt, som "har sin glæde ved Herrens lov og grunder på hans lov dag og nat" (Sl 1,1-2).

Når vi læser loven eller toraen, som er den undervisning og de love, som er nedskrevet i Mosebøgerne, og som blev en del af Israels pagt, imponeres vi over, hvor omfattende de er. De berører alle dele af Israels liv: landbrug, civil regering, sociale relationer og tilbedelse.

5 Mos 10,13

Hvad tror du grunden var til, at Gud gav Israel så meget undervisning? På hvilken måde var undervisningen til deres eget "bedste"?

"Lovens" opgave som en del af pagten var at give retningslinjer for det nye liv for den menneskelige partner i pagten. Loven introducerer Guds vilje for pagtens medlemmer, og de kommer til at kende ham allerbedst ved lydighed i tro mod hans bud og andre tilkendegivelser af hans vilje.

Lovens rolle i den daglige virkelighed i pagtsforholdet viste, at Israel ikke kunne følge andre nationers livsstil. De kunne ikke kun leve efter naturlove, menneskelige behov, ønsker og begær, ikke engang sociale, politiske og økonomiske nødvendigheder. De kunne kun forblive Guds hellige folk, et kongerige af præster og hans ejendomsfolk ved total lydighed mod Gud, som havde oprettet pagten, altså lydighed mod hans åbenbarede vilje på alle livets områder.

Til eftertanke

Ligesom det gamle Israel har syvendedags adventister modtaget en lang række råd med hensyn til hver eneste side af det kristne liv. Det er sket gennem en moderne manifestation af den profetiske gave. Hvorfor bør vi betragte de råd som en gave fra Gud i stedet for en hæmsko for selvstændig tanke og handling? Men er det muligt, at vi også kommer til at misbruge denne gave ved at bruge den legalistisk, ligesom israelitterne gjorde med deres gaver? Se Rom 9,23.

Guds lovs uforanderlighed

Mal 3,6
Jak 1,17

Hvad lærer Guds lovs tilstedeværelse i pagten om hans grundlæggende natur?

Guds lov er et mundtligt eller skriftligt udtryk for hans vilje (se Sl 40,9). Loven er en gengivelse af hans karakter, og dens tilstedeværelse i pagten forsikrer os om Guds uforanderlighed: han er til at stole på. Selv om vi ikke altid er i stand til at forstå hans forsyns handlinger, ved vi, at han er pålidelig. Hans univers styres af uforanderlige moralske og fysiske love. Den kendsgerning giver os ægte frihed og sikkerhed.

"Visheden om, at Gud er til at stole på, ligger i den sandhed, at han er en lovens Gud. Hans vilje og hans lov er et. Gud siger, at ret er ret, fordi det beskriver de bedst mulige relationer. Derfor er Guds lov aldrig vilkårlig eller underlagt pludselige indskydelser eller nykker. Den er det mest stabile i hele universet" (Walter R. Beach, *Dimensions in Salvation* (Washington, D.C.: Review and Herald Publishing Association, 1963), s. 143).

Amos 3,3

Hvis Guds lov ikke kan frelse et menneske fra synd, hvorfor gjorde Gud den så til en del af pagten?

Et personforhold kræver enighed og harmoni. Gud er ikke kun verdens skaber, men også dens moralske hersker. For deres lykkes skyld er det nødvendigt med en lov, så hans skabte intelligente væsener kan leve i harmoni med ham. Hans lov, som er hans udtrykte vilje, er derfor hans herredømmes grundlov. Den indgår naturligt som normen eller forpligtelsen i pagtslutningen og pagtsforholdet. Lovens hensigt er ikke at frelse, men at definere vores forpligtelse over for Gud (1.-4. bud) og vores forpligtelser over for vores medmennesker (5.-10. bud). Den beskriver med andre ord det liv, som er Guds plan for hans pagts-børn, for deres egen lykkes og velværes skyld. Den forhindrede Israel i at overtage en anden filosofi og livsstil. Det var og er pagtsforholdets hensigt gennem Guds forvandlende nåde at lede den troende til at være i harmoni med Guds vilje og karakter.

Til eftertanke

Se dig omkring. Kan du se de ødelæggende følger af lovløshed? Kan du også i dit eget liv se ødelæggelse, som kommer af, at du har brudt Guds lov? Den virkelighed bekræfter Guds lovs godhed, og hvorfor loven bør være en afgørende del af vores forhold til Gud.

Hvis ...

Læs følgende bibeltekster. Hvad er den ene ting, de har fælles, og hvad lærer det os om pagtens natur?

· 1 Mos 18,19 · 1 Mos 26,4-5 · 2 Mos 19,5 · 3 Mos 26,3

Gud anerkender åbent Abrahams trofaste lydighed mod "mine bud, mine befalinger, mine lovbud og mine love" (1 Mos 26,5). Det er underforstået, at Gud forventede en sådan livsstil fra sin menneskelige partner i pagten. Den komplette udtalelse om den bibelske pagt ved Sinaj gør det helt tydeligt, at betingelserne om lydighed er en af de grundlæggende sider ved pagten.

2 Mos 19,5 siger tydeligt: "Hvis I adlyder ..." Pagtens betingelser er ubestridelige. Selv om pagtens løfter blev givet af nåde, selv om de altså var ufortjente og en gave fra Gud, var de ikke uden betingelser. Folket kunne afvise gaven, fornægte nåden og vende sig bort fra løfterne. Ligesom frelsen selv ophæver pagten aldrig den frie vilje. Gud tvinger ingen ind i et frelsende forhold til ham. Han påtvinger ingen sin pagt. Han tilbyder den gratis til alle; alle inviteres til at tage imod. Når vi gør det, medfører det forpligtelser, ikke som et middel til at fortjene pagtens velsignelser, men som en ydre tilkendegivelse af, at man har modtaget pagtens velsignelser. Israel skulle adlyde, ikke for at fortjene løfterne, men så løfterne kunne opfyldes gennem dem. Deres lydighed var et udtryk for, hvordan det er at blive velsignet af Herren. Lydighed gør os ikke fortjent til velsignelser; i stedet skaber lydigheden omgivelser, hvor troens velsignelser kan komme til udtryk.

Til eftertanke

"I skal vandre ad den vej, Herren jeres Gud har befalet jer, for at I må leve, og det må gå jer godt, og I må få et langt liv i det land, som I skal tage i besiddelse" (5 Mos 5,33).

Vurder forskellen på følgende to måder at tænke på:

- Gud siger til Israel, at hvis de adlyder, fortjener de at få velsignelserne. Velsignelserne er derfor noget, som folket har krav på!
- Gud siger, at velsignelserne kan blive deres, fordi lydighed gør det muligt for Gud at give dem disse velsignelser.

Til videre studium

- Ellen White, *Jesu liv*, "En ny konfrontation", s. 438-439
Patriarker og profeter, "Loven og pagterne", s.182-187.

Howdan kan Matt 22,34-40 give os en bedre forståelse af (1) Guds lovs plads og betydning i pagten, og (2) den tanke, at pagt er synonymt med personlig relation?

"Der må først være kærlighed i hjertet, før et menneske gennem Kristi nåde og kraft kan begynde at overholde Guds lovs forskrifter (sml. Rom 8,3-4). Lydighed uden kærlighed er lige så umulig, som den er værdiløs. Men når der er kærlighed, vil et menneske automatisk begynde at indrette sit liv i overensstemmelse med Guds vilje, som den er udtrykt i hans bud" (*The SDA Bible Commentary*, 5. bd. s. 484).

"I sin hellige lovs forskrifter har Gud givet en fuldkommen rettesnor for livet; og han har sagt, at indtil verdens ende skal denne lov, hvori den mindste tøddel ikke skal forandres, stadig gælde for alle mennesker. Kristus kom for at gøre loven stor og herlig. Han viste, at den er grundlagt på en solid grundvold: kærlighed til Gud og kærlighed til næsten. Han gjorde det klart, at lydighed mod dens forordninger omfatter alle menneskelivets forpligtelser. I sit eget liv gav han et eksempel på lydighed mod Guds lov. I bjergprædikenen viste han, hvordan lovens krav går ud over de ydre handlinger og indbefatter hjertets tanker og intentioner" (Ellen White, *The Acts of the Apostles*, s. 505).

Spørgsmål
til drøftelse

- 1. Hvorfor er kærlighedens kraft meget større end frygt, når det handler om at blive draget til Gud?**
- 2. Hvorfor er budet: "Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte og af hele din sjæl og af hele dit sind" (Matt 22,37) det første og største i loven?**

Resumé

Guds lov var en væsentlig del af pagten. Alligevel var det en nådepagt. Men nåde annullerer ikke behovet for loven. Tvært imod, loven er det redskab, hvorigennem nåde manifesteres og udtrykkes i de menneskers liv, som modtager den.

Et pagtstegn

Ugens vers

"Israelitterne skal holde sabbatten, så de fejrer sabbat slægt efter slægt som en eviggyldig pagt" (2 Mos 31,16).

Introduktion

Den syvende dag, sabbatten, er som et søm, der – *bank!* – med ubrudt regelmæssighed hver uge bringer os tilbage til grundvolden for alt, vi er eller kunne være. Vi har så travlt, farer omkring, bruger penge, kommer og går, og så – *bank!* – kommer sabbatten og genforener os med vores grundvold, udgangspunktet for alt det, som følger efter, for alt, som betyder noget for os, gør det kun, fordi Gud skabte den og os til at begynde med.

Med uophørlig regelmæssighed kommer sabbatten stille og roligt over horisonten, og breder sig til alle afkroge af vores tilværelse. Den minder os om, at alle dele af vores liv tilhører vores skaber, han, som satte os her i verden, han, som "i begyndelsen" skabte himlen og jorden. Det er en handling, som forbliver den uigendrivelige grundvold for al kristen tro, og som den syvende dag, sabbatten – *bank!* – er det uimodsigelige, stilfærdige og urokkelige tegn på.

I denne uge vil vi studere det tegn i forbindelse med pagten ved Sinaj.

Ugens tekster

Kort overblik over denne uges studium:

Hvor har sabbatten sin oprindelse? Hvad viser, at sabbatten eksisterede før Sinaj? Hvad gør sabbatten til et så passende pagtstegn?

- 1 Mos 2,2-3
- 2 Mos 20,11
- 2 Mos 16
- Hebr 4,1-4
- 2 Mos 31,12-17
- 5 Mos 5,14

Oprindelser

Ofte hører vi udtrykket: *den gamle jødiske sabbat*. Men Skriften er tydelig; sabbatten eksisterede længe, før der var et jødefolk. Dens oprindelse findes i selve skabelsesugen.

1 Mos 2,2-3
2 Mos 20,11

Hvor placerer disse tekster tydeligt og utvetydigt sabbattens oprindelse?

Selv om 1 Mos 2,2-3 ikke identificerer "den syvende dag" som sabbatten (det kommer først i 2 Mos 16,26.29), er det klart antydnet i udtrykket "på den syvende dag hvilede han" (1 Mos 2,2). Ordet "hvilede" (*shabat* på hebraisk) er beslægtet med navneordet "sabbat" (*shabbat* på hebraisk). "Ordet 'sabbat' anvendes ikke [i 1 Mos 2,2], men det er helt sikkert, at det var forfatterens hensigt at fastslå, at Gud velsignede og helligede den syvende dag som sabbat" (G.F. Waterman, 5. bd. s. 183). 1 Mos 2,2 lærer tydeligt sabbattens guddommelige oprindelse og dens oprettelse som en dag med velsignelser for hele menneskeheden.

Mark 2,27

Jesus siger, at sabbatten blev til for menneskene. Det indbefatter menneskeheden som et hele, ikke kun jøderne. Hvorfor hvilede Gud selv på den syvende dag? Havde han brug for det? Hvilken anden hensigt kan hans hvile have haft?

Nogle kommentatorer har antydnet, at Gud havde brug for fysisk hvile efter at have skabt. Men den sande hensigt med Guds hvile var at give et guddommeligt forbillede til menneskeheden. Menneskene skal også arbejde i seks dage og derefter hvile på den syvende dag, sabbatten. Teologen Karl Barth foreslog, at Guds hvile ved afslutningen af skabelsen var en del af "nådens pagt", hvor menneskeheden blev indbudt til "at hvile sammen med ham ... at få del i [Guds] hvile" (*Church Dogmatics*, 3. bd. 1. del, s. 98).

I sin kærlighed kaldte Gud dagen efter deres skabelse mand og kvinde til at have fællesskab i hvilen. Han ønskede, at de skulle opnå et intimt samfund med ham, i hvis billede de var blevet skabt. Det fællesskab skulle vare evigt. Efter menneskenes syndefald har sabbatten tilbudt et ugentligt højdepunkt i livet med Frelseren.

Til eftertanke

Hvad ville du svare, hvis nogen spurgte dig: Hvordan har sabbats-helligholdelse styrket dit forhold til Gud?

Sabbat før Sinaj

"[Da] sagde han til dem: 'Det er det, Herren har befaleet: I morgen er det hviledag, hellig sabbat for Herren. Bag, hvad I vil bage, og kog, hvad I vil koge. Men alt det, der bliver tilovers, skal I lægge til side og opbevare til næste morgen'" (2 Mos 16,23).

2 Mos 16

I dette kapitel fortælles om mannaen, som blev givet til Israel i ørkenen, før Sinaj. Læg mærke til, hvad beretningen fortæller:

1. Kun en regulær portion manna kunne bruges hver dag; men den sjette dag skulle man samle en dobbelt portion.
2. Der blev ikke givet nogen manna om sabbatten.
3. Den ekstra portion, som blev gemt fra den sjette dag og skulle spises på sabbatten, blev ikke dårlig. Det kunne ikke lade sig gøre på nogen anden dag.

2 Mos 16,23-28

Hvad viser denne beretning om sabbattens hellighed, før loven blev givet på Sinaj?

"Lighedstegnet mellem sabbatten og den syvende dag, erklæringen om, at Herren gav israelitterne sabbatten, og optegnelsen om, at folket på Guds befaling hvilede på den syvende dag, peger alt sammen uigenkaldeligt på det faktum, at sabbattens oprindelse går tilbage til begyndelsen [skabelsen]" (G.F. Waterman, *The Zondervan Pictorial Encyclopedia of the Bible*, 5. bd. s. 184).

I 2 Mos 16 er der meget mere om sabbatten, end man opdager ved første øjekast. Se, hvad vi kan lære derfra:

1. Hvilken dag er forberedelsesdag før sabbatten?
2. Hvilken dag i ugen er sabbatten?
3. Hvor kom sabbatten fra?
4. Hvilken slags dag skulle sabbatten være?
5. Er sabbatten en fastedag?
6. Er sabbatten en prøve på loyalitet over for Gud?

Til eftertanke

Hvordan stemmer din opfattelse af sabbatten i dag overens med, hvad der siges om sabbatten i 1 Mos 16?

Et pagtstegn

"Israelitterne skal holde sabbatten, så de fejrer sabbat slægt efter slægt som en eviggyldig pagt. Den er et tegn mellem mig og israelitterne til evig tid; for på seks dage skabte Herren himlen og jorden, men på den syvende dag hvilede han og pustede ud" (2 Mos 31, 16-17).

2 Mos 31,13.17
Ez 20,12.20

Fire gange i Bibelen omtales sabbatten som "et tegn". I Bibelen fungerer sabbatten som et tegn i den betydning, at det er et ydre mærke eller objekt eller en tilstand, som skulle udtrykke et meget bestemt budskab. Sabbatten var et pagtstegn "mellem mig og israelitterne til evig tid" (2 Mos 31,13). Det var den, fordi Gud sagde det.

1 Mos 2,3
Hebr 4,1-4

Hvorfor valgte Gud at bruge sabbatten som et pagtstegn? Hvad er der ved sabbatten, som gør den til et passende symbol på det frelsende forhold, vi kan have med Gud? Husk, at en afgørende side ved pagten er, at vi bliver frelst af nåde, at vores gerninger ikke kan frelse os. Hvad er der ved sabbatten, som gør den til et passende symbol på et sådant forhold?

Det fascinerende ved sabbatten som et tegn på nådespagten er, at i århundreder har jøderne opfattet sabbatten som tegnet på den messianske genløsning. I sabbatten så de en forsmag på frelsen i Messias. Når vi forstår, at frelse kun opnås ved nåde, og når vi opfatter pagten som en nådespagt, bliver forbindelsen mellem sabbatten og frelsen meget tydelig (5 Mos 5,13-15). I modsætning til den almindelige opfattelse er sabbatten et tegn på Guds frelsende nåde; den er ikke et tegn på frelse ved gerninger.

Til eftertanke

Hvordan opfatter du, hvad det betyder at hvile på sabbatten? Hvad gør du, der er anderledes på den dag, som gør den til "et tegn"? Ville nogen, der kender dig, se på dit liv og opdage, at sabbatten virkelig er en særlig dag for dig?

Et tegn på helligelse

2 Mos 31,12-17

Denne tekst er et usædvanligt rigt sabbatsafsnit. Det følger umiddelbart efter Guds instruktioner om helligdommens opførelse og dens tjenester (2 Mos 25,1 til 2 Mos 31,11).

Ideen om sabbatten som et tegn, et synligt, ydre og evigt tegn mellem Gud og hans folk, udtrykkes for første gang i dette tekstafsnit. Teksten indeholder nogle fascinerende begreber, som er værd at studere. To nye tanker sammenkædes i teksten:

1. Sabbatten er et tegn på kundskab.
2. Sabbatten er et tegn på helligelse.

Tænk over ideen om et tegn i forbindelse med kundskab. Den hebraiske opfattelse af kundskab indbefatter intellektuelle, relationelle og emotionelle sider. "At vide" betød ikke kun, at man kendte til fakta, især hvis det involverede en person. Det betød også at have et meningsfuldt personforhold med den person, man kendte. At kende Herren betød at være i det rette personlige forhold til ham – at "tjene" ham (1 Krøn 28,9), at "frygte" ham (Es 11,2), at "tro" ham (Es 43,10), at "stole på" ham og "søge" ham (Sl 9,10) og at "påkaldede hans navn" (Jer 10,25).

Læs alle de tekster, der henvises til i afsnittet ovenover. De vil hjælpe dig til bedre at forstå, hvad det vil sige at "kende" Herren.

I tillæg har sabbatten betydning som et tegn på helligelse. Den betyder, at Herren "helliger" sit folk (se 3 Mos 20,8) ved at gøre dem "hellige" (5 Mos 7,6).

Helligelsesprocessen skyldes lige så meget Guds forløsende kærlighed som hans frelse og forsoning. Både retfærdiggørelse og helliggørelse er Guds gerning: "Det er mig, Herren, der helliger jer" (3 Mos 20,8). Sabbatten er altså et tegn, der giver os kundskab om, at Gud er den, der helliger. "Sabbatten, som blev givet til verden som et tegn på Gud som Skaberen, er også tegnet på ham som den, der helliger." (Ellen White, *Testimonies for the Church*, 6. bd. s. 350).

Til eftertanke

Tænk over sabbatsdagen og helligelsesprocessen, dvs. det at blive helliget til Gud. Hvilken rolle spiller sabbatten i den proces? Hvordan kan Gud bruge vores erfaring med at helligholde sabbatten i hans proces med at hellige os?

Husk sabbatsdagen

"Husk sabbatsdagen og hold den hellig" (2 Mos 20,8).

Sabbatten var og er et tegn, som mennesket skal huske. Ordet at huske kan have flere funktioner. For det første betyder at huske noget, at man ser tilbage, ser på fortiden. I dette tilfælde peger det hen til skabelsen ved Guds ord, som nåede sit klimaks ved indstiftelsen af sabbatten som en egentlig dag til hvile og særligt samvær med Gud.

Formaningen om at huske har dernæst også betydning for nutiden. Vi skal ikke kun "huske" sabbatten (2 Mos 20,8); vi skal også "give agt" på den og "holde" den hellig (se 5 Mos 5,12). Sabbatten har derfor også betydning for os her og nu.

Til sidst peger formaningen om at huske også fremad. Den, der husker at holde sabbatten, har en lovende, rig og meningsfyldt fremtid sammen med sabbattens herre. Han eller hun forbliver i pagtsfællesskabet; for han eller hun forbliver i Herren. Når vi opfatter pagten som en relation mellem Gud og mennesker, får sabbatten, som i høj grad kan være med til at styrke den relation, særlig stor betydning.

Ved at huske skabelsen og Skaberens, husker Guds folk også Guds nåde og frelse. Se 5 Mos 5,14, hvor sabbatten i den sammenhæng ses som et tegn på befrielsen fra slaveriet i Egypten, som er et symbol på den ultimative frelse, vi finder i Gud. Skabelse og genskabelse hører sammen. Det første gør det andet muligt. Sabbatten er et tegn, der fortæller, at Gud både er skaber af denne verden og skaber af vores frelse.

Til eftertanke

"Ved at holde sabbatten hellig skal vi vise, at vi er hans folk. Hans ord siger, at sabbatten er et tegn, som skal kendetegne hans lovlige folk ... De, som holder Guds lov, vil være et med ham i den store strid, som begyndte i himlen mellem Satan og Gud" (Ellen White, *Selected Messages*, 2. bd. s. 160).

Hvilken betydning tillægger Ellen White sabbatten i dette citat?

Til videre studium

- Ellen White, *Patriarker og profeter*, "Fra Det røde Hav til Sinaj", s. 145-150.

De Ti Bud definerer grundlæggende forholdet mellem Gud og mennesker og forholdet mennesker imellem. I centrum finder vi sabbatsbuddet, som på en særlig måde identificerer sabbattens Herre og hans autoritetsområde. Bemærk følgende to aspekter:

- 1) Guddommens identitet:** Jahve (Herren), som er Skaberen (2 Mos 20,11; 2 Mos 31,17), hvilket giver ham en enestående position.
- 2) Udstrækningen af hans ejerskab og autoritet:** "himlen og jorden og havet med alt, hvad de rummer" (2 Mos 20,11; 2 Mos 31,17).

Disse to kendetegn var typiske elementer i de segl, der blev sat på pagtsdokumenter i Mellemøsten i oldtiden. Seglet blev oftest placeret midt i pagtsdokumentet og indeholdt **(1)** guddommens navn (ofte en hedensk gud) og **(2)** udstrækningen af ejerskab og autoritet (ofte et bestemt geografisk område).

"Åndens helligelse tilkendegiver forskellen mellem dem, der har Guds segl og dem, der holder en falsk hviledag. Når prøven kommer, vil det tydeligt fremgå, hvad dyrets mærke er. Det er søndagshelligholdelse ... Gud har bestemt, at den syvende dag er hans sabbat [2 Mos 31,13. 17. 16 citeret]. På denne måde optrækkes skellet mellem de trofaste og de troløse. De, som ønsker at modtage Guds segl på deres pande, må holde det fjerde buds sabbat" (Ellen White, *The SDA Bible Commentary*, 7. bd. s. 980-981).

Spørgsmål
til drøftelse

- 1. Læs 3 Mos 19,30. Læg mærke til, hvordan helligdommen og sabbatten sammenkædes. Hvorfor giver det god mening med denne forbindelse, når vi tænker over det, vi har lært om, hvad sabbatten er et tegn på?**
- 2. Spørg dig selv: "Har sabbatshelligholdelse styrket min vandring med Gud?" Hvis ikke, hvilke ændringer kan du foretage dig?**

Resumé

Sabbatten er et pagtstegn, der strækker sig frem til den tid, hvor frelsesplanen vil blive endeligt fuldbyrdet. Den peger tilbage til skabelsen. Og som et tegn på nådens pagt peger den frem til den endelige genskabelse, hvor Gud gør alting nyt.

Den nye pagt

Ugens vers

"Der skal komme dage, siger Herren, da jeg slutter en ny pagt med Israels hus og med Judas hus" (Jer 31,31).

Introduktion

En vittighedstegning i en avis viste for mange år siden en forretningsmand, der stod foran en gruppe andre ledere i et kontor. Han holdt en pakke vaskepulver i sine hænder og viste den til de andre mænd og kvinder. Han pegede stolt på ordet Ny, som stod med store røde bogstaver på pakken. Ideen var selvfølgelig, at det var et nyt produkt. Så sagde han: "Det er ordet 'Ny' på pakken, der er det nye." Med andre ord var det eneste, der var forandret, ordet "Ny" på pakken. Alt det andet var det samme.

På en måde kan man sige, at det er sådan, det er med den nye pagt. Grundlaget for pagten, det grundlæggende håb, den giver os, er det samme, som vi finder i den gamle pagt. Det har altid været en pagt bygget på Guds nåde og barmhjertighed, en pagt grundlagt på en kærlighed, der overskrider alle menneskelige svagheder og nederlag.

Kort overblik over denne uges studium:

Hvilke paralleller er der mellem den gamle og den nye pagt? Hvilken rolle spiller loven i pagten? Hvem blev pagterne indgået mellem? Hvad mener Hebræerbrevet med "en bedre pagt"? Hebr 8,6. Hvilken forbindelse er der mellem pagten og den himmelske helligdom?

Ugens tekster

- Jer 31,31-34
- Matt 5,17-28
- Hos 2,18-20
- Es 56,6-7
- Hebr 8,7-8
- Hebr 10,4
- Matt 27,51

Der skal komme dage...

Jer 31,31-34

Læs teksten og besvar følgende spørgsmål:

1. Hvem tager initiativ til pagtens oprettelse?
2. Hvis lov tales der om? Hvilken lov er det?
3. Hvilke vers lægger vægt på det personlige forhold, som Gud ønsker at have til sit folk?
4. Hvilken handling fra Guds side på vegne af folket danner grundlaget for pagtsforholdet?

Det er ret tydeligt: Den nye pagt er ikke meget anderledes end den gamle pagt med Israel ved Sinaj bjerg. Faktisk var problemet med pagten ved Sinaj ikke, at den var gammel eller forældet. Problemet var, at den var blevet brudt (se Jer 31,32).

Svarene på spørgsmålene ovenfor, som alle findes i de fire vers hos Jeremias, viser, at mange af facetterne i den gamle pagt går igen i den nye. Den "nye pagt" er på en måde en "fornyet pagt". Den er fuldendelsen eller opfyldelsen af den første.

Fokuser på den sidste del af Jer 31,34, hvor Herren siger, at han vil tilgive sit folks skyld og synd. Selv om Herren siger, at han vil lægge sin lov i vores indre og skrive den i vores hjerter, understreger han alligevel, at han vil tilgive vores synd og skyld, som overtræder den lov, der er skrevet i vores hjerter. Er der en modsætning eller et misforhold mellem disse tanker? Hvis ikke, hvorfor ikke? Hvad betyder det, Rom 2,15 omtaler som at have loven skrevet i hjertet? Se Matt 5,17-28.

Hvordan kan vi anvende de vers, vi har set på i dag, til at besvare argumentet om, at De Ti Bud (eller specifikt sabbatsbuddet) er afskaffet under den nye pagt? Er der overhovedet noget i disse tekster, der siger det? Hvordan kan vi bruge de tekster til at vise lovens evige gyldighed?

Et nyt hjerte

På det tidspunkt, da det sydlige rige, Juda, var ved at gå til grunde og folket blev ført i landflygtighed i Babylon, forkyndte Gud gennem profeten Jeremias den "nye pagt". Det er første gang, dette begreb udtrykkes i Bibelen. Men da de ti stammer i nordriget Israel var ved at blive ødelagt ca. 150 år før Jeremias' tid, blev tanken om en anden pagt omtalt igen, denne gang af profeten Hoseas (Hos 2,18-20).

Hos 2,18-20

Bemærk parallellen mellem det, Herren sagde til sit folk her, og det, han sagde i Jer 31,31-34. Hvilke lignende billeder bruges, og hvad siger det om pagtens grundlæggende betydning og natur?

På tidspunkter i historien, hvor Guds plan for sit pagtsfolk blev hæmmet af deres oprør og vantro, sendte han profeter til at forkynde, at pagtshistorien med ham ikke var afsluttet. Uanset, hvor troløse folket måtte have været, uanset deres frafald, oprør og ulydighed, erklærer Herren stadigvæk sin villighed til at opretholde et pagtsfællesskab med alle dem, der er villige til at omvende sig, adlyde og tage hans løfter til sig.

Læs følgende tekster. Hvilke elementer finder du, der genspejler principperne bag den nye pagt, selv om de ikke specifikt nævner en ny pagt?

• Ez 11,19

• Ez 18,31

• Ez 36,26

Herren vil give dem "et hjerte, så de kan kende mig og forstå, at jeg er Herren" (Jer 24,7). Han "fjerner stenhjertet fra deres krop og giver dem et hjerte af kød" (Ez 11,19) og vil give "et nyt hjerte og en ny ånd" (Ez 36,26). Han siger også: "Jeg giver jer min ånd i jeres indre" (Ez 36,27). Det, Gud gør, er den grundvold, den nye pagt bygger på.

Til eftertanke

Hvad ville du sige til en person, som sagde til dig: "Jeg ønsker et nyt hjerte. Jeg ønsker, at Guds lov skal være skrevet i mit hjerte. Jeg ønsker et hjerte, der kender Herren; men jeg ved ikke, hvordan jeg får det."

Gamle og nye pagter

"Og de fremmede, der har sluttet sig til Herren for at tjene ham og elske hans navn og være hans tjenere, alle, der holder sabbatten og ikke vanhelliger den, men holder fast ved min pagt, dem fører jeg til mit hellige bjerg, og jeg giver dem glæde i mit bedehus; deres brændofre og slagtofre tager jeg imod på mit alter. For mit hus skal kaldes et bedehus for alle folkeslagene" (Es 56,6-7).

Jeremias siger, at den nye pagt skal oprettes med "Israels hus" (Jer 31,33). Betyder det, at kun Abrahams bogstavelige efterkommere, jøder af blod og fødsel, indbefattes i den nye pagts løfter?

Nej! Det var ikke engang tilfældet på Det Gamle Testaments tid. Det er rigtigt, at jødefolket som et hele havde fået pagtsløfterne. Men det var ikke på bekostning af alle andre. Tvært imod, alle, både jøder og hedninger, blev indbudt til at få del i løfterne; men de skulle gå med til at blive en del af pagten. Og det er ikke anderledes i dag.

Es 56,6-7

Hvilke betingelser stilles der til dem, der ønsker at tjene Herren? Er der egentlig nogen forskel på det, Gud krævede af dem den gang, og det, han kræver af os i dag? Uddyb dit svar.

Selv om den nye pagt kaldes "bedre", er der egentlig ikke nogen forskel på de grundlæggende elementer i den gamle og den nye pagt. Den samme Gud tilbyder frelse på samme måde ved nåde (2 Mos 34,6; Rom 3,24); den samme Gud ønsker et folk, som i tro vil modtage hans løfter om tilgivelse (Jer 31,34; Hebr 8,12); den samme Gud ønsker at skrive sin lov i de menneskers hjerter, som vil følge ham i et personligt trosforhold (Jer 31,33; Hebr 8,10), enten de er jøder eller hedninger.

I Det Nye Testamente modtog de jøder, som var positive over for nådens kald, Jesus Kristus og hans evangelium. For en tid udgjorde de kernen i kirken, den rest, som var tilbage, og som var "udvalgt af nåde" (Rom 11,5) i modsætning til dem, der blev "forhærdet" (Rom 11,7). Samtidigt tog hedningerne, som tidligere ikke havde troet, imod evangeliet og blev podet ind i Guds sande folk, som består af dem, der tror, uanset hvilket folk eller race de tilhører (Rom 11,13-24). Hedningerne, som engang "var adskilt fra Kristus, udelukket fra borgerret i Israel og fremmede for forjættelsens pagter" (Ef 2,12), var "ved Kristi blod kommet nær" (Ef 2,13). Kristus er formidler af en "ny pagt" (Hebr 9,15) for alle, som tror, uanset hvilken nationalitet eller race de tilhører.

”En bedre pagt”

I går så vi, at med hensyn til de grundlæggende elementer var der ingen forskel på den gamle og den nye pagt. Det afgørende punkt er frelse af tro på en Gud, som vil tilgive vores synd, ikke på grund af noget i os, der fortjener det, men kun på grund af hans nåde. Som et resultat af den tilgivelse, indgår vi i et forhold til ham, hvor vi overgiver os til ham i tro og lydighed.

Men Hebræerbrevet kalder alligevel den nye pagt for ”en bedre pagt”. Hvordan skal vi forstå det? Hvordan er en pagt bedre end en anden?

Hebr 8,7-8

Hvori bestod fejlen, så den gamle pagt kunne ”dadles”?

Problemet med den gamle pagt lå ikke i selve pagten, men i, at folket ikke greb den i tro (Hebr 4,2). Det, der gør den nye pagt bedre end den gamle er, at Jesus i stedet for kun at blive åbenbaret gennem offerdyrene, som i den gamle pagt, nu åbenbares i virkeligheden gennem sin offerdød og ypperstepræstelige tjeneste. Den frelse, som blev tilbudt i den gamle pagt er med andre ord den samme, som i den nye. Men i den nye pagt får vi en mere fuldstændig åbenbaring af pagtens Gud, og den kærlighed, han har til den syndige menneskehed, er blevet åbenbaret. Den er bedre, fordi alt det, der var blevet undervist om i symboler og typer i Det Gamle Testamente, er blevet opfyldt i Jesus, hvis syndfrie liv, død og ypperstepræstelige tjeneste var symboliseret gennem tjenesten i den jordiske helligdom (Hebr 9,8-14).

Nu har vi i stedet for symboler, typer og eksempler Jesus selv, ikke kun som det slagtede lam, som udgød sit blod for vores synder (Hebr 9,12), men som vores ypperstepræst i himlen, hvor han gør tjeneste på vores vegne (Hebr 7,25).

Hebr 8,5; 10,1

Hvilket ord bruger forfatteren til at beskrive den gamle pagts helligdomstjeneste? Hvordan får brugen af det ord os til bedre at forstå den nye pagts overlegenhed?

Til eftertanke

Hvorfor giver det os en bedre forståelse af Gud, at vi kender til Kristi liv, død og ypperstepræstelige tjeneste for os, end hvis vi kun kendte ham gennem den jordiske helligdomstjeneste med dens offerritualer?

Den nye pagts præst

Hebræerbrevet lægger stor vægt på Jesus som vores ypperstepræst i den himmelske helligdom. Den tydeligste fremstilling i Det Nye Testamente af den nye pagt finder vi faktisk i Hebræerbrevet med dets eftertryk på Kristus som ypperstepræst. Det er ikke nogen tilfældighed. Kristi himmelske tjeneste er på en indviklet måde forenet med den nye pagts løfter.

Helligdomstjenesten i Det Gamle Testamente var det redskab, hvormed den gamle pagts sandheder blev fremstillet. Den centrede sig om ofringer og formidling. Dyr blev slagtet, og deres blod blev formidlet af præsterne. Alt dette var selvfølgelig symboler på den frelse, som alene findes i Jesus. Ofringerne indeholdt i sig selv ingen frelse.

Hebr 10,4

Hvorfor er der ingen frelse i offerdyrenes blod? Hvorfor er et dyrs død ikke nok til at skaffe os frelse?

Alle ofringerne og den præstelige formidling af dem fik deres opfyldelse i Jesus Kristus. Jesus blev det offer, på hvis blod den nye pagt er grundlagt. Kristi blod stadfæstede den nye pagt og annullerede pagten ved Sinaj og dens "gamle" ofringer. Det sande offer var blevet bragt én gang for alle (Hebr 9,26). Efter Kristi død var der ikke længere brug for, at et dyr skulle ofres. Den jordiske helligdomstjeneste havde opfyldt sin funktion.

Matt 27,51

Hvordan kan denne begivenhed være med til at forklare, hvorfor den jordiske helligdom var blevet afskaffet?

Nært knyttet til ofringen af dyrene var selvfølgelig præstetjenesten, som blev udført af de levitter, som frembar og formidlede ofrene i den jordiske helligdom på folkets vegne. Da ofringerne ophørte, endte også behovet for deres tjeneste. Alt var blevet opfyldt i Jesus, som nu frembærer sit eget blod i helligdommen i Himlen (se Hebr 8,1-5). Hebræerbrevet lægger vægt på Kristus som ypperstepræst i Himlen, hvor han er gået ind ved at udgyde sit eget blod (Hebr 9,12) og går i forbøn for os. Det danner grundlaget for det håb og løfte, vi har i den nye pagt.

Til eftertanke

Hvad føler du, når det går op for dig, at Jesus lige nu frembærer sit eget blod i himlen for dig? Hvor stor tillid og forsikring giver det dig med hensyn til frelse?

Til videre studium

"Ved sammen med sine disciple at spise af brødet og drikke af vinen forpligtede Kristus sig selv som deres Frelser. Han overgav dem den nye pagt, ved hvilken alle, der tager imod ham, bliver Guds børn og Kristi medarvinger. Ved denne pagt modtog de enhver velsignelse, som Himmelen kunne skænke for dette og det kommende liv. Pagts-handlingen skulle stadfæstes ved Kristi blod, og forvaltningen af sakramentet skulle til stadighed minde disciplene om det grænseløse offer, der blev bragt for hver enkelt af dem, som var en del af hele den fortabte menneskehed" (Ellen White, *Jesu liv*, s. 480).

"Den mest slående egenskab ved denne fredspagt er den overvældende rigdom af tilgivende barmhjertighed, som vises synderen, hvis han angrer og vender sig bort fra sin synd. Helligånden siger om evangeliet, at frelsen skyldes vores Guds store barmhjertighed. 'Jeg tilgiver deres uret,' siger Herren om dem, der omvender sig, 'og husker ikke længere på deres synd' (Hebr 8,12). Vender Gud sig bort fra retfærdighed ved at vise synderen barmhjertighed? Nej; Gud kan ikke vanære sin lov ved at lade overtrædelse gå ustraffet hen. Under den nye pagt er fuldkommen lydighed betingelsen for liv. Hvis synderen angrer og bekender sin synd, vil han få tilgivelse. Gennem Kristi offer i synderes sted er tilgivelse sikret for dem. Kristus har opfyldt lovens krav for enhver angrende og troende synder" (Ellen White, *God's Amazing Grace*, s. 138).

Spørgsmål
til drøftelse

- 1. Hvilken fordel er der ved at have loven skrevet i hjertet frem for på stentavler?**
- 2. Lige siden menneskene faldt i synd, har frelse kun været mulig gennem Jesus, selv om den sandhed er blevet udtrykt på forskellig måde ned igennem historien. Hvorfor er pagterne udtrykt forskelligt, hvis de indeholder den samme sandhed?**
- 3. Se på det andet citat fra Ellen White i dagens afsnit. Hvad mener hun med, at "fuldkommen lydighed" er betingelsen for et pagtsforhold? Hvem er den eneste, som har haft "fuldkommen lydighed"? Hvordan opfylder den lydighed lovens krav for os?**

Resumé

Den nye pagt er en større, mere fuldendt og bedre åbenbaring af frelsesplanen. Vi, som får del i den, får det gennem tro; en tro, som vil vise sig gennem lydighed til en lov, der er skrevet i vores hjerter.

Den nye pagts helligdom

Ugens vers

"Derfor er Kristus formidler af en ny pagt, for at de kaldede kan få den evige arv, der er lovet, ved at han er død til forløsning fra overtrædelserne under den første pagt" (Hebr 9,15).

Introduktion

En mørk aften uden måneskin og med en blæksort himmel gik Frank hen ad de skyggefulde tomme gader. Efter nogen tid hørte han fodtrin bag sig. Der var nogen, der fulgte efter ham i mørket. Personen nåede hen til ham og sagde: "Er du Frank, trykkeren?"

"Ja, det er jeg. Men hvordan kunne du vide det?"

"Vel," sagde den fremmede, "jeg kender ikke dig; men jeg kender din bror rigtig godt, og selv i mørket mindede dine fagter, din måde at gå på og din bygning så meget om hans, at jeg tog for givet, at du måtte være hans bror."

Denne historie illustrerer en betydningsfuld sandhed i forbindelse med israelitternes helligdomstjeneste. Bibelen siger, at den var en skygge, en efterligning, et billede af det virkelige. Men der var nok i skyggen og billedet til tydeligt at pege på og åbenbare de sandheder, den skulle repræsentere, nemlig Kristi død og ypperstepræstelige tjeneste i den himmelske helligdom.

Kort overblik over denne uges studium:

Hvorfor ønskede Gud, at israelitterne skulle bygge en helligdom?
Hvad lærer helligdommen os om Kristus som vores stedfortræder?
Hvad foretager Jesus sig i himlen som vores repræsentant?

Ugens tekster

- 2 Mos 25,8
- Es 53,4-12
- Hebr 10,4
- Hebr 9,14
- Hebr 8,1-6
- 1 Tim 2,5-6

Relation

"Jeg vil opslå min bolig iblandt jer, og jeg vil ikke vrage jer. Jeg vil vandre midt iblandt jer, og jeg vil være jeres Gud, og I skal være mit folk" (3 Mos 26,11-12).

En ting bør nu stå klart: enten det gælder den gamle eller den nye pagt, ønsker Gud et nært kærlighedsforhold til sit folk. Pagterne danner grundlæggende "reglerne" (i mangel af et bedre ord) for dette forhold.

Relation er til alle tider og i alle sammenhænge afgørende for pagten. Men for at en relation kan eksistere, må der være samspil, kommunikation og kontakt, især når syndige, fejlende og tvivlende mennesker er involveret. Det ved Gud selvfølgelig, og han tog derfor initiativ for at sikre sig, at han åbenbarer sig for os på en sådan måde, at vi inden for vores syndige menneskeheds begrænsninger kan relatere til ham på en meningsfyldt måde.

2 Mos 25,8

Hvilke begrundelser giver Gud for, at han ønsker, at isaelitterne skal bygge helligdommen?

Svaret på det rejser selvfølgelig et andet spørgsmål, nemlig "Hvorfor?" Hvorfor ønsker Gud at bo midt iblandt sit folk?

Svaret kan måske findes i de to vers øverst på siden (3 Mos 26,11-12). Læg mærke til, at Herren vil "opslå sin bolig" iblandt dem. Og så siger han, at han ikke vil "vrage" dem. Han vil vandre midt iblandt dem, og vil være deres Gud. Og de skal være hans folk. Se på de forskellige dele af denne tekst. Personforholdet kommer meget tydeligt frem.

3 Mos 26,11-12
2 Mos 25,8

Brug et par minutter på at gennemgå teksterne. Skriv de forskellige elementer ned, som viser, at Gud ønsker en relation til sit folk.

Fokuser især på det udtryk, hvor Herren siger: "jeg vil ikke vrage jer." Hvad ved selve helligdommen giver mulighed for syndige mennesker at blive accepteret af Gud, og hvorfor er det så vigtigt for processen med at oprette en pagt?

Synd, offer og anerkendelse

Hebr 9,22

I Det Gamle Testamente havde Gud fastsat, at syndere kunne fjerne deres synd og skyld ved at ofre dyr. Israeliternes blodige ofringer er detaljeret beskrevet i 3 Mos 1-7. Man skulle nøje følge forskrifterne for brugen af og bortskaffelsen af blodet i de forskellige slags ofre. Blodets rolle i offerritualerne er faktisk et af de grundlæggende særtræk ved Israels offersystem.

Den person, som havde syndet og dermed havde brudt pagtsforholdet og loven, som pagten byggede på, kunne blive helt og fuldt genindsat i fællesskabet med Gud og mennesker ved at bringe et dyreoffer som en erstatning. Ofringerne og de tilhørende ritualer var oprettet af Gud som et middel til at blive rensset for synd og skyld. De var indstiftet for (1) at rense synderen, (2) overføre individuel synd og skyld til helligdommen, ved at blodet blev stænket på altret, (3) genoprette pagtsfællesskabet og et fuldt tilhørsforhold for den angrende synder med den personlige Gud, som er Herren, frelseren.

Hvordan hjælper disse formål os til at forstå spørgsmålene sidst i søndagsafsnittet?

Es 53,4-12
Hebr 10,4

Hvilken profetisk betydning lå der i dyreofringerne?

Ofringen af dyr i Det Gamle Testamente var den guddommeligt bestemte forordning til at fjerne synderes synd og skyld. Den ændrede synderens status, fra at være skyldig og værdig til døden, til at være tilgivet og genindsat i pagtsfællesskabet mellem Gud og mennesker. Men dyreofringerne var på en måde også profetiske. Intet dyr var i sig selv en tilstrækkelig erstatning som soning for menneskenes synd og skyld. Hebræerbrevets forfatter siger det på denne måde: "Blod af tyre og bukke kan umuligt tage synder bort" (Hebr 10,4). Et dyreoffer skulle derfor pege fremad mod Guds på én gang guddommelige og menneskelige tjener, som skulle dø en stedfortrædende død for verdens synd. Gennem denne proces bliver synderen tilgivet og accepteret af Gud, og grundlaget for pagtsforholdet stadfæstes.

Til eftertanke

Forestil dig, at du levede på Det Gamle Testaments tid, hvor de ofrede dyr i helligdommen. Tænk også over, hvilken vigtig rolle dyrene spillede for deres økonomi, kultur og hele deres livsstil. Hvad skulle ofringen af dyr lære dem i forhold til syndens pris?

Stedfortræderen

"Som gav sig selv hen for vore synder for at rive os ud af den nuværende onde verden, efter Guds, vor Faders, vilje!" (Gal 1,4).

Der er ingen tvivl om, at nøgletemaet i Det Nye Testamente, er, at Jesus Kristus døde som offeret for verdens synd. Denne sandhed er grundvolden for hele frelsesplanen. Enhver teologi, som fornægter Kristi forsonende blod, fornægter kristendommens kerne og hjerteblod. Uden korset og blodet kan ingen blive frelst.

Meditér over dagens bibeltekst og besvar følgende spørgsmål: Døde Jesus frivilligt? Hvem døde han for? Hvad skulle hans død opnå?

Stedfortrædelse er nøglen til hele frelsesplanen. Vi fortjener at dø på grund af vores synder. I sin kærlighed gav Kristus "sig selv hen for vore synder" (Gal 1,4). Han døde den død, vi fortjener. Kristi død som stedfortræder for syndere er den store sandhed, hvorfra alle andre sandheder udspringer. Vores håb om genoprettelse, frihed, tilgivelse og evigt liv i paradiset hviler på den gerning, Kristus gjorde, da han gav sig selv for vores synder. Uden det ville vores tro være meningsløs. Så kunne vi lige så godt sætte vores håb og lid til en statue af en fisk. Frelse opnås kun gennem blod, Kristi blod,

Matt 26,28
Ef 2,13
Hebr 9,14
1 Pet 1,19

Hvad siger disse tekster om blodet? Hvilken rolle spiller blod i frelsesplanen?

"Det er ikke Guds vilje, at du skal tvivle og plage din sjæl med frygten for, at Gud ikke vil acceptere dig, fordi du er syndig og uværdig ... Du kan sige: 'Jeg ved, at jeg er en synder, og det er grunden til, at jeg har brug for en frelser.... Jeg ejer ingen fortjeneste eller godhed, hvormed jeg kan påberåbe mig frelse, men jeg frembærer for Gud det forsonende blod fra Guds lydøse lam, det lam, som bærer verdens synd'" (Ellen White, *The Faith I Live By*, s. 100).

Til eftertanke

Meditér over ovenstående citat. Omskriv det med dine egne ord. Gør det personligt. Indsæt din egen frygt og smerte, og skriv, hvad løfterne giver dig. Hvilket håb har du på grund af blodet i den nye pagt?

Den nye pagts ypperstepræst

Centrum i den jordiske helligdom, hvor Gud valgte at tage bolig blandt sit folk, var ofringen af dyrene. Men tjenesten var ikke afsluttet med disse dyrs død. Præsten formidlede blodet i helligdommen på vegne af synderen. efter at offeret var slagtet.

Hele denne tjeneste var kun en skygge, et symbol på, hvad Kristus skulle gøre for verden. På samme måde som symbolerne (helligdomstjenesten) ikke var afsluttet med dyrenes død, var Kristi gerning for os ikke afsluttet med hans død på korset.

Hebr 8,1-6

Læs teksten grundigt. Bed Gud om at hjælpe dig til at forstå, hvad der siges i disse vers, og hvorfor det er vigtigt for os at vide, hvad der står. Skriv med dine egne ord, hvad du tror, Guds budskab er til os i disse vers. Hvordan hjælper disse vers dig til at forstå den nye pagt?

På samme måde som der var en jordisk helligdom, et præsteskab og en tjeneste under den gamle pagt, er der en himmelsk helligdom, et himmelsk præsteskab og en tjeneste i den himmelske helligdom under den nye pagt. Det, der kun var symboler og billeder, en skygge (Hebr 8,5) i den gamle pagt, blev en virkelighed i den nye.

I stedet for et dyr, der ikke har noget etisk ansvar, har vi som vores stedfortræder den syndfri Jesus; i stedet for blod fra et dyr, har vi Kristi blod; i stedet for en helligdom, der er rejst af mennesker, har vi det "sande Åbenbaringstelt, som Herren selv og ikke noget menneske har rejst" (Hebr 8,2); og i stedet for en syndig, fejlende præst, har vi Jesus som vores ypperstepræst, der gør tjeneste for os. Med alt dette i tanke, tænk over Paulus' ord: "Hvordan skal vi da kunne gå fri, hvis vi lader hånt om en frelse så stor?" (Hebr 2,3).

Til eftertanke

Jesus levede et syndfrit liv for dig, døde for dig, og er nu i himlen, hvor han gør tjeneste i helligdommen for dig. Alt dette for at frelse dig fra syndens frygtelige og uigenkaldelige følger. Læg planer om i de næste par dage at tale med nogen, du mener har brug for at høre det, om denne fantastiske nyhed. Gennemgå på forhånd, baseret på studiet i dag, hvad du vil sige.

En tjeneste i himlen

Hebr 9,24

Studer verset i dets sammenhæng, hvor Hebræerbrevet forklarer Kristi tjeneste i himlen til gavn for os efter hans død i vores sted. Der kan siges meget, men vi vælger at fokusere på et enkelt punkt, nemlig udtrykket sidst i verset, som siger, at Kristus nu træder "frem for Guds ansigt til gavn for os."

Tænk over, hvad det betyder. Vi er syndige, faldne mennesker og ville blive fortæret af Guds herligheds glans, hvis vi så den nu. Men uanset hvor onde, vi har været, eller hvor åbenlyst vi har overtrådt Guds hellige lov, har vi en repræsentant, som træder frem for Guds ansigt *for os*. Han står foran Faderen på vore vegne. Tænk over, hvor kærlig, tilgivende og accepterende Kristus var, mens han var her på jorden. *Denne samme Kristus er nu vores talsmand i himlen.*

Det er den anden del af de gode nyheder. Ikke alene betalte Jesus straffen for vores synder ved selv at bære dem på sit legeme op på korset (1 Pet 2,24); men han står nu for Guds ansigt som mellemmand mellem himmel og jord, mellem menneskeheden og Guddommen.

Dette giver fuldkommen mening. Jesus, både Gud og menneske – et syndfrit, fuldkomment menneske – er den eneste, som kan bygge bro over den afgrund, synden har oprettet mellem mennesker og Gud. Det er afgørende i alt dette at huske, at et menneske, som forstår alle vores prøvelser, smerte og fristelser (Hebr 4,14-15), nu står som vores repræsentant for Faderens ansigt.

1 Tim 2,5-6

Hvilke to roller tilskrives Jesus i denne bibeltekst, og hvordan blev disse roller udtrykt i den jordiske helligdomstjeneste?

Den store nyhed i den nye pagt er, at angrende syndere, takket være Jesus, nu har en repræsentant i himlen over for Faderen. Han opnåede for dem, hvad de aldrig selv kunne opnå: fuldkommen retfærdighed, som er den eneste form for retfærdighed, der kan bestå i Guds nærvær. Jesus har denne fuldkomne retfærdighed, han blev ført til målet gennem lidelser (Hebr 2,10) og står for Guds ansigt, hvor han skaffer os tilgivelse for synd og magt over synd. Uden det ville vi ikke have noget håb her og nu og slet ikke i dommen.

Til eftertanke

Bed og mediter over tanken om, at et menneske, som selv har været udsat for fristelser, står for Guds ansigt i himlen. Hvad betyder det for dig personligt? Hvilket håb og hvilken opmuntring giver det dig?

Til videre studium

"Himlens øverste engel havde ikke magt til at betale løsesummen for et eneste fortabt menneske. Keruber og serafer ejer kun den herlighed, som Skaberen har givet sine skabninger. Genforeningen mellem mennesker og Gud kunne kun opnås gennem en mellemmand, som var lige med Gud, ejede de egenskaber, der gjorde ham værdigt til at konferere med den evige Gud på menneskers vegne og samtidigt repræsentere Gud over for en syndig verden. Menneskenes stedfortræder og sikkerhed må have menneskets natur og være en del af den menneskelige familie, som han skulle repræsentere. Og som Guds ambassadør må han have del i guddommelig natur og have en forbindelse med Den Evige for at kunne manifestere Gud for verden og være mellemmand mellem Gud og mennesker" (Ellen White, *Selected Messages*, 1. bd. s. 257).

"Jesus fortsætter: Når I kendes ved mig over for mennesker, så vil jeg også kendes ved jer over for Gud og de hellige engle. I skal være mine vidner her på jorden, de kanaler, som min nåde kan strømme igennem til frelse for mennesker. Sådan vil jeg også være jeres stedfortræder i Himmelen. Faderen ser ikke jeres mangelfulde karakter; men han ser jer iført min fuldkommenhed. Det er gennem mig, Himmelens velsignelser skal komme til jer. Og enhver, som kendes ved mig ved at tage del i mit offer for de fortabte, ham skal han kendes ved som en, der har del i de frelstes herlighed og glæde" (Ellen White, *Jesu liv*, s. 254).

Spørgsmål
til drøftelse

- 1. Læs Rom 5,2; Ef 2,18 og Ef 3,12. Hvad siger disse vers om, hvordan vi har adgang til Faderen gennem Jesus?**
- 2. Se på citatet herover fra *Jesu liv*. Læg mærke til, hvordan Ellen White forklarer stedfortræderens rolle. Mediter over, hvad det betyder, og drøft det sammen i klassen.**
- 3. I lyset af denne uges studium, hvordan vil du besvare følgende spørgsmål: "Det kan godt være, at Jesus er i den himmelske helligdom, men hvad betyder det for mit liv og min hverdag?"**

Resumé

Offersystemet i den gamle pagt, hvor dyr blev ofret af syndige præster i den jordiske helligdom, blev fuldbyrdet med det fuldkomne syndoffer, Jesus Kristus. Han repræsenterer os for Faderen i den himmelske helligdom. Det er grundlaget for den nye pagt og dens løfter.

Pagtstro

Ugens vers

"Men at ingen bliver retfærdig for Gud ved loven, er klart; for 'den retfærdige skal leve af tro'" (Gal 3,11).

Introduktion

Ca. syv hundrede år før Kristus skrev poeten Homer Odysseen, fortællingen om den store kriger Odysseus, som efter at have været med til at ødelægge byen Troja i den trojanske krig påbegyndte en ti år lang sørejse i et forsøg på at vende tilbage til sit fødested Ithaca. Rejsen tog så lang tid, fordi han blev udsat for skibbrud, mytteri, storme, monstre og andre forhindringer, som forhindrede ham i at nå sit mål. Til sidst blev guderne enige om, at Odysseus havde lidt nok, og de besluttede at give den udmattede kriger lov til at vende tilbage til sit hjem og sin familie. De var enige om, at hans prøvelser var tilstrækkelig bod for hans fejl.

I en forstand er vi ligesom Odysseus på en lang rejse hjem. Men den afgørende forskel er, at vi i modsætning til Odysseus aldrig kan "lide nok" til at fortjene at komme hjem. Afstanden mellem himlen og jorden er alt for stor til, at vi kan sone for vores fejl. Hvis vi kommer hjem, skyldes det helt og alene Guds nåde.

Kort overblik over denne uges studium:

Hvorfor er frelsen nødt til at være en gave? Hvorfor kunne kun én, der var lige med Gud løskøbe os? Hvorfor er Abraham et så godt eksempel på tro? Hvad betyder det, at retfærdighed bliver "tilregnet" os? Hvordan kan det løfte og håb, som korset giver, blive vores?

Ugens tekster

- Gal 6,14
- Rom 6,23
- 1 Joh 5,11.13
- Rom 4,1-7
- 3 Mos 7,18
- 3 Mos 17,1-4
- Rom 5,1

Genskin fra Golgata

Det Gamle Testaments frelsesmetode under den mosaiske pagt er ikke anderledes end Det Nye Testaments frelsesmetode under den nye pagt. Enten det er under den gamle eller den nye pagt, frelses vi ved tro alene.

"Når mænd og kvinder i større grad fatter storheden i det store offer, som himlens majestæt bragte ved at dø i menneskenes sted, vil frelsesplanen blive forstørret, og genskin fra Golgata vil vække ømme, hellige og levende følelser i de kristnes hjerter. Pris til Gud og Lammet vil fylde deres hjerte og deres læber. Stolthed og selvfølelse kan ikke trives hos dem, som holder scenerne fra Golgata friskt i minde ... Selv alle verdens rigdomme er ikke tilstrækkelige til at genløse en enkelt sjæl. Hvem kan måle den kærlighed, som Kristus følte for en fortabt verden, da han hang på korset og led for skyldige menneskers synd? Den var umålelig og grænseløs.

Kristus har vist, at hans kærlighed var stærkere end døden. Han skaffede menneskene frelse; og selv om han kæmpede den frygteligste strid med mørkets magter, blev hans kærlighed stærkere og stærkere midt i kampen. Han udholdt, at Faderen skjulte sit ansigt, indtil han blev ledt til med sin sjæls bitterhed at udbryde: 'Min Gud, min Gud! Hvorfor har du forladt mig?' Hans arm bragte os frelse. Prisen blev betalt for at købe menneskenes frelse, da han i sin sjæls sidste kamp udtalte de velsignede ord, som syntes at give genklang i hele skaberværket: 'Det er fuldbragt.'

Scenerne fra Golgata vil appellere til vores dybeste følelser. Du vil blive undskyldt, hvis dette emne fremkalder stor entusiasme i dig. Vores tanker og forestillingsevne vil aldrig helt kunne forstå, at Kristus, så strålende og uskyldig, skulle lide en så smertefuld død og bære vægten af verdens synd. Vi kan ikke fatte længden, bredden, højden og dybden af en så ufattelig kærlighed. Meditation over de enestående dybder af Frelserens kærlighed bør fylde vores sind, røre ved og smelte vores sjæl, forædle og forstærke vores hengivenhed og fuldstændigt forvandle hele vores karakter" (Ellen White, *Testimonies for the Church*, 2. bd. s. 212).

Til eftertanke

Bed, når du læser citatet fra Ellen White herover. Læs også Gal 6,14 og spørg dig selv: Hvordan kan jeg vise stolthed over Jesu Kristi kors?

Pagten og offeret

"I ved jo, at det ikke var med forgængelige ting som sølv eller guld, I blev løskøbt fra det tomme liv, I havde overtaget fra jeres fædre, men med Kristi dyrebare blod som af et lam uden plet og lyde"
(1 Pet 1,18-19).

Hvad mener Peter her, når han siger, at vi blev løskøbt?

Når Peter taler om Jesu forsonende død på korset, får tanken om "løskøbelse" eller pris os til at tænke på den gamle skik, hvor en slave kunne befries fra trældom, når en pris var blevet betalt, ofte af en slægting. Kristus løskøbte os fra syndens slaveri og dens endelige konsekvens, nemlig død. Men han gjorde det med sit eget "dyrebare blod", hans stedfortrædende og frivillige død på Golgatas kors. Dette er grundlaget for alle pagterne. Uden dette offer er pagten ugyldig, for da kunne Gud ikke på retfærdig vis opfylde sin side af aftalen, nemlig at give evigt liv til alle, som tror.

Hvilket budskab er fælles for disse vers?

Vi har løftet om evigt liv, fordi Jesus var den eneste, som kunne reparere det brud, der oprindeligt gjorde, at vi mistede det. Hvorfor? Fordi kun Skaberens retfærdighed og evige værdi kunne udlette den gæld, vi skyldte den lov, vi havde brudt. Så vid og bred var den kløft, der opstod på grund af synd. For hvad ville det sige om Guds evige morallovs betydning, hvis et eller andet dødeligt skabt væsen kunne betale prisen for at overtræde den? Kun en, der er lige med Gud selv, i hvem der var evigt liv, et liv, der ikke var lånt eller afledt fra en anden, kunne betale den løsesum, der krævedes for at fri os fra vores gæld til loven. På den måde opfyldes alle pagtsløfterne; på den måde har vi selv nu løftet om evigt liv; på den måde er vi blevet løskøbt fra synd og død.

Forestil dig, at et barn i et kunstmuseum kaster en ballon fyldt med blæk mod et Rembrandt-maleri og fuldstændigt ødelægger det. Maleriet er værd millioner, og selv om forældrene solgte alt, de ejede, ville de ikke være i nærheden af at kunne betale det, de skyldte. Denne illustration kan måske hjælpe os til at forstå, hvilken alvorlig overtrædelse, synden har forårsaget, og hvor umuligt det er for os at rette op på det, og hvorfor Herren selv var den eneste, som kunne betale gælden.

Rom 6,23
1 Joh 5,11-13

Til eftertanke

Abrahams tro, 1. del

"Abram troede Herren, og han regnede ham det til retfærdighed"
(1 Mos 15,6).

Dette vers er en af de mest dybsindige udtalelser i hele Bibelen. Det er med til at understrege den bibelske religions vigtigste sandhed: retfærdiggørelse af tro alene, og det siges århundreder før Paulus skrev om det i Romerbrevet. Det er med til at bevise, at lige fra Edens have opnås frelse altid på samme måde.

Versets umiddelbare sammenhæng hjælper os til at forstå, hvor stor Abrams tro var. Han troede Guds løfte om en søn på trods af alle de fysiske beviser, der så ud til at gøre Guds løfte umuligt. Det er den slags tro, som indser sin egen totale hjælpeløshed, en tro, som kræver en fuldstændig overgivelse af selvet, en tro, som kræver total overgivelse til Herren, en tro, som fører til lydighed. Sådan var Abrams tro, og den blev regnet ham "til retfærdighed."

**Hvorfor siger Bibelen, at den blev "regnet" ham til retfærdighed?
Var Abram "retfærdig" i Guds forstand?**

1 Mos 16,1-4

**Hvad gjorde han kort tid, efter at Gud havde erklæret ham retfærdig?
Hvordan hjælper det os til at forstå, at retfærdigheden blev tilregnet ham i tro, og at det ikke var hans egen retfærdighed?**

Selv om Abrams liv var et liv i tro og lydighed, var det ikke et liv i fuldkommen tro og fuldkommen lydighed. Til tider udviste han svagheder på begge områder. Minder det om os?

Det fører os til det afgørende punkt: den retfærdighed, som frelser os, er en retfærdighed, som tilregnes eller tilskrives os. Det betyder, at vi erklæres retfærdige i Guds øjne på trods af vores fejl. Det betyder, at himlens Gud ser os som retfærdige, selv om vi ikke er det. Det er, hvad han gjorde med Abram, og det er, hvad han vil gøre med alle, som kommer til ham i Abrahams tro (Rom 4,16).

Til eftertanke

Læs Rom 4,1-7. Se på den sammenhæng, hvor Paulus bruger 1 Mos 15,6. Bed over disse vers og nedskriv med dine egne ord, hvad du tror, de siger til dig.

Abrahams tro, 2. del

Når det gælder teksten i 1 Mos 15,6, har forskellige oversættelser brugt forskellige udtryk for det hebraiske ord *khashab*: "regnede" eller "tilskrev".

Det samme udtryk bruges i andre tekster i Mosebøgerne. En person eller ting "regnes" eller "betragtes" som noget, personen eller tingen ikke er. I 1 Mos 31,15 bekræfter fx Raket og Lea, at deres far har "regnet" dem som fremmede, selv om de var hans døtre. Den tiende, som levitterne skulle betale, skulle "regnes" eller "gælde", som om den var korn, selv om det er tydeligt, at den ikke var det (4 Mos 18,27.30).

Hvordan kommer denne tanke om at regnes til udtryk i forbindelse med ofringerne?

Hvis et bestemt offer ("takoffer") ikke er blevet spist inden den tredje dag, går dets værdi tabt, og det skal ikke "regnes" (*khashab* på hebraisk) ham til gode, som har bragt offeret. 3 Mos 7,18 taler om en situation, hvor offeret "regnes" synderen til gode (sml. 3 Mos 17,1-4), og som derefter står som retfærdig over for Gud. Gud regner synderen som retfærdig, selv om han egentlig er uretfærdig.

Brug lidt tid på at tænke over det fantastiske ved, at vi på trods af vores fejl kan regnes som retfærdige i Guds øjne. Skriv med dine egne ord, hvad det betyder for dig.

Den store sandhed, at vi bliver regnet eller erklæret retfærdige, ikke på grund af noget, vi selv kan gøre, men kun på grund af tro på, hvad Kristus har gjort for os, er essensen af udtrykket "retfærdiggørelse af tro". Men det er ikke vores tro, der gør os retfærdige; troen er det redskab, hvor igennem vi får retfærdighedens gave. Dette er i virkeligheden kristendommens skønhed, hemmelighed og herlighed. Alt det, vi tror som kristne, som Kristi efterfølgere, har sin rod i denne fantastiske tanke. Af tro regnes vi som retfærdige i Guds øjne. Alt andet, som følger efter: lydighed, helligelse, hellighed, karakterudvikling, kærlighed, bør udspringe af denne afgørende sandhed.

Hvad vil du sige til en, som ønsker at være kristen, men som siger: "Jeg føler mig ikke særlig retfærdig"?

3 Mos 7,18
3 Mos 17,1-4

Til eftertanke

At hvile på løfterne

Der fortælles en historie om den berømte kardinal Bellarmine, den store katolske apologet, som hele sit liv kæmpede imod budskabet om, at man retfærdiggøres alene gennem en tilregnet retfærdighed. Da han lå på sit dødsleje, bragte man ham krucifikser og helgenernes fortjenester for at give han vished før døden. Men Bellarmine sagde: "Fjern det. Jeg tror, det er sikrere at stole på Kristi fortjenester."

Mange mennesker, som nærmer sig afslutningen af deres liv, og ser tilbage, indser, hvor forgæves, nytteløse og håbløse deres gerninger er, når det handler om at fortjene frelse fra en hellig Gud. De indser, hvor meget de har brug for Kristi retfærdighed.

Men den gode nyhed er, at vi ikke behøver at vente, til vi ligger for døden, før vi kan få den sikkerhed i Herren. Hele pagten er baseret på Guds sikre løfter, som allerede nu kan gøre vores liv bedre.

Læs følgende bibeltekster og besvar spørgsmålet, der stilles ved hver af dem i forbindelse med at udvikle, holde og styrke dit pagtsforhold til Gud.

Sl 34,8:

Hvordan kan du smage Guds godhed?

Matt 11,30:

Hvad er der ved det, Kristus har gjort for os, som gør dette åg let?

Rom 5,1:

Hvad har retfærdiggørelse at gøre med fred?

Fil 2,7-8:

Hvad har du opnået gennem Jesu erfaring?

Til eftertanke

Tænk under bøn over dit liv og spørg dig selv: Hvad gør jeg, som styrker mit forhold til Gud, og hvad foretager jeg mig, som skader det? Hvilke ændringer har jeg brug for at foretage?

Til videre studium

"Den eneste måde, hvorved han [synderen] kan opnå retfærdighed, er ved tro. Ved tro kan han bringe Kristi fortjeneste frem for Gud, og Herren indsætter sin søns lydighed på synderens konto. Kristi retfærdighed godtages i stedet for menneskets synd, og Gud tager imod, tilgiver og retfærdiggør den angrende, troende sjæl og behandler mennesket, som om det var retfærdigt og elsker det, som han elsker sin egen søn. Sådan bliver troen regnet os til retfærdighed" (Ellen White, *Selected Messages*, 1. bd. s. 367).

"Når vi ved angør og tro tager imod Kristus som vores frelser, tilgiver Herren vores synder og betaler straffen, som kræves for overtrædelse af loven. Så står synderen over for Gud som retfærdig, modtager himlens gunst og har gennem Ånden fællesskab med Faderen og Sønnen. Dernæst er der endnu et arbejde, der skal gennemføres, og det er en gradvis proces. Sjælen skal helliges gennem sandheden. Også dette opnås af tro. For det er kun ved Kristi nåde, som vi modtager i tro, at karakteren kan forvandles" (Ellen White, *Selected Messages*, 3. bd. s. 191).

Spørgsmål
til drøftelse

- 1. Hvordan skelnes der mellem en levende og en død tro? Jak 2,17-18. Hvordan beskriver Paulus en levende tro? Rom 16,26. Hvad er nøgleordet, som hjælper os til at se, hvad tro indebærer?**
- 2. Hvordan svarer du på det til en vis grad logiske argument, at hvis vi kun frelses, fordi retfærdigheden tilregnes os, ikke på grund af en retfærdighed, der er i os selv, så er det vel ligegyldigt, hvad vi gør?**
- 3. "Vores accept hos Gud er kun sikret gennem hans elskede søn, og gode gerninger er ikke andet end følgerne af hans syndstilgivende kærlighed. De giver os ingen fortjeneste, og der tilregnes os intet for vores gode gerninger, som vi kan bruge til at påberåbe os del i vores sjæls frelse ... Han [den troende] kan ikke fremvise sine gode gerninger som en bøn om sin sjæls frelse" (Ellen White, *Selected Messages*, 3. bd. s. 199). Kan du med dette citat i tankerne alligevel begrunde, hvorfor gode gerninger er en så vigtig del af den kristne erfaring.**

Resumé

Gammel pagt, ny pagt: Jesus betalte den gæld, loven krævede, så vi kan stå retfærdige over for Gud.

Livet i den nye pagt

Ugens vers

"Jeg er kommet, for at de skal have liv og have i overflod"
(Joh 10,10).

Introduktion

Dette kvartal har været et studium om pagten, som sagt på den enkleste måde i bund og grund drejer sig om, at Gud siger: *På denne måde vil jeg frelse jer fra synd, punktum.*

Resultatet af pagtens løfte, den store finale, er selvfølgelig evigt liv i en ny verden; men vi behøver ikke at vente til da med at glæde os over pagtens velsignelser. Herren interesserer sig for vores liv her og nu; han ønsker det bedste for os i dag. Pagten er ikke en slags aftale, hvor du gør det og det og det, og så en gang langt frem i tiden får du en belønning. Belønningen og gaverne er velsignelser, som de, der i tro indgår i et pagtsforhold, kan glæde sig over her og nu.

Denne uges studie er det sidste i vores serie om pagten. Vi kommer til at se på nogle af pagtens løfter og umiddelbare velsignelser. De kommer af, at Guds nåde er nået ind i vores hjerter. fordi vi har hørt ham banke og har åbnet døren. Der er selvfølgelig langt flere velsignelser, end vi kan nå at berøre i denne uge. Men det er en begyndelse. En begyndelse på en virkelighed, som faktisk aldrig vil ende.

Kort overblik over denne uges studium:

Hvad giver os grund til at være glade? Se Joh 15,11. På hvilket grundlag kan vi tage dette løfte til os? Hvordan befrier pagten os fra skyld? Hvad betyder det at have et nyt hjerte?

Ugens tekster

- 1 Joh 1,4
- Joh 5,24
- Rom 3,24-25
- 2 Kor 5,21
- 1 Joh 4,13
- Åb 2,11
- Åb 20,6.14
- Åb 21,8

Glæde

"Dette skriver vi, for at vor glæde kan være fuldkommen" (1 Joh 1,4).

Med nogle få og enkle ord udtrykker Johannes det, som bør være en af pagtsfolkets store fordele, nemlig løftet om glæde.

Som kristne får vi ofte at vide, at vi ikke skal gå efter vores følelser, at tro ikke er følelser, og at vi skal bevæge os ud over vores følelser. Og det er rigtigt. Men samtidigt ville vi ikke være mennesker, hvis vi ikke havde følelser og humørsvingninger. Vi kan ikke fornægte vores følelser. Hvad vi har brug for, er at forstå dem og så godt som muligt kontrollere dem. Men at fornægte dem er at fornægte, hvad det vil sige at være menneskelig. Det svarer til, at vi siger til en cirkel, at den ikke skal være rund. Dagens bibelvers siger, at vi ikke alene skal have følelser – i dette tilfælde glæde – men at de skal være fuldkomne. Det lyder ikke, som om følelserne skal fornægtes.

Læs sammenhængen verset ovenover er givet i. Begynd med starten af kap. 4. Hvad skrev Johannes til de tidlige kristne, for at deres glæde ville blive fuldkommen? Og hvorfor skulle de være glade?

Johannes hørte til de oprindelige tolv. Han var til stede næsten fra begyndelsen af Jesu 3½ år lange arbejde. Han var vidne til nogle af de mest fantastiske hændelser i Jesu liv. Han var med ved korset, i Getsemane og på Forklarelsens bjerg. Som et øjenvidne var han velkvalificeret til at tale om dette emne.

Men læg også mærke til, at han ikke fremhæver sig selv. Hans fokus er på, hvad Jesus havde gjort for disciplene, så de nu kan have fællesskab ikke alene med hinanden, men med Gud selv. Jesus har banet vejen for os, så vi kan få del i dette nære fællesskab med Herren. Og en af følgerne af dette fællesskab, dette personlige forhold, er glæde. Johannes ønsker, at de skal vide, at det, de har hørt om Jesus, er sandt; for han havde hørt, set, betragtet og rørt ved Jesus, og derfor kan de også indgå i et fællesskab fyldt med glæde, et fællesskab med deres himmelske Fader, som elsker dem og gennem sin Søn gav sig selv for dem.

Johannes giver her på en måde sit personlige vidnesbyrd. Hvad er dit vidnesbyrd med hensyn til dit forhold til Jesus? Hvad kan du sige, som kan være med til at gøre andres glæde i Herren større, ligesom Johannes ønskede at gøre?

Til eftertanke

Skyldfri

"Så er der da nu ingen fordømmelse for dem, som er i Kristus Jesus" (Rom 8,1).

En ung kvinde var blevet brutalt myrdet, og mordet var uopklaret. I håb om at få nogle spor at gå efter, placerede politiet en skjult mikrofon i hendes grav. En aften, mange måneder senere, kom en ung mand hen til graven, knælede og græd og bad kvinden om tilgivelse. Politiet, som overvågede stedet, hørte hans ord, og anholdt ham for forbrydelsen. Hvad førte manden hen til graven?

Forhåbentlig har ingen af os gjort noget, der er så slemt som det, den unge mand havde gjort. Men vi er alle skyldige; vi har alle gjort noget, vi skammer os over, noget, vi ønsker, at vi kunne lave om på.

Takket være Jesus og den nye pagts blod behøver ingen af os at leve med skyldens skamplet. Ifølge dagens bibeltekst er der ingen fordømmelse for os. Den ultimative dommer regner os som ikke skyldige og betragter os, som om vi ikke har gjort de ting, vi føler skyld for.

Joh 5,24

Rom 3,24-25

2 Kor 5,21

Hvordan hjælper disse vers os til at forstå Rom 8,1?

Et af de største løfter, vi har fået, når vi står i et pagtsforhold med Gud er, at vi ikke længere behøver at leve med en byrde af skyld. På grund af pagts blod kan vi, som vælger at indgå i en pagt med Gud og leve i overensstemmelse med betingelserne, tro, anger og lydighed, få skyldens byrde fjernet. Når Satan forsøger at hviske i vores øre, at vi er onde, at vi er alt for syndige til at blive accepteret af Gud, kan vi gøre det samme, som Jesus gjorde, da Satan fristede ham i ørkenen. Vi kan citere Skriften. Og et af de allerbedste vers at citere er Rom 8,1. Det betyder ikke, at vi fornægter syndens virkelighed i vores liv. Det betyder i stedet, at vi på grund af det pagtsforhold, vi har med Herren, ikke længere lever under syndens fordømmelse. Jesus betalte straffen for os, og han står nu for Guds ansigt og frembærer sit eget blod for os. Hans egen retfærdighed træder ind i stedet for vores synd.

Til eftertanke

Hvilken forskel gør det i dit liv, at Gud har tilgivet enhver synd, du har begået? Hvordan påvirker det din holdning over for andre, som har syndet imod dig?

En ny pagt og et nyt hjerte

"At Kristus ved troen må bo i jeres hjerter og I være rodfæstede og grundfæstede i kærlighed, så at I sammen med alle de hellige får styrke til at fatte, hvor stor bredden og længden og højden og dybden er, og til at kende Kristi kærlighed, som overgår al erkendelse, så I fyldes, til hele Guds fylde nås" (Ef 3,17-19).

Vi har tidligere set på, at Herren skriver den nye pagt sin lov i vores hjerter (Jer 31,31-33). Men ikke kun loven er i hjertet; men ifølge Ef 3,17 er Jesus der også. Det giver god mening; for Kristus og hans lov er tæt forbundet. Med den tanke, at Kristus selv bor i hjertet, kommer vi frem til endnu en af de store fordele ved pagten – et nyt hjerte.

Hvorfor har vi brug for et nyt hjerte? Hvilke forandringer vil vise sig hos dem, der har et nyt hjerte?

Læs dagens tekst igen. Læg mærke til, hvordan Paulus lægger vægt på kærlighed og siger, at vi må være "rodfæstede og grundfæstede i kærlighed." Disse udtryk indebærer stabilitet, fasthed og varighed; kærligheden er en grundvold. Vores tro betyder intet, hvis ikke den er rodfæstet i kærlighed til Gud og kærlighed til andre (Matt 22,37-39; 1 Kor 13). En sådan kærlighed eksisterer ikke i et vakuum. Tvært imod; den opstår, fordi vi får et glimt at Guds kærlighed til os, en kærlighed, der "overgår al forstand" og som manifesteres i Jesus. Resultatet er, at vores liv forandres, vores hjerter forandres, og vi bliver nye skabninger med nye tanker, nye ønsker og nye mål. Det er vores reaktion på Guds kærlighed, der forandrer vores hjerter, og skaber kærlighed i os til andre. Måske er det, hvad Paulus i hvert fald delvist mener, når han taler om, at vi skal "fyldes, til hele Guds fylde nås."

Til eftertanke

Læs 1 Joh 4,16. Hvordan hænger denne tekst sammen med det, Paulus skriver i Ef 3,17-19? Se på de tekster, vi har studeret i dag. Hvad kan du gøre, som vil tillade løfterne i disse tekster at gå i opfyldelse i dig? Er der ting, du har brug for at ændre, og som måske forhindrer dig i at erfare "Guds fylde" (Ef 3,19)? Lav en liste over de ændringer, du har brug for at foretage i dit liv. Lav den for dig selv, og hvis du føler dig komfortabel med det, kan du lave en liste, som du kan dele med klassen. Hvordan kan vi hjælpe hinanden til at foretage de nødvendige forandringer?

En ny pagt og evigt liv

"Jesus sagde til hende: 'Jeg er opstandelsen og livet; den, der tror på mig, skal leve, om han end dør. Og enhver, som lever og tror på mig, skal aldrig i evighed dø'" (Joh 11,25-26).

Der er to sider ved evigt liv. Den nuværende side giver den troende en erfaring med liv i overflod her og nu (Joh 10,10) og indbefatter de mange løfter, vi har fået med hensyn til livet på jorden.

Den fremtidige side er selvfølgelig evigt liv – løftet om legemets opstandelse (Joh 5,28-29; Joh 6,39). Selv om dette stadigvæk er fremtid, er det den ene begivenhed, som gør alt andet værd, den ene begivenhed, som fuldender alle de andre håb, vi har som kristne.

Studer dagens bibelvers. Hvad siger Jesus? Hvor findes evigt liv? Hvordan skal vi forstå hans ord om, at de, som lever og tror på ham, skal aldrig dø?

Vi skal alle dø, men ifølge Jesus er denne død kun en søvn, en midlertidig afbrydelse, som for dem, der tror på ham, vil ende med livets opstandelse. Når Kristus kommer igen, skal de døde i Kristus opstå til udødelighed, og de af Kristi efterfølgere, som lever, når han kommer igen, skal alle forvandles, i ét nu, på et øjeblik, og ikklædes udødelighed. Både de døde og de levende vil få det samme opstandelseslegeme. På det tidspunkt begynder udødelighed for Guds folk.

Det er en stor glæde for os at vide, at vores afslutning ikke er graven, men at der ikke er nogen afslutning, og at vi skal få et nyt liv, som varer evigt.

"Kristus blev ét med os i kødet, for at vi skulle kunne blive én ånd med ham. Det er i kraft af denne forening, at vi skal opstå af graven – ikke blot som en tilkendegivelse af Kristi magt, men fordi hans liv ved troen er blevet vort. De, som ser Kristus i hans sande væsen og tager imod ham i deres hjerte, har evigt liv. Det er ved Ånden, at Kristus bor i os, og Guds Ånd, som modtages i hjertet i tro, er begyndelsen til det evige liv" (Ellen White, *Jesu liv*, s. 276).

Hvordan kan vi allerede nu nyde fordelene ved evigt liv? Hvad udretter løftet for os her og nu? Nedskriv nogle af de fordele, som løftet om evigt liv giver dig personligt i din daglige tilværelse. Hvordan kan du tage dette håb og løfte og dele det med nogen, som måske kæmper med en af deres kæres død?

Åb 2,11
Åb 20,6.14
Åb 21,8

Til eftertanke

En ny pagt og mission

"Gå derfor hen og gør alle folkeslagene til mine disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn, og idet I lærer dem at holde alt det, som jeg har befalet jer. Og se, jeg er med jer alle dage indtil verdens ende" (Matt 28,19-20).

Overalt i verden kæmper mennesker med det, som den sydafrikaniske forfatter Laurens Van Der Post kaldte "meningsløshedens byrde." Mennesker har fået livets gave; men de ved ikke, hvad de skal bruge den til, kender ikke formålet med denne gave og ved ikke, hvordan de skal bruge den. Det er som at give nogen et bibliotek fyldt med sjældne bøger, hvor modtageren ikke læser en eneste bog, men i stedet bruger dem til at tænde bål med. Hvilket spild af noget så værdifuldt!

Men for den nye pagts kristne er det ikke noget, de behøver at kæmpe med. Tvært imod. De, som kender og personligt har erfaret de fantastiske nyheder om en korsfæstet og opstanden Frelser, som døde for hvert eneste menneskes synder, så de alle kan få evigt liv, kender til glæde. Når vi tænker på det tydelige kald i Matt 28,19-20, har den troende en mission og en hensigt med livet, nemlig at fortælle verden om den gode sandhed, som han eller hun selv har erfaret i Jesus Kristus. Hvilket privilegium! Det meste at det, vi gør i denne verden, vil ende, når denne verden ender. Men at forkynde evangeliet til andre er en gerning, som vil få følger i evigheden. Det er da en mission og en opgave, der vil noget!

Analyser dagens tekst i dens forskellige dele. Hvilke specifikke ting siger Jesus, at vi skal gøre, og hvad indebærer hver enkelt af dem? Hvilke løfter har vi, som bør give os tro og mod til at gøre det, Jesus beder os om?

Til eftertanke

Som kristne i den nye pagt har vi fået en tydelig opgave af Herren selv. Hvem vi end er, hvad vores stilling i livet end er, og hvilke begrænsninger vi er underkastet, så har vi alle en rolle at udfylde. Har du gjort noget? Kan du gøre mere? Hvad kan jeres sabbatssko-leklasse gøre sammen for at udføre en større rolle i dette arbejde?

Til videre studium

- Ellen White, *Mod en bedre fremtid*, "Guds folks befrielse", s. 514-527; *Vejen til Kristus*, "Glæde i Herren", s. 128-142.

"Guds hellige søn havde ikke nogen egen synd eller sorg at bære; han bar andres sorg; for al vor skyld ramte ham. Gennem guddommelig medfølelse forbinder han sig med mennesker, og som repræsentant for menneskeheden underkaster han sig til at blive behandlet som en lovovertræder. Han ser ned i den lidelsens afgrund, som vores synder har åbnet for os, og tilbyder at være bro over den kløft, som adskiller menneskene fra Gud" (Ellen White, *Bible Echo and Signs of the Times*, 1. aug., 1892).

"Kom, min bror, kom som du er, syndig og fordærvet. Læg din byrde og skyld på Jesus, og grib i tro fat i hans fortjeneste. Kom nu, mens der endnu er barmhjertighed; kom med bekendelse, kom med sjælens anger, og Gud vil i rigt mål tilgive dig. Vov ikke at ringeagte endnu en mulighed. Lyt til nådens stemme, som bønfalder dig om at 'stå op fra de døde, og Kristus vil lyse for dig' (Ef 5,14). Hvert eneste øjeblik synes nu at være direkte forbundet med den usynlige verdens skæbne. Lad ikke din stolthed og vantro lede dig til endnu større afvisning af den tilbudte barmhjertighed." (Ellen White, *Testimonies for the Church*, 5. bd. s. 353).

Spørgsmål
til drøftelse

1. **"Vi ser os selv i relation til kosmos," skrev Francisco José Moreno, "og vi er klar over vores uvidenhed og uendelige magtesløshed; derfor præges vi af usikkerhed. Og som et resultat, er vi præget af angst"** (*Between Faith and 14 Reason: Basic Fear and the Human Condition*, s. 7). **Sammenlign dette citat med det, du har studeret denne uge fra Ef 3,17-19. Drøft forskellen mellem de to udtalelser.**
2. **Gud lover os glæde, når vi tror på Jesus. Er glæde det samme som lykke? Er der noget galt med vores kristne erfaring, hvis vi ikke er lykkelige? Kan vi finde svar ved at se på Jesu liv?**
3. **Drøft, hvad det indebærer, at "hele Guds fylde nås" (Ef 3,19). Hvad betyder det? Hvordan kan vi opleve det i vores eget liv?**

Resumé

Pagten er ikke kun et dybt teologisk begreb. I stedet definerer den parametrene i vores frelsesforhold til Kristus, et forhold, som giver os fantastiske fordele både nu og ved hans genkomst.

